

ДЪРЖАВЕНЪ

ВѢСТНИКЪ.

ДЪРЖАВЕНЪ ВѢСТНИКЪ

излиза

всѣкъ присѫтственъ день.

Годишна цѣна на „Държ. Вѣстникъ“:
за въ Княжеството . . . . . 20 лева
за странство съ пощенските разноски . . . . . 35 „

ЗА ПУБЛИКАЦИИ

плаща се

за единъ редъ въ стълбецъ отъ половина страница 30 ст

Писма за абонаменти и публикации
и всичко, що се отнася до „Държавенъ Вѣстникъ“, се испраща
до администрацията му.

Год. XVIII.

СОФИЯ, вторникъ 12 ноември 1896 год.

Брой 249.

Извѣстия отъ Двореца на Н. Ц. В. Князътъ.

Въ петъкъ, на 8 того, частътъ въ 2 послѣ обѣдъ, **Негово Царско Височество Господарътъ** благоволи да приеме **Негово Прѣвъходителство** господинъ Папини, бивши дипломатически агентъ и генераленъ консулъ на Негово Величество Романски Кралъ, който има честъта да връчи на Господаря отзивнитъ си писма.

Негово Прѣвъходителство бѣ доведенъ въ Двореца съ дворцова калиска отъ церемониймейстера графъ Р. де Бурболонъ и отведенъ въ агенството по сѫщия церемониялъ. Кауала отадае на Негово Прѣвъходителство военни почести.

Сѫщия денъ, въ 4 часа вечеръта, **Негово Царско Височество Господарътъ**, придруженъ отъ флигель-адютанта, командиръ на Лейбъ-Гвардейския ескадронъ подполковникъ Марковъ, отпътува съ специаленъ тренъ прѣзъ Виена за Ебенталъ.

Въ сѫбота, на 9 того, частътъ въ 11 прѣди пладнѣ, **Нейно Царско Височество Господарката**, прие една депутация състояща отъ госпожитѣ: М. Поповичъ, В. Стоянова и д-ръ Ванкова, която й се прѣдстави за да я помоги да почете съ присѫтствието **Си** концерта, който се даде сѫщия денъ вечеръта съ благотворителна цѣль отъ Софийското Женско Благотворително Дружество.

Сѫщия денъ имаха честъта да бѫдятъ приети отъ **Нейно Царско Височество Господарката**, въ 6 часа вечеръта госпожа Бърнева, въ $6\frac{1}{2}$ госпожица Харикия Моравенова и придворния съвѣтникъ Л. Р. Моравеновъ, и въ $6\frac{3}{4}$ — Т.-Пазарджикския горски инспекторъ, К. Байкушевъ.

Вечеръта, въ 9 часътъ, **Нейно Царско Височество Господарката**, придружена отъ свитата **Си**, присѫтствува на концерта даденъ съ благотворителна цѣль отъ Софийското Женско Благотворително Дружество.

По Министерството на Вѫтрѣшнитѣ Работи.

Съ указъ подъ № 330 отъ 20 октомври т. г., утвърдяватъ се за членове на Борисоградския градско-общенски съвѣтъ, получившитъ въ врѣме на избора на 1 септември т. г. вишегласие кандидати: Стефанъ П. Попцовъ, Петър Стояновъ, Наумъ Костадиновъ, Цвѣтко Никовъ, Вълко Сталевъ, Ангелъ Ат. Ямалиевъ, Никола Петровъ, Таню Петровъ, Кирилъ Атанасовъ, Христо Запряновъ, Ангелъ Ат. Чолаковъ и Марко Бошковъ, а изъ между тѣхъ избранитъ отъ новия съставъ, въ засѣданietо му отъ 29 септември т. г., протоколъ № 23, за кметъ Хр. Запряновъ, а за неговъ помощникъ Вълко Сталевъ.

Съ указъ подъ № 331 отъ сѫща дата, утвърдяватъ се за членове на Созополския градско-общенски съвѣтъ, получившитъ въ врѣме на избора на 1 септември т. г. вишегласие кандидати: Баласий Бличидисъ, Георги Христодуло, Янаки Гунчоглу, Костаки Теофаниди, Анастаси Хаджоглиди, Панай Триндафилу, Гаврилъ Костадиновъ, Димитъръ Пинтиевъ, Христо Атанасияди, Теодораки Маруълъглу, Костаки Фарлаги и Георги Панайотовъ, а изъ между тѣхъ избранитъ отъ новия съставъ, въ засѣданietо му отъ 5 октомври т. г., протоколъ № 1, за кметъ Костаки Теофаниди, а за неговъ помощникъ-Димитъръ Пинтиевъ.

Съ указъ подъ № 333 отъ сѫща дата, утвърдяватъ се за членове на Поповския градско-общенски съвѣтъ, получившитъ въ врѣме на избора на 1 септември т. г. вишегласие кандидати: Стоянъ Ив. Русчевъ, Петъко Ивановъ, Хр. Пеневъ, Драганъ Хр. Чакъровъ, Колчо Колевъ, Димо Кънчевъ, Иванъ Щочевъ, Русси Георгевъ, Илия Боневъ, Тодоръ Миневъ, Колю Стоенчинъ и Димитъръ Михаловъ, а изъ между тѣхъ избранитъ отъ новия съставъ, въ засѣданietо му отъ 30 септември т. г., протоколъ № 61 и 62,

за кметъ Драганъ Хр. Чакжровъ, а за неговъ помощникъ Илия Боневъ.

Съ указъ подъ № 334 отъ съща дата, утвърдяватъ се за членове на Разградския градско-общински съветъ, получивши въ време на избора на 1 септември т. г. вишегласие кандидати: Цони Георговъ, Цанко Марковъ, Григоръ Н. Върбановъ, Савва Стефовъ, Стефанъ Митовъ, Манчо Тоцевъ, Иванъ Димитровъ, Етемъ Ефенди Х. Салиевъ, Мехмедъ Ефенди Топаловъ, Мустафа Шакиръ Ефенди, Мемишъ Печеджи, Халилъ Юсениновъ Кътжарджи, Исмаилъ Гавалджи Алиевъ и Станю Вълчевъ, а изъ между тяхъ избранитъ отъ новия съставъ, въ засъданието му отъ 30 септември т. г., за кметъ Цанко Марковъ, а за негови помощници: Григоръ Н. Върбановъ и Мехмедъ Ефенди Топаловъ.

По Министерството на Народното Просвещение.

Съ приказъ подъ № 1433 отъ 21 октомври т. г., назначава се, отъ дена на встъпванието въ длъжност, Хараламбий Георгиевъ, за чиновникъ-наблюдател при Софийската централна метеорологическа станция съ предвидената въ бюджета отъ 1800 лева годишна заплата.

Съ приказъ подъ № 1434 отъ съща дата, назначения съ приказъ № 1352 учителъ при Вратчанското V кл. училище, Д. Ковачевъ, ще се счита за волнонаеменъ съ 1800 лева годишна заплата.

Съ приказъ подъ № 1435 отъ съща дата, е постановено, щото заплатата на учителя при Казанлъкското педагогическо и трикласно училище, Савва Грековъ, да се счита отъ дена на назначението му съ 2400 лева годишно.

Съ приказъ подъ № 1436 отъ съща дата, прѣмѣства се отъ 25 октомври т. г., учителъ при Казанлъкското педагогическо училище, Асънъ Спиридоновъ, на същата длъжност при Шуменското педагогическо училище.

Съ приказъ подъ № 1437 отъ съща дата, уволява се отъ 29 октомври т. г. учителъ при Севлиевското V кл. училище, Ст. Христовъ, по собствено желание.

Съ приказъ подъ № 1438 отъ съща дата, уволява се отъ дена на напушчане длъжността, учителъ при К.-Агачкото III кл. училище, А. Недѣлковъ, понеже ще продължава образоването си.

Съ приказъ подъ № 1439 отъ съща дата, уволява се отъ 1 септември т. г., учителъ въ с. Власи, Царибродска околия, Иосифъ Кола-

ровъ, по незавземане длъжността си и вмѣсто него опредѣля се, отъ дена на встъпванието въ длъжност, Марко Серафимивъ, за третостепененъ учителъ.

Съ приказъ подъ № 1440 отъ съща дата, отпушта се отъ гл. III, § 11, по тазгодишния бюджетъ на Министерството на Народното Просвещение 52 лева 50 ст. златни на Георги Д. Финговъ, държавенъ стипендиянтъ и студентъ по архитектурата въ Виена, за исплащане такситъ за училищно право прѣзъ учебната 1896/97 год., зименъ семестъ.

Съ приказъ подъ № 1441 отъ съща дата, отпушта се отъ гл. III, § 11 по тазгодишния бюджетъ на Министерството на Народното Просвещение 52 лева зл. на Ангелъ Леонкиевъ, държавенъ стипендиянтъ и студентъ по архитектурата въ Виена, за исплащане такситъ за училищно право прѣзъ учебната 1896/97 година, зименъ семестъ.

Съ приказъ подъ № 1442 отъ съща дата, отпушта се отъ гл. III, § 11 по тазгодишния бюджетъ на Министерството на Народното Просвещение 170 лева зл. на Мария Громова, държавна стипендиянка и студентка по медицината въ Нанси, за исплащане такситъ за IX, X, XI и XII инскрипции прѣзъ учебната 1896/97 год.

Съ приказъ подъ № 1443 отъ съща дата, отпушта се отъ гл. III, § 11 по тазгодишния бюджетъ на Министерството на Народното Просвещение 170 лева зл. на Ив. Х. Мишевъ, държавенъ стипендиянтъ и студентъ по медицината въ Нанси, за исплащане такситъ за IX, X, XI и XII инскрипции прѣзъ учебната 1896/97 год.

Съ приказъ подъ № 1444 отъ съща дата, отпушта се отъ гл. III, § 11 по тазгодишния бюджетъ на Министерството на Народното Просвещение 132 лева зл. на Атанасъ Джангозовъ, държавенъ стипендиянтъ и студентъ по архитектурата въ Мюнхенъ, за исплащане такситъ за училищно право прѣзъ учебната 1896/97 год., зименъ семестъ.

Съ приказъ подъ № 1445 отъ съща дата, отпушта се отъ гл. III, § 11 по тазгодишния бюджетъ на Министерството на Народното Просвещение 215 лева златни на Димитъръ Николовъ, държавенъ стипендиянтъ и студентъ по медицината въ Жинева, за исплащане такситъ за училищно право прѣзъ учебната 1896/97 год., зименъ семестъ.

Съ приказъ подъ № 1446 отъ съща дата, отпушта се отъ гл. III, § 11 по тазгодишния

бюджетъ на Министерството на Народното Просвещение 92 лева и 50 ст. на Тодоръ Михайловъ, държавенъ стипендиянтъ и студентъ по медицината въ Лионъ, отъ които 37 л. 50 ст. златни за заплащане такситѣ за ХІІІ-та инсекриция, а 55 л. зл. за испитно право прѣзъ учебната 1896/97 год.

Съ приказъ подъ № 1447 отъ съща дата, отпуштатъ се отъ гл. III, § 11 по тазгодишния бюджетъ на Министерството на Народното Просвещение 132 лева зл. на Михаилъ Ангеловъ, държавенъ стипендиянтъ и студентъ по архитектурата въ Мюнхенъ, за исплащане такситѣ за училищно право прѣзъ учебната 1896/97 год., зименъ семестъ.

НЕОФИЦИЯЛЕНЪ ДѢЛЪ.

До г. Министра на Търговията и Земедѣлието.

Докладъ

отъ отдѣленietо за земедѣлието за полученитѣ прѣзъ 1895 година резултати, отъ раздаденигъ на населението сѣмена за подобренie сѫществующитѣ и въвежданie нови земедѣлчески култури.

Господине Министре,

Земедѣлието въ страната ни почива прѣимущественно на производството на житата.

Отъ 2,311,312 хектара работни земи (ниви, лозя, градини и бостани) въ Княжеството, нивите заематъ едно пространство отъ 2,170,000 хектара и една голѣма част отъ това постранство се засѣва ежегодно най-главно съ: пшеница, ржъ, ячникъ, царевица и по-малко съ: овесъ, лимецъ, просо, ленъ, конопъ, сусамъ, анасонъ, тютюнъ, оризъ и пр.

Отсѫтствието у насъ на една земедѣлческа статистика, ни държи още прѣдъ много тѣмни въпроси по земедѣлието. При всичко това, за да даде едно прѣдставление за характерътъ на полското ни стопанство, отдѣленietо привѣжда слѣдующитѣ извлѣчения отъ статистически данни, събрани въ Министерството на Финансите прѣзъ 1891 година, когато сѫществуваше десетъка.

Прѣзъ нея година е било засѣто въ хектари и произведено въ килограмми:

	Отъ хектара	Получено килограмма
1. Пшеница (всичкитѣ и видове)	599.728	1.137.670.620
2. Ржъ . . .	113.014	191.725.850
3. Ячникъ . . .	146.007	262.266.060
4. Лимецъ . . .	10.805	12.445.720

5. Овесъ . . .	84.377	111.296.020
6. Просо . . .	7.070	8.249.120
7. Царевица . . .	232.718	286.992.540
Всичко . . .	1.193.719	2.010.645.940
8. Рофъ и фии.	31.342	98.801.284
9. Ленъ и конопъ	2.321	? ?
10. Рапица . . .	2.308	2.148.330
11. Памукъ . . .	402	91.680
12. Сусамъ . . .	848	153.360
13. Хелда (Гречиха)	20	9.000
14. Тютюнъ . . .	3.000	—
15. Анасонъ . . .	1.004	366.330
16. Оризъ . . .	1.108	1.850.000
17. Гюль . . .	4.352	—
18. Градини за зеленчуци . . .	6.587	—
19. Бостани . . .	13.425	—
20. Фасулъ и леща	10.333	—
21. Овощни градини . . .	2.158	—
Всичко . . .	1.272.927	—

Отъ горното се вижда, че 51.214% отъ всичката ни работна земя (ниви, лозя, градини и бостани) се съе съ житни растения. Отъ пространството на последните пъкъ, пшеницата заема 50.23%.

Въ по-прѣдните години, когато 100 кгр. храна се е продавала съ 15 — 16 лева цѣна, земедѣлците имаха възможност да покриятъ расходите на производството и да придобиятъ известна печалба за прѣживяване.

Сега, обаче, въпросътъ стои съвършенно другояче.

Единъ хектолитъ пшеница на най-видните български тържища се продава два пъти по-евтино т. е. 8 — 10 лева срѣдна цѣна и вслѣдствие на това земедѣлието се намира въ една сериозна борба.

Отъ исчисленията, които сѫ правени до сега отъ подвѣдомственитѣ на земедѣлческото отдѣление органи, може да се сѫди, че разносите на производството на житата въ последне врѣме надминаватъ приходътъ имъ и, че земедѣлците се намиратъ въ загуби и, ако тѣ могатъ до известна степень да крѣпятъ положението си, това трѣбва да се отаде на крайната спестовностъ на селянина въ неговия животъ и семейната работа, която той никогажъ не тура въ смѣтките си.

Съ цѣль да облѣгчи положението на нашите земедѣлци, Отдѣленietо на Земедѣлието, посредствомъ пропагандата на земедѣлческиятѣ надзоратели, устрояванитѣ ежегодно конкурси,

както и поддържанието на образцовитѣ чифлици при земедѣлческия училища, се стрѣми да намали разноситѣ на производството на житата чрѣзъ распространението по усъвършенствувани земедѣлчески ордия и машини.

Вѣнъ отъ това, то ежегодно раздава даромъ на земедѣлците разни сѣмена отъ индустриални и ливадни растения, за да станжтъ земедѣлческия ние култури по-разнообразни и сѫбдата на земедѣлеца понѣ въ отдалечено бѫдже да не зависи исклучително отъ производството на житата.

Прѣзъ полѣтъта на 1895 година се доставихъ разни сѣмена (мѣстни и инострани) и се устроихъ въ разнитѣ части на Княжеството демонстративни (нагледни) ниви за засѣванието имъ.

Въ сѫществуващи „Правилникъ за земедѣлческия надзиратели“, на основание десетогодишната практика по вѣвѣжданието на новитѣ земедѣлчески култури у насъ, лежи правилото че: „въ демонстративните ниви ще се обработватъ прѣдпочитателно тия растения, на които вирѣнието въ страната ни е доказано прѣдварително чрѣзъ опитъ въ малъкъ размѣръ и, че тѣ сравнително даватъ по-голѣмъ приходъ отъ извѣстни мѣстни растения (§ 20-и отъ Правилника).“

Съ единъ особенъ циркуляръ отъ 10 Октомври м. 1894 г. подъ № 10466, който се прилага въ края на настоящето изложение се урѣжда въпросътъ по устройството на демонстаративните ниви. Той съставлява едно по-широко разяснение на § 21-и отъ „Правилника за земедѣлческия надзиратели“, спорѣдъ който послѣднитѣ: „при избирането на разнитѣ видове растения за демонстаративните ниви, трѣба да се съобразяватъ съ всички економически условия и обстоятелства, които би имали влияние върху успѣхътъ на дѣлото. Тѣ не трѣба да се впускатъ изведенажъ въ засѣванието на голѣми пространства, до тогава, до когато не сѫ направили точни опити въ малъкъ размѣръ при испитателните полета, а при това надзирателите трѣба да прѣдпочитатъ тѣзи отъ културните растения, които иматъ сигурно тѣржище, икономическо бѫдже и тѣхното обработка е съвѣстимо съ мѣстните сѣидбо обратни начала“.

Прѣдъ видъ на всичко горѣзложено, прѣзъ пролѣтъта на 1895 година сѫ доставени сѣмената означени въ долната таблица.

Независимо отъ тия сѣмена, прѣзъ есента на 1894 год. Министерството раздаде и 2000 кгр. зимна рапица мѣстно произведение, купена

№ по редъ	Кому сѫ доставени сѣмената	Люцерна	Килограмми							Картофи
			Детелина	Измѣнѣцъ	Шевалио	Конопи	Кръмно	Хиански	Ячмикъ	
1	На Русенския Земл. Надз.	162	50	100	50	—	—	—	—	3000
2	Ловчанския „	—	20	—	50	1	—	—	—	1000
3	Видинския окр. Уираѣ	—	—	—	20	—	—	—	—	—
4	Шуменския Земл. Надз.	100	25	700	100	—	—	—	50	1000
5	Севлиевския „	60	25	—	50	—	—	—	—	1000
6	Първеничкия „	100	10	—	20	—	—	—	—	1000
7	Силистренския „	100	10	120	50	5	—	—	200	2000
8	Т.-Назардже	400	—	350	100	—	200	66	66	2000
9	Хасковския „	200	5	—	40	—	—	—	—	800
10	Търновския „	200	25	—	200	—	—	—	—	2500
11	Сливенския „	—	—	—	50	—	—	—	—	1000
12	Трѣтий „	100	—	—	100	—	—	—	30	3000
13	Разградския „	50	—	—	5	—	—	—	—	1000
14	Ст.-Загорския „	200	25	500	10	—	—	—	—	2000
15	Видинския „	100	20	—	20	—	—	—	—	5000
16	Кюстендилския „	100	—	450	25	—	—	—	—	10 0
17	Ломския „	50	20	—	—	—	—	—	10	1000
18	Варненския „	50	25	50	50	—	—	—	—	6000
19	Софийския „	50	40	400	20	—	—	—	—	11000
20	Свищовския „	—	—	—	20	—	—	—	10	300
21	Братчанския „	25	25	500	50	—	—	—	30	500
22	Бургаския „	—	—	100	50	—	—	—	—	800
23	Пловдивския „	200	—	—	—	—	—	—	—	—
Всичко . .		2247	325	3280	1080	6	200	196	46900	

отъ Свищовско, Търновско и Бургаско, а прѣзъ пролѣтъта на 1895 год. раздаде 184 кгр. тютюново сѣме „Бохча“, купено отъ Енидженско (Македония)

Земедѣлческиятѣ надзиратели като органи на Министерството, съгласно § 26 отъ „Правилника за земедѣлческия надзиратели“ сѫ посѣвали въ демонстаративни ниви и сѣмена доставени отъ частни земедѣлци, дружества, общини или постоянни комисии.

За да се види резултата отъ посѣванието на горнитѣ количества сѣмена, отдѣленето излага слѣдующитѣ данни, разпрѣдѣлени на 5 групии по култури.

I. Житни растения: пшеница и ячмикъ за пиво.

II. Клубенчести и кореноплодни: картофи, захарно и кръмно цвѣкло.

III. Индустритални растения: конопъ, рапица и сусамъ.

IV. Търговски растения: тютюнъ.

V. Кръмни растения: люцерна и детелина.

I. Житни растения.

Мѣжду житнитѣ растения на първо място стои пшеницата; тя съставлява най-главното производство у насъ и е прѣдметъ на износъ отъ незапамѣтни години.

Мѣжду изложенитѣ на Пловдивското изложение зърнени храсти, най-много се отличаваха: загарията отъ Ст.-Загорско, Пловдивско и Хасковско, Доброджанскиятъ колосъ въ Варненския окръгъ и червенката въ Срѣдня България.

1) Доброджански колосъ и Старо-Загорска загария. Съ цѣль да распространи тия добри сортове и въ други окръзи, гдѣто има за това условия, Министерството испрати 300 килогр. Доброжански колосъ заедно съ 300 кгр. Ст.-Загорска загария въ Ловчанско окръжие.

Съ Доброжански колосъ сѫ били засѣти 7 ниви, отъ които три сѫ били въ околността на гр. Ловечъ, двѣ въ селото Баховица, Ловчанска околия, една въ с. Владиня и една въ с. Лисецъ, сѫщата околия.

Отъ тия демонстративни ниви, голѣмо внимание заслужва тая, устроена отъ земедѣлецъ Якимъ С. Шишковъ отъ гр. Ловечъ на едно пространство отъ 300 □ м. Миналата година тая нива е била засѣта пакъ съ пшеница, слѣдъ жътвата на която почвата е прѣорана: единъ пжть прѣзъ м-цъ Юлий, а втори пжть прѣзъ м-цъ Августъ. Ораньта е извѣршена съ плугъ система „Сакъ“, а засѣванието е станало съ ржка на 2-й Октомврий, като е хвърлено 12 кгр. сѣме. Сѣмето е изникнало на 7-й Ноемврий, а жътвата е извѣршена на 23-й Юний.

При разноски 13 лева, е получено 102 кгр. зърна и 130 кгр. слама. Самъ г. Шишковъ отбѣлѣжва въ дадената за тая цѣль лична таблица, че това жито „добръ възнаграждава и е мислимо въвеждането му“.

Въ друга еда нива, принадлежаща на Маринъ П. Лукановъ, тоже отъ гр. Ловечъ, на пространство 1 декаръ, засѣто 11 кгр. сѣме, е получено 100 кгр. зърна и 208 кгр. слама. Прѣдшествуващата година тая нива е била засѣта съ царевица.

Трета една нива е била устроена въ с. Владиня, Ловчанска околия, на едно пространство отъ $\frac{1}{2}$ декаръ. Прѣдшествуващата година тая нива е била засѣта съ пшеница, слѣдъ което единъ пжть е прѣорана прѣзъ м-цъ Юлий, а втори пжть — прѣди посѣванието, съ напенско орало. Засѣванието е извѣршено на 30 Септемврий 1894 година, като е употребено за тая цѣль 13 кгр. сѣме, а жътвата е свѣршена на 1 Юлий 1895 г. и слѣдъ свѣршиванието е получено 84 кгр. зърна и 100 кгр. слама при 16 лева разноски сметани на 1 декаръ.

Отъ бѣлѣжките и мнѣнията на надлѣжните земедѣлци, заслужватъ да се отбѣлѣжатъ тия на: Свѣщенника Н. Христовъ отъ с. Владиня, Ловчанска околия, което се състои въ това, че „почвата трѣбва да бѫде прѣорана три пжти и

съ една четвърта орань да се посѣе сѣмето при добра влага“.

Н. Стоевъ отъ с. Баховица сѫщата околия, прави слѣдующата бѣлѣжка: „Ако почвата на която бѣше посѣто растението, се прѣореше два пжти, послѣ се распъръска торъ по нея, а подиръ това се прѣоре още единъ пжть и четвърти пжть се посѣе, тогава растението ще вирѣе добръ и въвѣжданието му ще стане полѣсно между населението“. Нивата на която той е посѣялъ 10 кгр. сѣме отъ Доброжански колосъ е била на пространство 200 □ м. и е прѣорана слѣдъ жътва на ржъ само единъ пжть, вслѣдствие на което е получено само 25 кгр. зърна и 79 кгр. слама при 4 л. 45 ст. разноски. Цѣлото пространство, което е било засѣто въ Ловчанско съ Доброжански колосъ вълизала на 4 декара 390 □ метра и общиятъ резултатъ е „добръ“.

2) Ст.-Загорска загария. Загарията както и Доброжански колосъ принадлежатъ къмъ тозордата стѣловидна пшеница, която има дълги осили съ валчестъ класъ. Днесъ въ Южна и нѣкои части на Источна България, загарията съста- влява единъ важенъ артикулъ въ земедѣлческото производство.

Ето защо, Министерството на Търговията и Земедѣлието, макаръ и въ малъкъ размѣръ, е дѣйствуvalо за распространението на тоя сортъ жито.

Съ Ст.-Загорска загария е имало посѣти всичко 10 демонстративни ниви въ Ловчанско окръжие.

Причинитѣ, гдѣто само тамъ е испратена загария сѫ тѣзи, че само въ това окръжие за сега се намѣрили любители да иматъ отъ тоя сортъ пшеница.

Отъ тия демонстративни ниви 4 сѫ били въ околността на гр. Ловечъ, 2 — въ с. Баховица, Ловчанска околия, 1 — въ с. Слатина, 1 — въ с. Лисецъ, 1 — въ с. Доброданъ и 1 — въ с. Владиня, сѫщата околия.

Отъ тия ниви, 3 сѫ били миналата година засети пакъ съ пшеница (Ловчански сортове), 3 — на угаръ, една съ фасуль, една — бостанъ, една съ ржъ и една неизвѣстно съ какво.

Приготовлението на почвата върху 5 ниви се е състояло въ двѣ оранія, отъ които една на г. Якимъ С. Шишковъ, отъ гр. Ловечъ е обработана съ плугъ, система „Сакъ“, три ниви сѫ орани по 3 пжти, една само единъ пжть (тя е била миналата година засета съ ржъ — с. Баховица, Никола Стоевъ) и за една нива (на г.

Д. К. Икономовъ въ с. Лисецъ) е неизвѣстно въ какво се е състояла обработката!

Посъванието на всичките ниви е извършено през месеците септемврий и октомврий.

Миналата година, както знаемъ цѣлото лѣто, владѣше продължителна суша, земитѣ слѣдъ жътвата бѣхѫ изсъхнали, така щото спулуката да се посъе Ст.-Загорската загария прѣзъ мъсците септемврий и октомврий не е малка. Това е дало възможность посъвѣтѣ да заловатъ рано корени и да могътъ добре да прѣзимуватъ.

При тия условия най-добри резултати се получи отъ нивитѣ: на свѣщенника Н. Христовъ, отъ с. Владина, засѣта на 30 Септемврий и отъ 1 декаръ при разноски 16 лева е получено 120 кгр. зѣрна и 250 кгр. слама, Димитръ Пжиковъ, отъ гр. Ловечъ, който отъ единъ декаръ посѣть въ началото на мѣсяцъ Октомврий е получилъ 125 кгр. зѣрна и 265 кгр. слама и най послѣ Якимъ Шишковъ, отъ $1\frac{1}{2}$ декаръ посѣть въ началото на м. Октомврий е получилъ 120 кгр. зѣрна. Щѣлото пространство на демонстративнитѣ ниви съ загария е било само 8 декари и 200   м.

По отношение на съидбообращението най-добри резултати съж. се получили отъ нивите, които идатъ слѣдъ угаръ.

Общото мнѣниѣ, обаче, на надлѣжните обработвачи е, че въвежданіето на този сортъ въ Ловчанското нѣма смѣтка.

3. Промътън ячмикъ „Шевалие и „Хана“ сортове за пиво. Отъ статистиката за търговията на Българското Княжество съ чуждите държави за 1894 г. се вижда, че ние внасяме отъ странство бира за 140,000 лева. При благоприятните условия за обработването на добри сортове пововарски ячмици, каквите има у насъ, нѣма съмнение, че отъ голѣмъ интересъ за земедѣлието, е да се развие тѣхното производство и тукъ, за да може и пововарската индустрия, толкова възнарадителна, да си създаде на самото място едно бѫдѫще.

Отъ статистическите данни, които се намиратъ на расположение на Министерството на Търговията и Земедѣлието, се вижда, че въ България има 17 пивоварни фабрики, които прѣработватъ годишно ячмикъ на стойност повече отъ 500.000 лева.

Слѣдующата таблица ни показва, какъ сѫ рас-
прѣдѣлени пивоварнитѣ фабрики въ Княжеството
и стойността на ячмика, който съ прѣработка
годишно въ всѣка една фабрика.

№ по редъ	Название и мястонахождение на пивоварната фабрика	Стойност на приработвания атчук в лева
1	Бургазъ — Пивоварна фабрика на Братия Гиневи	4.000
2	Варна — Пивоварна фабрика на Братия Николови и Ма- тая Стефановъ	30.000
3	С. Жиленици — Къстендилско — Пивоварна фабрика ва Ст. х. Давидовъ	2.800
4	С. Комарево — Пивов. фабрика на Ф. Лашманъ	40.000
5	Станимака — " " " Бр. Г. Марда	1.500
6	Русе — " " " дружест. „Св. Петка“	10.000
7	— " " " Иоханъ Хаберманъ	30.000
8	Сливенъ — " " " дружест. „Сылгасие“	20.000
9	София — " " " Млад. С. Тодоровъ	30.000
10	— " " " Бр. Прошевски	150.000
11	" с. Княжево " " " Джанисъзовъ	100.000
12	" " " " " Павловъ"	??
13	С. Мърково (Цирдеско) — Пивов. фабрика на Ив. Масловъ	28.000
14	Самоковъ — Пивов. фабрика на Сотиръ п. Радойковъ	6.000
15	Казанлъкъ — " " " Ил. Стояковъ	25.000
16	Търново — " " " Бр. х. Славчевъ	60.000
17	Горна-Орфъховица — Пивоварна фабрика на ? ? ?	20.000
	Всичко	557.300

Само това е достатъчно да се види каква голема вижност има у насъ распространението на добри сортове ячмикъ за бира.

Съ распространението на филоксерата, пивоварството, както въ Западна Европа, така и у насъ ще добие още по-голъмо значение. Пивото ще стане, може би, нужда не само на градското, нъ и на голъма част отъ селското население.

Яченикът „Шевалие“ принадлежи къмъ двуръдните ячмици и въобщо по изобилието си е по-слабъ отъ колкото шесторъдния, който е разпространенъ у насъ.

Ячникът „Шевалие“, обаче, има други прѣимущества, като сортъ за бира.

Както се знае, добрия ячмикъ за бира, тръбва да има тънка люспа, брашненъ ломъ, ясна бол и колкото е възможно повече едри зърна, богати на скробела. Тия именно качества притежава ячмика „Шевалие“ и пивоваритъ винаги цѣнятъ него повече за бира.

Съмена отъ тоя ячмикъ се раздадоха прѣзъ пролѣтъта на 1895 год. въ слѣдующите окрѣпия:

1. Бургазский	7. Силистренский
2. Вратчанский	8. Софийский
3. Варненский	9. Свищовский
4. Кюстендилский	10. Т.-Пазарджикский
5. Ловчанский	11. Шуменский
6. Руссенский	

Отъ статистическитѣ свѣдѣния, които сѫ изложени по-горѣ се вижда, че пивоварството е получило особено развитие въ градовете: София, Русе, Шуменъ и Пловдивъ и слѣдвало би, щото распространението на ячмиците за пиво да се усили най-много въ тия части на Княжеството.

Нъ благодарение на това, че изобщо ячмикът по отношение къмъ почвата и влагата е доста

взискателенъ, то Министерството въ много случаи е прѣпочитало и други райони за тая цѣль.

Слѣдующата таблица ни показва числото на демонстративните ниви съ тоя сортъ ячмикъ въ разните окрѣжии и получените резултати; (ячмикътъ за пиво е билъ два сорта „хана“ и „шевалие“).

Наименование на окрѣжия	Числото на нивитѣ	Засѣтото простран- ство въ декари	Количеството на сѣ- мято въ килограми	Общото произвѣ- дение отъ всички ниви въ еклоги.	Средното производст- во на декаръ въ кгр.	Забѣлѣжка
Бургаский	4 6	80	370	61	Една отъ нивитѣ е из- мръзала а изобично ре- колтата е слаба по при- чина на сушата.	
Вратчанский	2 7	200	500	70	Реколтата е пострадала отъ сушата и житниятъ брѣмбарт Anisoplia.	
Варненский	1 7	50	1500	214	Реколтъ е отлична, bla- годарение на доброто пригответие на почвата съ плугъ системъ „Сакъ“.	
Кюстендилский . . .	7 16	450	2509	160	—	
Ловчанский	4 3	50	563	187	—	
Русенский	4 4	80	—	—	Посѣвътъ има 3 ниви по- врѣдени отъ насъквоми и една отъ продължителната суша.	
Силистренский . . .	2 4½	66	—	—	Пострадали отъ сушата.	
Свищовский	1 1	10	—	—	—	
Т.-Пазарджикский .	4 15	480	2928	195	—	
Шуменский	4 15	390	1200	80	Повечето отъ нивитѣ останали слаби по причина на сушата.	
Софийский	3 17	350	2578	150	—	
Бенчко	36 95½	2206	12148	1117	—	

За да може да се видятъ по нагледно получените резултати отъ тия ячмици въ всѣко едно окрѣжение отдѣлно, както и да се направятъ нѣкои сравнения, отдѣлението излага тия данни подробно както слѣдва:

1. Въ Бургаското окрѣжение. Четиритѣ ниви съ ячмикъ за пиво сѫ били разпрѣделени: една въ г. Бургасъ, една въ с. Ходжамаръ, Анхиолска околия, една въ гр. Карнобатъ и останалата въ с. Бикюрджилии, Карнобатска околия.

Нивата въ гр. Бургасъ прѣзъ 1894 год. е била празна и е била орана прѣзъ пролѣтта на 1895 год. два пѣти: първия пѣтъ съ нашенско орало, а втория — съ плуга „Сакъ“. Сѣмето е засѣто на 21 Мартъ като е употребено 20 кгр. за посѣванието на едно пространство отъ 900 квадратни метра.

Отъ горнъто пространство при разноски 10 лева е получено 150 кгр. зърна.

Втората нива въ с. Ходжамаръ, Анхиолска околия прѣзъ 1894 год. е била засѣта съ зимна

пшеница, слѣдъ жътвата на която стърнището е останало не разорано до пролѣтта на 1895 г. Слѣдъ една орана съ мѣстно орало, тя е засѣта на 24 Априлий, като е употребено 20 кгр. сѣме за $1\frac{1}{2}$ декаръ. Отъ това пространство е получено 150 кгр. зърна при разноски 20 лева.

Третата нива въ Карнобатъ, прѣзъ 1894 г. е била засѣта съ зимница, слѣдъ жътвата на която почвата е изорана два пѣти прѣзъ мѣсяците Юни и Юлий и на 10 Септемврий слѣдъ третата орана е засѣта, като е употребено 10 кгр. сѣме върху едно пространство отъ 1 декаръ.

Както трѣбвало и да се очаква ячмикътъ не стана.

Четвъртата нива въ с. Бикюрджилии е била прѣзъ 1894 год. съ зеленчуци и на есень е изорана единъ пѣтъ.

На 4 Априлий слѣдъ още една втора орана върху $2\frac{1}{2}$ декара е засѣто 30 кгр. сѣме. По причина на сушата получено е само 70 кгр. зърна при 14 лева расходъ.

Общото заключение, което може да се даде въ тоя случай е, че въ Бургаско резултатътъ отъ тоя ячмикъ сѫ срѣдни.

2. Въ Вратчанско окрѣжение. Една отъ нивитѣ съ ячмикъ „шевалие“ въ това окрѣжение е била въ с. Крушовица, Орѣховска околия на пространство 4 декара съ черноземна почва. Миналата 1894 год. тая нива е била засѣта съ царевица, слѣдъ беридбата на която почвата е оставена не разработена прѣзъ зимата. На пролѣтта мѣстото е изорано два пѣти съ плугъ система „Шрамъ“ и на 5 Априлий нивата е засѣяна съ 100 кгр. сѣме.

Отъ това пространство при разноски 30 лева е произведен 400 кгр. зърна. Вслѣдствие на кжнското засѣване и продължителната слѣдъ това суша, реколтата не е била изобилна.

Другата нива е била въ с. Вадинъ, така сѫщо Орѣховска околия съ пространство 3 декара, почва черноземна. Прѣзъ 1894 г. тая нива е била засѣта съ царевица, слѣдъ беридбата на която почвата е изорана прѣвъ пѣтъ прѣзъ мѣсяцъ Мартъ — другата година и втори пѣтъ прѣди посѣванието, което е извършено на 6 Априлий. Стопанинътъ оцѣнява тая работа за 30 лева.

За засѣването на горнъто пространство отъ 3 декара е употребено 100 кгр. сѣме.* Реколтата е била съвършено слаба; Отъ цѣлото пространство е получено едва сѣмето. Надлѣжния

*) Тукъ сѣятъ гъсто, защото има много съеци, които изядватъ растенията.

земледѣлецъ отдава това пакъ на сушата, а при това въ дадената му лична таблица отбѣлѣжва, че посѣвътъ е билъ нападнатъ отъ насѣкоми, които сѫ изсмуквали зърната. Вѣроятно е било *Anisoplia*.

Тия два опити наистина не сѫ достатъчни за да ни дадѫтъ едно ясно заключение за успѣванието на тоя ячмикъ въ Раховската равнина.

Ако вземемъ отъ една страна въ съображение, че тая равнина е съвършено безгориста, че сушата прѣзъ лѣтото трае дълго време и че тамъ сѫ развѣдени въ голѣми размѣри суетицъ (*Spermophilus musicus*), то може да се прѣдполага, че тоя ячмикъ може би се распространява тамъ.

Нѣ, отъ друга страна черноземните почви въ тая часть на Братчанското окрѣжие и внимателното избиране на нѣкои малки долини по течението на рѣкитѣ Сакъ и Огоста, гдѣто влагата е по равномѣрна и постоянна, би дали възможностъ за распространението, макаръ и не въ голѣми размѣри, културата на тоя ячмикъ.

3. Въ Варненското окрѣжие. Едничката демонстративна нива въ това окрѣжие е била въ с. Семи-Заалъ Добричка околия, на едно пространство отъ 7 декара.

Миналата 1894 год. тая нива е била заета пакъ съ ячмикъ, слѣдъ жътвата на който нивата е изорана единъ пакъ съ плугъ система „Сакъ“ прѣзъ мѣсецъ Октомврий и втората орана е извѣршена прѣди посѣванието на 17 Мартъ 1895 год. Върху пространството 7 декари е засѣяно 50 кгр. ячмикъ. Реколтата е достигнала до 1500 кгр. зърна при 57 лева разноски, безъ стойността на сѣмето. Надлѣжния стопанинъ Стефанъ Руссевъ, който се е занимавалъ съ обработванието на тоя ячмикъ, казва, че ако той е билъ посѣтъ по-рано, то реколтата е щъфла да биде още по-голѣма, зърното му е по-тѣжко отъ другия ячмикъ и повече братясва.

Опитътъ на г-на Руссева е поучителенъ въ много отношения. Първо, той е посѣялъ ячмика си по-рано, разработилъ е мѣстото си дѣлбоко съ плугъ система „Сакъ“ и е получилъ отъ единъ декаръ повече отъ 200 кгр. зърна, които сѫ равни горѣ-долу на $3\frac{1}{2}$ хектолитри, или 35 хектолитри на хектаръ, ако се вземе тѣжината на единъ хектолитъ около 60 кгр. Ако сравнимъ климатътъ въ Раховско, въ Добричко — Добруджанска равнина той е много по-сухъ. Сушата въ Добричко и Каварненско е до тол-

кова сила и продължителна, щото земедѣлците въ много случаи прѣпочитатъ зимните посѣви отъ пролѣтните.

Нѣ, защото ячмикътъ въ с. Семи-Заалъ е застѣтъ по-рано, можилъ е да се развие по добре да израстне до като е имало повече влага и слѣдователно, далъ е и по-добра реколта.

4. Въ Кюстендилски окрѣж. Между седемътъ демонстративни ниви съ ячмикъ въ това окрѣжие на първо място стои тая на Димитъръ П. Георгиевъ отъ с. Долня-Граница, Кюстендилска околия. Прѣзъ 1894 г. тая нива е била заета съ зимна пшеница, слѣдъ жътвата на която тя е изорана два пакъ съ орало, засѣта е на 26 Мартъ съ 100 кгр. сѣме на пространство 7 декара и при разноски 30 л., безъ стойността на сѣмето е получено 1200 кгр. зърна. Другите шестъ ниви така сѫщо сѫ дали добре резултатъ. Отъ тѣхъ 4 сѫ били въ Кюстендилъ, околия, една въ Босило-Градска и една въ Дубнишка.

5. Въ Ловчанското окрѣжие. Всичкитѣ 5 демонстративни ниви съ ячмикъ за пиво въ това окрѣжие се намиратъ въ Ловчанска околия. Общиятъ резултатъ отъ тѣхъ е добъръ. Твърдъ важенъ е опитътъ произведенъ отъ Ловчанския жителъ Маринъ П. Лукановъ.

Той дава въ своя листъ слѣдующите свѣдѣния: Миналата 1894 г. нивата е била ялова угаръ. Първата орана на почвата е извѣршена прѣзъ мѣсецъ Септемврий а втората въ началото на мѣсецъ Мартъ съ дървено орало. Пространството на нивата е $\frac{3}{4}$ декара съ почва черноземъ, застѣто съ ржка на распредѣлено на 12 Мартъ, като е употребено за тая цѣлъ 13 кгр. сѣме. На 27 Мартъ ячмикътъ е поникналъ, къмъ срѣдата на м-цъ Май е искласилъ, а на 16 Юни е съвѣршена жътвата. Получено е 187 кгр. зърна. Смѣтка за разноски стопанина не е държалъ. Заключението на г. Луканова е: „този ячмикъ заслужава да се обработва и распространя между населението, понеже е отъ много добро качество“.

Това мнѣніе е особено важно, ако се вземе прѣдъ видъ, съ каква недовѣрчивостъ се отнася въобще нашето население къмъ подобни опити.

Отъ другите ниви засѣти прѣзъ пролѣтната, така сѫщо сѫ получени добри резултати.

6. Въ Русенското окрѣжие и четириятъ демонстративни ниви съ тоя ячмикъ сѫ били поврѣдени отъ насѣкоми и сѫ получени съвѣршено лоши резултати.

Не е пръвъ пътъ сега, гдѣто настѣкомитѣ унасъ, да унищожаватъ цѣли ниви, безъ да могатъ да се запазятъ.

Рутината между нашето земедѣлческо население е пустнala такива дѣлбоки корени, щото то само не може да прѣвиди и не отдава никаква важност на врѣдителнитѣ настѣкоми.

До сега сѫ констатирани десетки случаи за опустошаванието на цѣли полета отъ разни настѣкоми, нѣ населението и до сега не знае и не познава живота на тия настѣкоми и мѣрките за тѣхното истрѣбление. Отстранението на тоя недостатъкъ ще може да стане само тогава, когато на селскитѣ учители се даде възможност да изучатъ най-врѣдителнитѣ настѣкоми, тѣхния животъ и начинъ на размножаване, както и мѣрките за тѣхното истрѣбление. Сѫщите учители тогава ще да иматъ възможност да прѣподаватъ на селскитѣ дѣца за най-врѣдителнитѣ настѣкоми, като се снабдятъ за тая цѣль съ сбирки за нагледно изучване. Нагледното обучение въ тая смисъл ще заинтересува дѣцата на земедѣлцитѣ, за да распознаватъ тия настѣкоми.

Устрояванието на дѣтски екскурзии подъ ржководството на учителитѣ, въ околността на селата още повече би спомогнало на цѣльта. За приготвленето на нашите учители въ тая смисъл могло би да се устроятъ лѣтни врѣменни курсове при нашите земедѣлчески училища. Тая мѣрка е дала много добри резултати въ страни, гдѣто нагледното прѣподавание е турено на добри основи.

Освѣнъ това, когато при нашите първоначални училища би имало сбирки отъ най-врѣдителнитѣ настѣкоми, съ голѣмъ успѣхъ би можело да се устроятъ зимни курсове за възрастнитѣ земедѣлци.

По тоя именно начинъ, населението ще може да се запознае по-добре съ дѣлото по истрѣблението на настѣкомитѣ.

7. Въ Силистренското окрѣжие резултатитѣ отъ устроенитѣ демонстративни ниви така сѫщо сѫ слаби. Причината на това е сушата.

8. Въ Софийското окрѣжие. Отъ устроенитѣ въ това окрѣжие демонстративни ниви, голѣмо внимание заслужава тая на Софийския жител Генко П. Шойлековъ. Тая нива съ почва черноземъ, прѣзъ 1894 год. е била заета съ рапица, която прѣзъ зимата се е поврѣдила, така щото слѣдъ дѣлъ орання на пролѣтъ съ плугъ „Сакъ“ на 31 Мартъ е засѣта съ ячмикъ и заедно съ него е хвърлено и детелиново сѣме. Ячмикъ е

засѣто 150 кгр. върху 9 декара пространство Жътвата на тоя ячмикъ е свѣршена на 18 Юлий и е получено 1800 кгр. зърна. Тая е едничката демонстративна нива жъната толкова кїсно. Климатътъ въ Софийско е студенъ, така щото и урѣзванието на хранитѣ настѣпва кїсно. Г-нъ Шойлековъ дава слѣдующето мнѣние за тоя ячмикъ: „Като двурѣденъ ражда побѣзмалко отъ шесторѣдния; нѣ, прѣдъ видъ на доброто му качество и продажната му цѣна, и, че може да се сѣе подъкїсно на пролѣтъ, съ което се печели и врѣме, на мнѣние съмъ да се дѣйствува за распространението му у насъ“.

Друга една нива върху пространство 5 декара съ черноземна почва е била устроена въ с. Бѣлопопци, Ново-Селска околия. И миналата година тая нива е била заета съ ячмикъ, слѣдъ жътвата на който почвата е изорана съ плугъ „Сакъ“ прѣзъ мѣсецъ Ноемврий 1894 год. Сѣмето отъ 100 кгр. е засѣто на 14 Априлий 1895 год. и заровено съ орало и на 21 Юлий е свѣршена жътвата, като е получено 648 кгр. зърна при разноски 30 лева безъ сѣмето.

Ячмикътѣ „Шевалие“ се цѣни отъ Софийскитѣ фабриканти за пиво по 12—14 лева, когато за обикновенния ячмикъ се плаща 7—8 л.

9. Въ Свищовското окрѣжие отъ демонстративнитѣ ниви не е получена никаква реколта по причина на извѣнрѣдно голѣмата суша.

10. Въ Т.-Пазарджикското окрѣжие. Мѣжду демонстративнитѣ ниви съ ячмици за пиво въ това окрѣжие, най-голѣмо внимание заслужава тия на г. Лазарь Стамовъ свѣршилъ прѣзъ 1888 г. Садовското Земедѣлческо Училище и сега се занимава съ частно земедѣлие въ г. Ихтиманъ. Едната му нива е засѣта съ ячмикъ „Шевалие“ върху пространство 7 декара, почва черноземъ, миналата година била заета съ овесъ, слѣдъ жътвата на които е изорана два пъти съ мѣстни орала — първата орана на есенъ и втората прѣзъ мѣсецъ Мартъ прѣди посѣванието. Отъ тая нива при разноски 57 лева безъ сѣмето е получено 1349 кгр. зърна.

Другата нива на пространство $4\frac{1}{2}$ декара при сѫщите условия и при разноски 43 лева е дала 924 кгр. зърна.

За Ханадския ячмикъ, г. Стамовъ казва: „по дохода си е равенъ съ мѣстния шесторѣденъ ячмикъ, нѣ по тѣжъкъ отъ него и има побѣдри зърна. Понеже се повече прѣпочита отъ фабриканти за бира, то е желателно въвѣжданието му у насъ“, а за ячмика „Шевалие“ казва: „при-

ходът му е по-малък отъ мѣстния ячмикъ, нѣ има по-едри зърна; само че узрѣва по-кѣсно (мѣсецъ Юлий) та може да страда отъ сушата. Като ячмикъ за бира желателно е распространението му".

Въ сравнение съ другите окрѣжии въ Т.-Пазарджикско резултатите отъ този ячмикъ сѫ най-добри и насыщителни.

Софийските фабриканти за бира се произназятъ, че почвата и климатът въ Ихтиманска долина тѣърдѣ благоприятствуватъ културата на този ячмикъ.

11. *Въ Шуменското окрѣжение.* Отъ четири-тѣхъ демонстративни ниви въ това окрѣжение, голѣмо внимание заслужава тая на г. Янко Енчевъ отъ с. Сююманъ, Ново-Пазарска околия. Лани (94 год.) тя е била засета съ фасуль слѣдъ беридбата на който е орана три пѫти: единъ пѫтъ на есенъ и два пѫти на пролѣтъ. Почвата е глинисто пеъчлива. Нивата е засѣта на 21 Мартъ, пожъната на 4 Юлий и е получено 900 кгр. зърна отъ 6 декара при разноски 38 лева, безъ сѣмьето.

Всичкото производство стопанина е задържалъ за сѣме.

Другата нива е била на г. Д. Ив. Кърджиевъ отъ с. . . . ?*) Ново-Пазарска околия съ пространство 2 декара, почва черноземъ, прѣорана два пѫти на пролѣтъ и на 6 Априлий засѣта съ 40 кгр. сѣме. Получената реколта е 300 кгр. зърна. Обработвача така сѫщо се произнася въ полза на този сортъ ячмикъ.

II. Клубенчести и кореноплодни растения.

Клубенчестите и кореноплодните растения, като такива които заематъ мѣстото ни угаръ въ сѣидбообращението, играятъ голѣма роля въ земедѣлието. Чрѣзъ окопаванието, което се извѣршва въ врѣме на тѣхната вегетация, тѣдаватъ възможност за очистванието на почвата отъ буренитѣ, а при това прѣди тѣхното посѣване, като растения, които изискватъ по дѣлбока орана, земедѣлците сѫ принудени да разораватъ почвата по дѣлбоко и споредъ нуждата даже да я наторяватъ. Така щото, слѣдъ тѣхната беридба, почвата остава въ добро състояние и дава възможност за по сполучливото обработка върху нея житните растения. Изобщо казано, съ въвеждането и распространението на тия растения,

земедѣлието е прѣтърпяло голѣма промѣна и е добило едно по-широко развитие.

1) Мѣжду клубенческите растения на първо място стоятъ картофите (*Solanum tuberosum*).

Обработванието на картофите, има за главна цѣль отъ едно известно пространство да се произведатъ колкото е възможно по голѣмо количество здрави клубени, които да могатъ да се запазятъ и послужатъ за употребление. Ако картофите сѫ предназначени за добиване на спиртъ то голѣмо внимание се обрѣща, щото клубените да съдържатъ по-голѣмо количество скробела, ако сѫ предназначени за кърмение добитъка — то да съдържатъ по-голѣмо количество бѣлтъчи вѣщества и най-послѣ ако ще служатъ за храна на човѣка, то клубените трѣбва да бѫдатъ съ известна голѣмина и мѣсцото имъ да е вкусно. За послѣдната цѣль именно се прѣпочитатъ синкави, брашнени картофи съ тѣърдо или полу-тѣърдо мѣсто, като се исхвѣрлятъ тия картофи, които сѫ мѣкки и съ санулено мѣсто.

Много пѫти, обаче, това подраздѣление не се наблюдава и едни и сѫщи картофи служатъ за една и сѫща цѣль, както е и у насъ. Нѣ въ този случай не може да се избере сортъ, който да отговаря на всичките изброяни по-горѣ качества.

Въ всѣки случай, при сегашното положение на нашето земедѣлие, картофите за дѣлго врѣме още нѣма да служатъ за друго, освѣнъ за храна на населението.

Въ отдѣлението за съжаление, липсуватъ данни за годишното производство на картофите у насъ, нѣ това, което е истината е, че картофеното производство у насъ се намира на съвѣршенно ниска степень и не може да удовлетвори мѣстните нужди.

Макаръ, че картофи у насъ се съятъ почти на всѣкадѣ по бахчитѣ, нѣ най-голѣмото тѣхно производство се простира въ Родопите (Рупчоската околия), отъ кѫдѣто чрѣзъ Пловдивското тѣржище се разнасятъ почти по всичките градове край желѣзно-пътната линия София — Бургасъ, а даже чрѣзъ Карлово прѣминаватъ и къмъ Ловчанско.

Това ограничено състояние на картофеното производство у насъ отъ една страна и забраняванието на вносътъ имъ отъ странство по причина на филоксерата — отъ друга, е причината, гдѣто най-ниската цѣна на картофите при дѣбната продажба не пада по-долу отъ 10—15 стотинки килогр. тогава, когато въ страни като

*) Неотбѣлѣжено въ таблицата.

Австрия, Галиция и др., гдѣто това производство е развито въ голѣми размѣри, картофитъ се продава по 5—6 стот.

Прѣдъ видъ на това, че едно по-голѣмо количество отъ тия картофи не може да се наѣми събрано на едно място, отдѣлението влѣзе въ споразумѣніе съ г. Хернихъ Долковски въ Новавиесъ (Галиция) притѣжателъ на чифликъ, отъ кѫдето покупи едно количество отъ 46.900 kgr. Едноврѣменно съ тѣхъ се купи за смѣтка на частни лица въ Видинъ и Софийската Окр. Постоянна Комиссия още 7000 килограмма.

Слѣдующата таблица ни показва окрѣзитѣ, въ които е имало демонстративни ниви съ картофи, тѣхното число, засѣтото пространство въ декари и получените резултати.*)

Наименование на окрѣзитѣ	Числото на нивите	Засѣтото простран- ство въ декари	Количество на сѣ- мено въ килогр.	Общото произвѣ- ство отъ всички ниви въ килогр.	Средното произвѣдо- во на декаръ въ кил.	Забѣлѣжка
Бургаски	9	25	415	—	—	По причина на су- шата резултатъ сѫ съвѣршено слаби. Всичките ниви сѫ по- страд. отъ сушата. Сѫщо
Видински	55	60	6660	15000	224	
Варненски	17	12	1020	1900	156	
Вратчански	9	3	150	510	170	
Кюстендилски	12	15	1200	10000	660	
Ломски	1	8	500	7000	870	—
Силистрашки	8	10	570	3000	300	
Сливенски	10	8	450	2000	325	
Софийски	87	70	6790	32000	457	
Севлиевски	25	36	1000	6500	180	
Търговски	8	8	1100	560	—	
Т.-Пазарджикски	30	50	1225	20000	400	Пострад. отъ сушата.
Хасковски	12	4	200	1600	400	
Шуменски	7	8	660	1560	100	
Бенчко	290	317	22240	101730	320	

Отъ изложените въ горната таблица цифри твърдѣ ясно се вижда, че изобщо всичките демонстративни ниви сѫ пострадали отъ сушата Срѣдното производство на декари е не удовлетворително и заслужава да се обѣрне на това особено внимание. Картофитъ сѫ оконно растение и се отглеждава за клубенитѣ, които се развиватъ въ почвата. Слѣдователно, за да може да се очаква една по изобилна реколта, почвата трѣбва да бѫде по-дѣлбока прѣорана 2—3 пѫти. Дѣлбокото разравнение при картофитъ и цвѣклото е едно отъ най-важните условия за усигоряването на една изобилна берида. Така ни учи дѣлговрѣменната практика на напрѣдъжлото земедѣлие. Картофелътъ има твърдѣ слаби коренчета и изиска плодородна ровка почва. Клубенитѣ на картофитъ се развиватъ въ голѣмо количество и достигатъ го-

*) Отѣблѣжени сѫ само тия демонстративни ниви, за които се получихѫ свѣдѣнія.

льма величина, когато се намиратъ въ ровка почва. По тая причина, картофитъ дава най-изобилни реколти въ силни, плодородни, ровки, добре обработени и даже своеуврѣменно натопрени почви.

Ако се сравнятъ свѣдѣніята по приготовленето на почвата и врѣмето на посѣванието, ще се види, че най-добрите резултати сѫ получени тамъ, гдѣто почвата е приготвена по-добре и за сѣванието е станало по на врѣме. Наистина не може да се откаже, че г. г. Земедѣлческиятъ Надзоратели, както това се вижда и отъ самите лични таблици сѫ упражнили върху земедѣлците едно поучително влияние, за да се приготви по-добре почвата, нѣ навикътъ и економическите съображенія на самите земедѣлци є накаралъ послѣднитѣ, да се ограничатъ въ повечето места съ една или двѣ плитки орани извѣршени съ мястни орала.

Колкото и да е вѣрно, че картофитъ сравнително съ зъренените храни прѣнасятъ по-добре сушата, всѣ цакъ послѣдната е можила да нанесе значителни загуби, особено въ нивите застѣти по-късно. Изобщо казано, плиткото разораване на почвата и късното засѣване сѫ били двѣтѣ главни причини за намаляванието на берида.

Прѣгледаме ли по рѣдъ всичките лични таблици върху получените резултати отъ засѣтите съ картофи ниви, ние виждаме, че най-добрите резултати сѫ получени въ Кюстендилски, Ломски, Софийски, Т.-Пазарджикски и Хасковски окрѣзи. По отношение къмъ почвата, най-добрите резултати сѫ получени въ ровките песъкливи почви по край рѣкитѣ и ровките черноземни равнини.

Прѣгледаме ли пѣкъ съ по-голѣмо внимание кои сѫ лицата, които сѫ произвождали опитите ще видимъ, че най-добрите резултати сѫ получени отъ земедѣлците, които или притѣжаватъ специално образование по земедѣлието, или чѣкъ изобщо сѫ по развити и интелигентни.

Ето и нѣколко примѣри за потвърждение на горното.

1. Въ Кюстендилски окрѣзъ, Кюстендилска околия, село Долня-Грашица, земедѣлце Георги Ив. Жаблянски, стѣдъ пшеница е прѣоралъ една нива отъ $1\frac{1}{2}$ декара три пѫти прѣзъ пролѣтта и на 8 Май е засѣялъ това пространство съ 100 kgr. Родопски картофи. При разноски 35 лева, безъ стойността на сѣмето той е получилъ 2106 kgr. картофи. Ето

какво е неговото мнѣніе върху тоя опитъ: „Даватъ отличенъ приходъ. Тѣзи картофи сѫ отъ селата Лилково и Сигово, Пловдивско, които Постоянната Комиссия достави за нейна смѣтка и които дадоха много по-добъръ приходъ отъ другите, а така сѫщо и много повече се търсятъ на пазарътъ“.

Никола Кочовъ отъ гр. Кюстендилъ, слѣдъ обиранието на зеленчуцъ е изоралъ три пжти: единъ пжть на есенъ и два пжти на пролѣтъ едно пространство отъ единъ декаръ, което на 12 Априлий посъялъ съ 100 кгр. картофи — отъ доставенитѣ изъ Галиция и е получилъ при разноски 25 лева 1050 кгр. картофи.

Земедѣлецъ Димитръ Робевъ отъ с. Жабокрътъ, Кюстендилска околия, е изоралъ три пжти, така сѫщо единъ пжть прѣзъ есенъта и два пжти на пролѣтъ едно пространство отъ 2 декара, което посъялъ на 2 Май съ картофи отъ Галиция и при разноски 40 лева е получилъ 1600 кгр. картофи.

2. Въ Ломски окрѣзъ. Окрѣжната Постоянна Комиссия е отпустила на Земедѣлчески Надзирателъ, 8 декара пространство, което е прѣорано единъ пжть прѣзъ мѣсецъ Септемврий 94 г. на 20 с./м. дѣлбочина и прѣзъ мѣсецъ Мартъ така сѫщо съ плугъ система „Сакъ“. При разноски 234 лева, това пространство е засѣто съ 500 кгр. сѣме и обработено прѣзъ врѣме на вегетацията добъръ е произведенено 7000 кгр. картофи, задържани за раздаване на населението за сѣме.

3. Въ Софийски окрѣзъ най добритѣ резултати сѫ получени въ имѣнието на г. Шойлековъ, близо до Софийски лагерь. Една естественна ливада расположена край Книжевската река, съ наносна почва, разорана прѣзъ есенъта на 1894 год. и крѣстосана прѣзъ пролѣтъта на 1895 г. дѣлбоко съ плугъ система „Сакъ“ е посѣта на 1-й Априлий съ 750 кгр. сѣме върху $4\frac{1}{2}$ декара пространство. На 21 Септемврий отъ това пространство е събрано 7000 кгр. картофи при 65 л. разноски. Ето и мнѣнietо на г. Шойлекова върху тоя опитъ:

„Като се иматъ прѣдъ видъ пазарнитѣ цѣни на зърнениетѣ храни и тая на картофитѣ, а особено на сега засѣтитѣ, които сѫ отъ много добро качество, то безспорно е, че засѣването нивата съ картофи е много по-износно отъ колкото посъванието на шпеница, ржъ или ячмикъ“.

Алекси Б. Кацаровъ, отъ с. Филиповци, Софийска околия, отъ пространство 2 декара е по-

лучилъ 1600 кгр. картофи при разноски 28 л., като е посъялъ 150 кгр. сѣме.

Димитръ Ив. Бѣлопопски, отъ с. Бѣлопопци, Новоселска околия, Софийски окрѣзъ, близо до селската река е разработилъ една нива отъ 4 декара съ дѣлбоки орани и на 1-й Априлий я посъялъ съ 300 кгр. сѣме. На 5-й Октомврий е получилъ 3000 кгр. картофи при разноски 50 лева.

4. Въ Т.-Пазарджикски окрѣзъ. Най-интереснитѣ опити сѫ тия на г. Лазарь Стамовъ, въ г. Ихтиманъ. Въ мѣстностъ близо до река той е приготвилъ едно пространство отъ 12 декара и $7\frac{1}{2}$ ара, като го е изоралъ единъ пжть прѣзъ есенъта и два пжти прѣзъ пролѣтъта съ мѣстно орало. На 5 Априлий той го е засѣялъ съ 600 кгр. картофи и на 15 Октомврий е събрали 10.432 кгр. Ето и неговото мнѣніе по това: „Тоя барабой по качеството си е много по-добъръ отъ мѣстния и по моето мнѣніе, желателно е да се распространятъ обработванието му. Ако не бѣше сумата, щѣше да се получи по-голѣмъ приходъ“.

Димитръ Ивановъ, учителъ отъ с. Куртово-Конаре, Пещерска околия, свършилъ Садовското земедѣлческо училище отъ 900 $\square$ метра е получилъ 1470 кгр. картофи.

Земедѣлецъ Стефанъ Атанасовъ, отъ село Куртово-Конаре отъ 1 декаръ 700 $\square$ м. е получилъ 1020 кгр. картофи.

Твърдѣ важни и поучителни сѫ опитите на нашите земедѣлци върху распространението културата на картофитѣ у насъ. Общото заключение, което може на основание на факти да си направи отдѣлението върху това е, че значителна част отъ нашиятѣ по събудени земедѣлци се стремятъ да усъвѣршенствуватъ своето производство.

За да се види какво влияние упражняватъ г. г. земедѣлческите надзиратели, отдѣлението публикува тукъ приложения рапортъ на г. Софийски земедѣлчески надзирателъ отъ 14 Декемврий м. г. подъ № 165:

„Съгласно окрѣжното прѣдписание на повѣренното ви Министерство отъ 11 Мартъ т. г. подъ № 919, имамъ честь да ви донеса, господине Министре, за резултата на произведенитѣ отъ менъ опити съ разнитѣ видове картофи, доставени прѣзъ истеклата пролѣтъ отъ повѣренното ви Министерство:

1) Опитъ произведенъ въ именіята на Софийски жителъ г-нъ Г. Шойлековъ, въ мѣстностъ називаема „Замѧне“ (подъ Софийски лагерь);

2) Пространството на мястото гдѣто произведохъ опитът е 600 $\square$ м. съ „песъчлива“ и „песъчливо-глиnestа“ почва;

3) Прѣзъ миналата година туй място е било естественна ливада;

4) Мѣстото е орано два пѣти съ плугъ, единия пѣть прѣзъ есеньта на 1894 година, а другия — прѣзъ пролѣтта на 1895 г., слѣдъ това, освѣнъ набраздяване на почвата, за посѣване, друга работа не е извѣршена върху нея, сѫщо не е торена;

5) Картофитъ посѣхъ на 10 Априлий;

6) Количество на посѣтите картофи е 135 килограмма — добро качество. Посѣването имъ съ ржка по обикновенъ начинъ;

7) Картофитъ поникнаха на 5 Май, а започнаха да цѣвятъ на 25 Юни;

8) Прѣзъ врѣме на вегетацията имъ нѣма особенни поврѣди, освѣнъ до извѣстна степень продължителната суши прѣзъ туй лѣто; относително климата — той имъ много благоприятствува;

9) Прибирането имъ стана на 21 Септември и получената реколта е 1165 кгр. картофи;

10) Разноситъ, които станаха по обработването, прибирането и пр. на горното количество картофи сѫ 25 лева;

11) Мнозина земледѣлци, а най-много градинари, на които градинитъ сѫ на близо около мястото, гдѣто произведохъ опитът си съ картофи, прѣзъ врѣме кога вадѣхъ, тѣзи послѣднитъ, понеже още на нивата мѣрехъ всѣкоя сортъ отদѣлно, се заинтересувахъ и ме питаха какъ съмъ посадилъ и отгледалъ въпросните картофи, та въ такава супа, безъ поливане да дадатъ такъвъ приходъ;

12) Производителността на разните сортове картофи е показана въ слѣдующата таблица за всѣки сортъ отদѣлно.

№ по редъ	Наименование на разните сортове картофи	Кое врѣме зряватъ оил. гр.	Забелѣжка			
			Количество на засѣянъ картофи	Засѣтото пространство въ $\square$ метри	Производителностъ въ килограмми	Производителностъ на декари въ килограмми
1	Морела	ранни	4 500	20	60	3000
2	Агава	"	9 —	40	80	2000
3	Щела	"	13 500	60	100	1650
4	Тонасъ	срѣдни	13 500	60	130	2150
5	Лехъ	"	13 500	60	105	1750
6	Морела	"	13 500	60	160	2650
7	Батори	"	9 —	40	70	1750
8	Сулима	"	13 500	60	110	1850
9	Долега	класни	9 —	40	65	1625
10	Лелива	"	9 —	40	70	1750
11	Сарепецъ	"	13 500	60	120	2000
12	Бонза	"	9 —	40	65	1625
13	Вадицъ	"	1 500	20	30	1500
	Всичко	—	135 —	600	1165	25300

Спорѣдъ както се вижда отъ горната таблица за производителността на разните сортове картофи, почти всички съ успехъ могжатъ да виреятъ въ тукашния климатъ. Не еднаквата производителност на разните сортове картофи, спорѣдъ моето мнение произлази отъ видътъ на картофитъ, а не отъ климата или видътъ на почвата. При всичко, че резултата е удовлетворителънъ отъ този мой опитъ, нъ ако не бѣше отъ една страна продължителната суши и отъ друга — посѣването на картофитъ да бѣше станало 20 дни по-рано, то получената реколта, както по качество, тѣка и по количество щѣше да бѫде прѣвъсходна. Тази година добритъ картофи тукъ въ София, 100-тѣ кгр. се продаваха отъ 10—12 лева, цѣна много добра.

Спорѣдъ тази цѣна, обработванието на картофитъ въ тукашната околия и въ близките до нея, заслужаватъ за сега най-първата прѣоржка между земледѣлците.

2. *Захарно цвѣкло.* (*Beta Vulgaris*). Едно твърдѣ важно растение, което по настоящемъ играе голѣма роля въ земледѣлческото производство на западъ е цвѣклото. Отъ него се различаватъ два главни вида: *захарно* и *крѣмно* цвѣкло. Голѣмо значение е добило особено захарното цвѣкло прѣзъ послѣдните нѣколко години. Между европейските държави въ които се обработва цвѣклото заслужава особено внимание Белгия. Въ началото на 1846 год. обработванието на захарното цвѣкло се е ограничавало върху едно пространство отъ 2000 хектара, отпослѣ това пространство постепенно се е увеличавало, така щото въ 1856 год. то е достигнало на 7000 хектара, въ 1866 година 18.000 хектара и най-послѣ въ 1880 год. е имало вече 33.000 хектара подъ захарно цвѣкло. Така сѫщо и числото на захарните фабрики и количеството на прѣработваното въ тѣхъ суроно цвѣкло се е увеличавало съразмѣрно и постепенно.

Въ 1856 год. е имало само 18 фабрики за захаръ, въ 1866 г. — 100, а въ 1872 г. — 174 фабрики.

Така сѫщо голѣмъ успехъ е имало производството на захарното цвѣкло въ Австрия, Германия и Франция.

Въвеждането на захарното цвѣкло у насъ нѣма да срѣщне никакви прѣпятствия, колкото това се отнася до почвенните и климатически условия. Опитът направени прѣзъ течението на нѣколко години при Садовското земледѣлческо училище съ културата на цвѣклото дадоха достатъ

насърдчителни резултати. Също и въ нѣкои окръжия като напр. Ст.-Загорското.

Както е известно, въ страната ни има мѣстности особено Съверна България, гдѣто практикущето се по настоящемъ съидбообращение е основано само на обработванието 3—4 земедѣлчески растения най-обикновенно: царевица, пшеница и ячмикъ. Въ тѣзи части на Княжеството, една голѣма част отъ земитѣ се оставятъ на угарь; въ такива мѣстности въвеждането на захарното цвѣкло ще причини едно важно промѣнение въ мѣстното съидбообращение, като ще заемѣ мѣстото на чернитѣ угари и по този начинъ една значителна част отъ културната земя на Княжеството ще бѫде уползотворена. Естественно е, че единъ подобенъ прѣвратъ въ нашето земедѣлие ще се отрази доста добре върху благоустройстванието на нашето земедѣлие.

Както е известно, цвѣклото не само че изисква дѣлбоко обработени земи, нѣ и прѣзъ врѣме на неговата вегетация изисква плѣнение, кощание и пр. обстоятелство, което не малко помага за прѣчестванието на нашите орни земи отъ толкова много вредителни бурени.

По този начинъ, слѣдъ обиранието на цвѣклото прѣзъ есенята, почвата остава доста очистена и ровка — сгодна за да може съ една по-малка и ефтина подготовкa да приеме засѣването на нѣко отъ зъренениетѣ житни растения. Освѣнъ това, понеже цвѣклото прѣдизвиква внимателно обработване на земитѣ, то житните растения, които идатъ въ съидбообращението слѣдъ него, непосрѣдствено увеличаватъ своята доходностъ върху едни и сѫщи пространства.

У насъ за обработванието на почвата се употребяватъ най-много волове и такива всѣка година въ значително число се бракуватъ като негодни, а слѣдъ това се нагояватъ до нейдѣ по нивитѣ, гдѣто има остатъци отъ царевични стебла и по пасбищата. Съ откриванието на захарни фабрики, ако за това разбира се, се създаватъ сгодни условия, ще се даде възможность, щото една голѣма част отъ тѣзи волове да могатъ да се отхранватъ и нагояватъ съ фабрични останки и за нашите земедѣлци ще се отвори новъ пазаръ за продажба на добитъкъ. Самото обработване на цвѣклото пъкъ ще прѣдизвика въвеждането по-добри плугове за оранъ и употребленията на толкова оборски торове, които сега се исхвърлятъ безъ полза.

Прѣзъ пролѣтта на 1894 год. повѣренното Ви Министерство получи отъ фирмата Чермакъ и Яратъ въ Рума (Бохемия) 30 пакета по $\frac{1}{2}$ килогр. съ сѣме отъ захарно цвѣкло отъ сортътъ „Клаинъ-Ванцлебенъ.“ Полученото сѣме се распрати въ разнитѣ части на страната, за да се посѣе и обработи подъ ржководството на г. г. земедѣлческиятѣ надзиратели както и въ земедѣлческите училища.

Слѣдъ прибирането на реколтата по нѣколко глави отъ цвѣклото се испратиха за анализиране въ Чехия. Приложената на края таблица ни показва резултатитѣ отъ тая анализа.

Количество на захаръта, която се съдѣржа въ цвѣкловитѣ глави е, която опредѣля най-главно качеството на послѣднитѣ. Фабрикантитѣ за захаръ считатъ, че едно цвѣкло, за да може съ смѣтка да се употреби за производление захаръ трѣбва да съдѣржа 11—13% захаръ. Тоя процентъ, обаче, спорѣдъ климата и почвата достига до 22%.

Наистина, че резултатитѣ на цвѣклото указанi въ въпросната таблица нѣкадѣ сѫ значително слаби, нѣ това не може да ни доведе до убѣждение, че цвѣклото въ тия мѣста не може да вирѣе. Като растение, което развива коренинитѣ си въ почвата, цвѣклото изисква дѣлбоко изорани и добре наторени земи — условия, които въ повечето мѣста не сѫ спазени и благодарение на това сушата е поврѣдила значително цвѣклото и въ нѣкои мѣста то е нараснало слабо и расклонено.

Освѣнъ това, спорѣдъ точнитѣ свѣдения, които има Министерството, обработвачите на цвѣкло въ нѣкои мѣста сѫ оставили цвѣкловитѣ глави не заравяни добре, което така сѫщо е влияло злѣ.

Опититѣ направени отъ 3—4 години насамъ около Пловдивъ, а особено миналата година на опитното поле, което нарочно е било устроено отъ дружеството „Захаръ“ въ Пловдивъ, цвѣклото при всичко че е било посъяно 20—25 дни пѣкъсно отъ изискуемото се врѣме и при най-голѣмитѣ горѣщини, резултатитѣ отъ тия опити пакъ дадоха 15·76% захаръ, а отъ нѣкои видове сѫ получени 22%.

Опититѣ направени въ околността на София прѣзъ миналата година отъ г. Дириксъ и С.-е въ имението на г. Георги Чохаджи въ с. Филиповци дадоха цвѣкло съ 15% захаръ срѣдно.

Отъ сторенитѣ до сега опити по културата на захарното цвѣкло, може да се направи заключение, че неговото въвеждане е възможно

и ще помогне за повдиганието на нашето производство.

3. Кръмно цвѣтло. Сортовете на цвѣклото, както на захарното, така и на кръмното сѫ многочисленни, обаче всичките водятъ происходението си отъ *Силезкото цвѣтло*, което има крушевидни глави, широки листа, тлъсти свѣтлозелени ребра и израстнала надъ земята съ зелена боя шийка. По отношение на своята хранителност кръмното цвѣтло е твърдѣ воденисто; въ него главна роля играятъ плътните вѣщества — захаръ и пектинъ; бѣлътъ чистъ вѣщества въ него сѫ съвѣршено незначителни.

Като храна за добитъкътъ, кръмното цвѣтло представлява цѣненъ продуктъ. Нѣ благодарение на прѣбладаванието въ него безазотоститъ вѣщества, едноврѣменно съ прѣклото добитъкътъ трѣба да получава и достатъчно количество азотиста храна — особено за млѣчните крави, които доста износно могатъ да се отхранватъ съ такова цвѣтло. На конетъ цвѣклото се дава въ исклучителни случаи — съ диетатическа целъ, а на овцетъ дѣйствува не до тамъ благоприятно.

Като се вземе въ внимание малкото количество фуражъ, съ който располагатъ нашите съвременни скотовъдци — въвеждането и распространението на кръмното цвѣтло, тамъ гдѣто има згодни условия се явява една твърдѣ полѣзна работа, тѣй като то ще имъ даде възможность да иматъ на расположение една добра храна прѣимуществено за рогатия добитъкъ.

Между по-важните опити извѣршени по културата на кръмното цвѣтло въ частни имѣния прѣзъ 1895 година голѣмо внимание заслужава опитът на Софийския земедѣлецъ г. Г. Шойлековъ. Върху едно пространство отъ $7\frac{1}{2}$ декара — почва черноземъ, приготвена чрѣзъ три орани съ плугъ система „Сакъ“, той е посъялъ на 13 Априли 95 г. 25 кгр. съмъ отъ кръмно цвѣтло и къмъ края на мѣсецъ Августъ и първите дни на мѣсецъ Септемврий с. г. е получилъ 25.000 кгр. глави отъ кръмно цвѣтло, което ежедневно употребява за храна на едрия си рогатъ добитъкъ, прѣимуществено млѣчни крави. За обработване на горното пространство и за прибиране на реколтата отъ цвѣклото, г-нъ Шойлековъ е похарчиъ 110 лева.

Ето какъ се произнася той за него:

„За хранение на млѣчни добитъкъ е много добро — яде го съ голѣма охота, а при това влияе и върху количеството на млѣкото. Азъ го

намирамъ за полѣзно и прѣзъ 1896 год. ще засѣя пакъ отъ него“.

Стопанството на г. Шойлекова е едно отъ първите въ околността на София и прѣработва млѣкото на 35 крави отъ Холандска и Швейцарска порода.

Друга една демонстративна нива съ кръмно цвѣтло е била устроена прѣзъ 1895 год. отъ земедѣлецъ Лазаръ Ивановъ въ гр. Свищовъ. Върху угаръ орана три пхти на пространство $1\frac{1}{2}$ декаръ е засѣто 250 грамма съмъ и на 28 Септемврий е получено 500 кгр. цвѣклови глави.

Ето мнението и на той земедѣлецъ:

„Обработванието на кръмното цвѣтло като замън — земедѣлътъ безъ ливади е много полѣзно а и добитъка го яде много. При всичко, че сушата попрѣчи много, нѣ се задоволявамъ за сега и съ това, което получихъ“.

Други двѣ така сѫщо сполучливи демонстративни ниви сѫ били устроени отъ Свищовските земедѣлци: г. г. Високовъ и Атанасъ Данковъ. Първия е посъялъ $1\frac{1}{2}$ декаръ и е получилъ 300 кгр. произведение, а втория е посъялъ така сѫщо $1\frac{1}{2}$ декаръ, нѣ е получилъ 400 кгр.

Тѣхните мнѣния като хора на практиката, които може би до вчера сѫ вървали друго върху полѣзността на кръмното цвѣтло, сѫ много поучителни за нашите земедѣлци. Г-нъ Високовъ въ личната си таблица казва:

„Цвѣклото което получихъ употребихъ за храна на дойни крави, които прѣди това даваха по $\frac{3}{4}$ ока млѣко, а послѣ отъ цвѣклото почнаха да даватъ $1\frac{1}{4}$ ока млѣко и то въ течение на двѣ недѣли се забѣлѣжи това увеличение; съ една дума това цвѣтло ще принася много голѣма полза за добитъка“.

Г-нъ Данковъ казва:

„Цвѣклото, което посъяхъ се роди въ изобилие; слѣдъ употребленietо му за храна на млѣченъ добитъкъ констатирахъ, че една крава, които по-рано даваше млѣко при едно доене $1\frac{1}{2}$ кгр., слѣдъ хранението почна да дава отъ $1\frac{1}{2}$ до $2\frac{1}{2}$ кгр., а слѣдъ двѣ недѣли хранение съ цвѣтло млѣкото се увеличи до 3 кгр.“

Горните факти сами по себѣ си говорятъ краснорѣчиво въ полза на културата на кръмното цвѣтло у насъ. Тѣ, така сѫщо ни показватъ, че нововѣденията прѣди всичко, трѣбва да станатъ достояние на интелигентните и вѣсприемчиви земедѣлци, които оспособятъ като близки и влиятелни между околното население, ще помогнатъ

за тѣхното распространение и правилно использване — разбира се тамъ, гдѣто условията подпомагат за това.

III. Индустритлии: прѣдилни и маслени растения.

1. Конопъ. За удовлетворение на мѣстните нужди, България внася ежегодно въжа всѣкаквъ видъ за сумма 704.657 лева, отъ които най-много въжа идатъ отъ Сърбия, върви и канапъ за 302.187 т. или приблизително разни въжени изделия за 1.200.000 л. Притурени при тѣхъ разни принадлежности за добитъкъ, рибарски мрѣжи и сертмета тая цифра се въскачва на 1.300.000 лева.

Истина е, че конопътъ у насъ се съе почти на всѣкадѣ, въ нарочно отведени за него мѣста нарѣчени „грѣстелници“, нѣ повѣсмата, които се добиватъ служатъ главно за удовлетворението на домашните нужди. Индустритата на въжата и канапътъ, които идатъ въ голѣмъ напливъ най-много отъ Сърбия, у насъ е съвършено неразвито и едва ли отъ 3—4 години насамъ блѣщука тукъ-тамъ по една въжеработилница.

Конопътъ, който се обработва у насъ принадлежи къмъ обикновения видъ конопи (*Cannabis Sativa*), разновидноститѣ на които се отличаватъ малко по-между си. Тоя видъ конопъ не расте високо, дава грубо влакно и по производителността си е слабъ.

Днесъ най-голѣмо внимание се обрѣща на извѣстните *Пиемонтски* или *Болонски* конопи, които се обработватъ въ голѣми размѣри въ Италия, нѣ които сѫ доста взискателни относително климатъ. Въ севѣрните студени мѣста тѣ не могатъ да дозрѣватъ. При благоприятни условия тѣ се развиватъ извѣнредно много и достигатъ една височина отъ 3—4 метра.

Съ цѣль да распространятъ конопъ, бившето отදѣление за земедѣлието при Министерството на Финансите е распорѣдило да се снабдятъ прѣзъ 1891 и 1892 г. земедѣлиците въ нѣкои окрѣжии, прѣимущественно въ Пловдивски и Т.-Пазарджикски окрѣзи съ сѣмена отъ него.

Благодарение на топлия-благоприятенъ климатъ въ Пловдивско и сгодната наносна песчлива почва по течението на рѣката Марица, тоя конопъ въ едно кѫсо врѣме получи голѣмо распространение и сега само въ това окрѣжие заема едно пространство отъ 1250 декара.

Отъ направенитѣ у насъ опити се узинава, както и въ другитѣ земедѣлчески страни, че тоя конопъ обича топлитѣ ниски мѣстности, съ климатъ топълъ умѣreno-влаженъ и въобще въ мѣстности запазени отъ вѣтровете.

Ако се вземе въ съображеніе, че спорѣдъ статистическите свѣдѣнія отъ 1892 година, конопътъ заедно съ ленътъ у насъ заема само 2321 хектара, то остава да се работи още много, за да се достигне до едно производство, което би могло да достави сировъ материалъ за разни конопени изделия, каквито ние внасаме отъ вѣнъ.

Независимо отъ горното, отдѣленето за земедѣлието има още да работи и въ друго едно направление за распространението на тая култура. Нашето земедѣлческо население, ако прѣзъ врѣмѧто отъ мѣсецъ мартъ до края на мѣсецъ Октомврий е занято съ полски работи, зимно врѣме, вънъ отъ грижитѣ за облѣкло и продоволствието, не произвожда нищо. Зимното врѣме въ други мѣста се използва съ изработванието на разни домашни изделия, когато у насъ, може съмѣло да се каже, то се прѣкарва въ бездѣйствие. Така нарѣчената „кустарна“ промишленост въ Русия, спорѣдъ официалните свѣдѣнія но Руското Министерство на Земедѣлието, днесъ играе една важна роля въ селската домашна индустрита.

Независимо отъ разните дѣрвени изделия: кола, шайни, бъчви, ведра, чибри, съндъци, тѣканчи станове, столове, чаши, лжжици и пр. пр., както и кошници и рогоски, голѣмо значение е придобило изработванието на рибарски принадлежности отъ конопъ: мрѣжи, сертмета, сакове и пр.

Само земедѣлието въ много случаи не може да обезпечи селската масса. Земедѣлческата криза причинена отъ извѣнредното спадане цѣните на храните ще да повдигне единъ редъ нови въпроси върху нуждитѣ на нашето население. Историята на земедѣлието ни учи, че тамъ гдѣто населението отъ година на година се стѫтава и нуждитѣ на населението постепенно нарастватъ, екстензивното производство на зърнениетѣ храни по неволия трѣбва да отстѫпи на интензионното и разнообразно производство, заето прѣимущественно отъ дрѣбните клопове на селското стопанство и подпомогнато отъ селската домашна индустрита.

Послѣдната дава възможность на грижливото селско семейство да се сдобие съ една достатъчна печалба, която служи за улѣснение на не-

говия мъжчина животъ, а по некога даже да му послужи и като важенъ двигателъ на прогресса.

Въ тая индустрия, освѣнъ стопанина (башата на съмейството) взематъ участие и всичкитѣ членове отъ него, като се распредѣля работата спорѣдъ способностите на самите членове. Дѣцата начеватъ да помагатъ отъ 7—10 годишната си възрастъ. Женитѣ така сѫщо принасятъ своята помощъ и по такъвъ начинъ се дава възможность, щото едно добро семейство вънъ отъ земедѣлието, да се създаде и другъ источникъ на скромни доходи.

Силата на дружествата съ своите капитали и улѣснения, указва своето мощното влияние за усъвършенстванието на земедѣлческия трудъ и неговото най-правилно использваніе.

Стариятъ принципъ на нашите селени изникъ и развитъ при искренното съчувствие на народа за взаимна поддържка — разнибитенъ по невнимание на последното време, захваща да се явява въ форма на нови съдружвания, които ще бѫдатъ важниятъ двигателъ за напрѣдъкъ и събудждането на селската масса.

За подкрепление на гбрнъто, достатъчно е именно при разглеждането въпросътъ за напрѣдъкъ на конопената култура, да се спомѣне тукъ за новосъставеното Акционерно Земедѣлческо Дружество „Конопъ“, учрѣдено миналата година въ Куртово-Конаре, Пещерска околия. Това дружество се явява като резултатъ на систематическата пропаганда прѣзъ последните години въ полза на въжарската индустрия, а въ свързка съ цѣя и въ полза на обработването конопътъ, като влакнесто растение.

Акционитѣ на това дружество сѫ распредѣлени по между 300 души по 100 лева и събрали отъ това капиталъ ще да послужи за основанието на една въжеработилница.

Строгиятъ принципъ, който е установенъ при учрѣждаванието на дружеството „Конопъ“ е, че акционеритѣ не могатъ да бѫдатъ други хора, освѣнъ селяни, които лѣтно време ще сънятъ върху собственнитѣ си земи конопъ и получени ю на есенъ кълчица по смѣтка ще се прѣдаватъ въ работилницата, гдѣто приготвени на дружественна смѣтка опитни работници, ще да ги прѣработватъ въ разни конопени издѣлия.

Получената слѣдъ това печелба, ще се распредѣля съразмѣрно, като се спаднатъ разносните за прѣработването; или пѣкъ кълчицата ще се продаватъ на нѣя по известна цѣна. Ето една кооперация, върху която повѣренното Ви Мини-

стерство би трѣбвало да погледне сериозно, толкова повече, че дружеството „конопъ“ създава индустрия вътрѣ въ самото земедѣлие — условие толкова сѫщественно за съживяванието за земедѣлческото ни производство.

Между опититѣ, които сѫ станали миналата година по рас пространението у насъ на Болонските конопи, заслужаватъ да се спомѣнятъ нѣколко демонстративни ниви въ Софийский, Севлиевский, Сливенский и Т.-Пазарджикски окрѣзи.

Въ с. Филиповци, Софийска околия, въ една отъ нивите на тамошния селянинъ А. Кацаровъ, върху едно пространство отъ $\frac{1}{4}$ декаръ е засѣто 2 кгр. конопено съме върху почва черноземъ, приготвена съ двѣ орана прѣзъ пролѣтта и е получено 16 кгр. суhi кълчища.

Въ една отъ нивите на Софийския земедѣлецъ Г. Шойлековъ, отъ пространство 300 $\square$ м. съ почва черноземъ орана два пъти съ Саковъ плугъ е получено на 5 Октомври 20 кгр. кълчища при разноски 5 лева.

Въ с. Дерелий, Севлиевска околия, земедѣлецъ Иванъ Коновъ, върху угаръ съ легка ровка черноземъ почва, орана 3 пъти м. г. прѣзъ м. м. Май и Ноември и прѣзъ тая година м. Априлий, отъ пространство $\frac{1}{2}$ декаръ, засѣто на 25 Априлий съ 12 кгр. съме е получено въ края на м. Августъ 50 кгр. суhi влакна.

Ето и мнѣніе на г. Конова върху тоя опитъ:

„Влакната на Болонските конопи сѫ по-мѣгки и тѣнки, а при това тѣ иматъ една особена лѣскавина, отъ колкото мѣстните конопи, които иматъ грубо влакно. По приходътъ си мислѣ да сѫ равни, нѣ понеже качеството на влакното отъ болонските конопи е по високо, тѣнко, лѣско и лѣскаво за това и полѣзно ще бѫде въвеждането имъ“.

Въ с. Дораклий, Ямболска околия, земедѣлецъ П. В. Довнеръ — Заполски е посѣялъ два декара съ болонски конопи и е получилъ 150 кгр. суhi стебла или приблизително 40 кгр. повѣсма.

Ето какво казва г-нъ Заполски:

„Обработването не прѣставлява трудности, освѣнъ топението и миението, което става когато полските работи се натрупватъ. Полѣзно е да се въведе особено като спомагателна култура“.

Въ с. Куртово-Конаре, учителътъ въ основното училище Димитъръ Ивановъ, въспитаникъ отъ Садовското Земедѣлческо училище, върху едно пространство отъ 9 ара засѣто миналата го-

дина съ черничеви фиданки и следъ това прѣорано три пъти съ мѣстно орало, е засѣялъ на 10 Априлий 30 кгр. съме отъ болонски конопи и е получилъ 90 кгр. суhi влакна (повѣсма).

Ето какво казва г. Ивановъ върху произведения отъ него опитъ:

„При всичко, че продължителната суша много поврѣди конопътъ, който не може да израстне достатъчно и да даде съме отъ добро качество, обаче отъ получения приходъ се вижда, че той ще успѣва и обработванието му заслужава распространение“.

Като се взема въ внимание, че миналата година, независимо отъ съмената, които раздаде Министерството, нѣкои отъ Постоянните комисии така също раздадоха такова, а дружеството въ с. Куртово-Конаре, внесе едно количество отъ 3000 килогр. съме отъ Враня (Сърбия) може напълно да се утвѣрди, че конопената култура е получила сега още по-широко распространение.

Една подробна статистика по земедѣлието, която трѣба да се уреди чакъ по-скоро, ще има да констатира не само пространството, което заема тая култура, нѣ и общото производство на кълчицата.

Това става още по-важно, ако се вземе прѣдъ видъ, че само въ Трънъ сега има двѣ въжеработилници, които донасятъ сировия материалъ — кълчицата отъ Враня, защото тѣ се освобождаватъ отъ мито, като назначени за индустрия покровителствувана отъ мѣстните закони.

Отъ точните свѣдѣния, които има отдѣленето тия двѣ фабрики, прѣработватъ за единъ лѣтенъ сезонъ — Мартъ до Септемврий по 7050 килогр. кълчица, които се внасятъ отъ Сърбия!

Ако повѣреното Ви Министерство слѣдователно иска да създаде въжарска индустрия, която да поглъща мѣстенъ сировъ материалъ и прѣзъ това да се подкрепи и земедѣлието особено въ тия окрѫжия като Трънското, гдѣто и безъ това земедѣлското производство не стои на завидна стъпень, то би трѣвало по единъ, или другъ начинъ да се покровителствува мѣстното производство — това което се стреми да издигне доходността на почвата на едно по горнъо стъпало, както е напр. конопътъ.

2. Рапицата. Най распространения видъ рапица въ България, особено по край Дунава е дрѣбната рапица *Brassica rapa oleifera*, която въ Германия е известна подъ името *Rübsen*,

а въ Франция — *Navette d'ete*. Казва се още и сурепица. Другъ единъ видъ на рапицата, а именно: *Brassica napus oleifera* е настоящата рапица, има по-едри зърна и се цѣни повече,

И двата вида се отглеждатъ и като есенни и като пролѣтни, нѣ като пролѣтни произвождатъ по-малко и се нападатъ много често отъ насѣкоми. Като пролѣтни се съятъ тогава, когато зимната рапица се случи да измрѣзне или пъкъ по причина на суша не може да се посъе.

Въвождането на рапицата въ България води началото си отъ прѣди 10 години — прѣзъ прѣселенци Банатчане и отъ Ромжния. Кои сѫ причинитѣ за въвождането въ по-голѣмъ размѣръ дрѣбната рапица *Brassica rapa oleifera* не се знаѣтъ, нѣ това което е истина е, че рапицата отъ денъ на денъ взема по-голѣмо распространение у насъ

И двата вида рапица се обработватъ заради тѣхните зърна, които съдѣржатъ жълтеникаво масло съ остра меризма и горчивъ вкусъ и се употребяватъ въ индустрията — при варението на сапунътъ, при сукненитѣ и кожени фабрики за мазане машините.

Отъ статистическите свѣдѣния за 1894 год. се вижда, че съ рапицата е било засѣто прѣзъ есента на 1893 година:

1)	Въ Свищовската	околия	1928	хект.
2)	„ Никополската	„	1315	„
3)	„ Пловдивската	„	148	„
4)	„ Луковитската	„	129	„
5)	„ Търновската	„	126	„
6)	„ Павликенската	„	325	„
7)	„ Кесаревската	„	2	„
8)	„ Гориѣ-Орѣховската	„	190	„
9)	„ Севлиевската	„	23	„
10)	„ Ловчанска	„	588	„
11)	„ Троянската	„	3	„
12)	„ Тетевенската	„	2	„
13)	„ Куртъ-Бунарската	„	100	„
14)	„ Фердинандската	„	3	„
15)	„ Вратчанска	„	116	„
16)	„ Бѣло-Слатинската	„	4	„
17)	„ Орѣховската	„	11	„
18)	„ Видинската	„	5	„
19)	„ Орханийската	„	6	„
20)	„ Балчикската	„	2	„

21)	Въ Бургазската	околия	4 хект.
22)	" Карнобатската	"	$\frac{1}{2}$ "
23)	" Пловдивската	"	4 "
24)	" Харманлийската	"	$1\frac{1}{2}$ "
25)	" Т.-Пазарджикската	"	10 "
26)	" Пещерската	"	5 "
27)	" Ст.-Загорската	"	146 "
28)	" Ново-Загорската	"	1 "
29)	" Т.-Сейменската	"	37 "
30)	" Чирпанската	"	4 "
	Всичко		5232 хект.

Въ другитѣ окрѫжии така сѫщо рацицата е распространена чрѣзъ земледѣлчески училища и Земледѣлческиятѣ надзиратели.

Отъ статистиката за нашата износна търговия се вижда, че рацицата се изнася най-главно за Франция*) и Германия. Голѣми спѣнки срѣщатъ нашите земледѣлци въ продажбата на рацицата, а особено въ источнитѣ и южни окрѫзи на България.

Малкото производство въ тия мѣста не може да привлече вниманието на солидни търговци за да се направятъ и по сериозни покупки. Едно подробно изучаване въпросътъ за търговията съ нашата рацица е налѣжаще и Министерството би трѣбвало да се заеме чѣмъ по-скоро съ това. Рацицата ще може да донесе голѣми облаги оа населението, ако още отъ сега се взематъ мѣрки за да ѝ се посочи сериозно тѣржище въ Европа.

Отъ полученитѣ въ Министерството свѣдения за демонстративнитѣ ниви се вижда, че само въ Бургазското окрѫжение прѣзъ есента на 1894 г. е имало устроени 70 такива съ дрѣбна рацица върху едно пространство отъ 762 декара распределени и въ тритѣ околии на окрѫжието: Карнобатска, Бургаска и Ахиолска.

Отъ това пространство е получено 50.000 kgr. зърна, отъ което произлиза, че срѣдното производство на декаръ е 70 kgr. или единъ хектолитъ, а на хектаръ 10 хектолита.

Това производство на хектаръ е дѣйствително малко, нѣ то се отнася за всичките засѣти ниви,

когато нѣкои отъ послѣднитѣ сѫ пострадали отъ порои и градушки.

Независимо отъ това на основание точнитѣ свѣдения дадени отъ самитѣ земледѣлци никждѣ рацицата не е засѣта пѣ-рано отъ 6 Септемврий, съ исключение на 2—3 случая. Най-много ниви съ рацица сѫ били засѣти мѣжду 20 Септемврий до 20 Октомврий, а нѣкои даже и къмъ 15 Ноемврий. Късното засѣване на рацицата е било главната причина за намаляването на реколтата. Продължителната суши прѣзъ лѣтото на 1894 год., бѣше втвърдила черноземитѣ въ Бургазско и земледѣлцитѣ съ мѣстнитѣ орала и слабия добитъкъ по не воля трѣбваше да чакатъ поне единъ малъкъ дѣждъ, за да почнатъ засѣванието. Най-добритѣ жѣтви отъ рацицата сѫ получени отъ най-рано засѣтѣ ниви и които сѫ пригответи пѣ-добре прѣзъ 2—3 орани.

Мѣжду всичките демонстративни ниви, най-голѣмо внимание заслужава тая на Брата Нейчеви въ гр. Карнобатъ, устроена въ чифликътъ имъ, находящъ си въ с. Бакюрджилии, Карнобатска околия.

Една нива съ черноземна почва орана 1-ї пѣтъ на 27 Мартъ 1894 г. 2-ї на 15 Май с. г. и 3-ї пѣтъ прѣди засѣванието — 20 Септемврий е засѣта съ 100 kgr. рацица върху пространство 96 декара. При разноски 580 лева е получено слѣдъ 25 Май 1895 година 10000 kgr. зърна, или ако се вземе, че единъ хектолитъ тѣжи 70 kgr. тогава ще излѣзе, че сѫ получени около 143 хектолитри продадени най-ефтино по 10 лева хектолитра, е дала чистъ приходъ 850 лева.

Колкото и да не сѫ точни смѣткитѣ на нашите земледѣлци, все ще ни докажатъ, че рацицата при сгодни условия може да бѫде една възнаградителна култура.

Една косвена полза отъ рацицата заслужава да се спомене. Рацицата принадлежи къмъ съмѣйството кръстоцвѣтни (*Cruciferae*) и е едно отъ най-добритѣ меденосни растенія.

Прѣзъ послѣднитѣ нѣколко години на пчеларството у насъ се обѣрна пѣ-сериозно внимание. Пропагандата на вѣспитаницитѣ отъ земледѣлчески училища като земледѣлчески надзиратели и учители въ народнитѣ училища е раздухала една необикновенна любовь къмъ отгледванието на пчелитѣ и въ нѣкои оболии,

*) Прѣзъ 1894 год. за Германия е изнесено 1.643.466 килограмма рацица за 268.634 лева, а прѣзъ 1895 год. той износъ за сѫщата държава е спадналъ на 13.180 килogr. за 2.102 лева! Прѣзъ 1894 год. за Франция не е изнесенено нищо, а прѣзъ 1895 год. — 2.949.324 килogr. за 440.730 л. Цѣния износъ достига на: за 1894 год. 280.955 лева и за 1895 год. 453.058 лева!

като: Пирдопската, Ловчанска, Троянската, Търновската, Кюстендилската. Кулската и пр. пчеларитѣ не съставляватъ вече рѣдкостъ. Една статистика за количеството на старата и нова система кошери ще може най-добре да констатира тоя успѣхъ.

Нѣ, защото нашите пчелари още не сѫ добре подгответи. при сушави лѣта, когато пашата за пчелитѣ е слаба, кошаритѣ зазимяватъ съ малко храна и сѫ изложени въ много случаи на опропастяване. Едва прѣзъ послѣдната година отдѣлението е можало да констатира на нѣколко мѣста въвождането на искусственото хранение на пчелитѣ.

Рапицата съ своите хубави жълти цвѣтове се явява, като една отъ най-богатитѣ паши за пчелитѣ.

Сравнително голѣмия прогрессъ на рапичната култура прѣзъ 1894—95 год. въ Бургаский окрѣгъ, се дѣлжи исклучително на Бургаский Земедел. Надзорител.

Въ Ломската околия, земедѣлецтвъ отъ с. Игнатово, Рачо Георгиевъ, е посѣялъ на 17-и Септември 1894 год. върху пространство 7 декара орано два пъти съ плугъ система „Сакъ“ 20 kgr. рапица и е получилъ на 25-и Май 1895 г. 30 хектолитри зърна.

Силистренския житель Салимъ Мустафовъ е посѣялъ на 20 Августъ 94 г. 5 декара съ 15 kgr. рапица и на 30 Май 1895 г. е получилъ 700 kgr. зърна.

Земедѣлецтвъ Христо Янковъ отъ с. Екинджекъ, Куртъ-Бунарска околия е посѣялъ на 15 Августъ 1894 год. 7 декара съ 15 kgr. рапица и е получилъ 800 kgr. зърна.

Т. П. Несторовъ отъ с. Чамурлии Хасковска околия е посѣялъ на 28 Септември 94 год. 5 декара съ 4 kgr. рапица и на 15-и Май 95 год. е получилъ 700 kgr. зърна.

Отъ цитираните до тук факти, черпени отъ самото мѣсто се вижда, че никоя друга нова култура не е получила такова бѣрзо и голѣмо распространение у насъ, както рапицата.

Изложенитѣ по горѣ свѣдения, така сѫщо ни доказватъ, че нашето земедѣлческо население е почувствуvalо вече нуждата за една полѣзна реформа въ стопанстванието.

3. Сусамъ (*Sesamum orientale*). Едно твърдѣ полѣзно маслено растение, което заключава въ зърното си 50% отлично масло за храна.

Отъ статистическите свѣдения прѣзъ 1894 год. излиза, че културата на сусамътѣ е распределена въ България както слѣдва:

1. Карнобатска	околия	1	хектарь.
2. Пловдивска	"	3	"
3. Конушка	"	23	"
4. Ст.-Загорска	"	12	"
5. Т.-Сейменска	"	120	"
6. Сливенска	"	6	"
7. Каваклийска	"	98	"
8. Павликенска	"	10	"
9. Пещерска	"	2	"
10. Хасковска	"	505	"
11. Борисовградска	"	21	"
12. Харманлийска	"	145	"

Всичко 946 хектара.

Отъ статистиката за нашата търговия прѣзъ 1895 год. се констатира, че ние внасяме отъ Турция сусамъ за 34.387 лева. Тоя вносъ прѣзъ 1894 г. се е въскачвалъ на 150.000 л. а изнасяме за Турция само 4473 kgr. за 1636 лева*). Слѣдователно, сусамовото производство ограничено въ 12 околии на Княжеството, а развито най-много въ Хасковската околия, не е въ положение да удовлетвори вънѣшнитѣ нужди на стравата и вносътъ на сусамъ е достигналъ до една доста добра сума. Ето още една нужда за удовлетворението на която би трѣбвало да се поработи съ врѣме.

Сусамътѣ изисква топъл климатъ, запазени отъ вѣтровете мѣстоположения и срѣдньо-плътни земи, условия сѫществуващи на много мѣста въ страната ни.

Като растение на което съмената служатъ не само за произвеждане масло, нѣ и за добиване на така нарѣчения „таханъ“ то, може да принесе голѣма полза въ нѣкои части на княжеството. Въ Хасковското па даже и въ Пловдивското окрѣгъ употреблението на шарлаганътъ приготвенъ отъ сусамъ или отъ орѣхи е распространено много.

Между опититѣ направени прѣзъ 1895 год. по распространението сусамовата култура у насъ, най-голѣмо внимание заслужаватъ тия въ Т.-Пазарджикското окрѣгъ.

*.) Освѣнъ това ние внасяме най-главно отъ Франция, Австрия, Турция и Италия сусамово и орѣхово масло за 186.877 лева (статистиката отъ 1895 год.).

Въ село Куртово-Конаре, Пещерска околия, Т.-Пазарджикски окръгъ, земедѣлецъ Георги Костовъ е посъялъ на 21 Май върху три пхти прѣорано място отъ 5 декара 6 килограмма сусамово сѣме и е получилъ на 16 Септемврий 160 kgr. зърна.

Въ сѫщето село земедѣлецъ Петър Димовъ отъ 2 декара пространство засѣто на 23 Май е получилъ на 18 Септемврий 130 kgr. зърна.

Прѣзъ 1894 год. отдѣлението раздава сусамово сѣме и въ окръзитѣ: Кюстендилски, Шуменски, Севлиевски и Разградски и полученитѣ резултати така сѫщо сѫ удовлетворителни.

Чу сусамовата култура е прѣдметъ на широки опити и въ други държави, заслужава да се отбѣлжи, че Руското Министерство на Земедѣлието тая година достави отъ Хасковско

около 350 kgr. сусамово сѣме, отъ което по-голѣмата часть се испрати за Владикавказъ.

И въ бѫдѫще така сѫщо би трѣбвало сѫмѣтъ да се разпространи най много въ Южна България, гдѣто има и така нарѣченитѣ „шарлаганджийници“ за добиване на масло отъ него.

IV. Търговски растения.

1. *Тютюнъ (Nicotiana tabacum)*. Тютюнопроизводството въ България е распространено въ всичките окръзи, нѣ най-много тютюнъ се произвожда въ окръзитѣ: Хасковски, Пловдивски, Кюстендилски, Силистренски, Разградски, Т.-Пазарджикски и Шуменски.

Слѣдующитѣ статистически свѣдѣния ни показватъ пространството на тютюнътъ засѣванъ прѣзъ 1892, 1893, 1894 и 1895 год. и произведения сухъ тютюнъ на листа:

ВѢДОМОСТЬ

за посѣтѣ земи съ тютюнъ въ Княжеството и произведеното отъ тѣхъ количество,
прѣзъ годинитѣ: 1892, 1893, 1894 и 1895.

№ по редъ	Наименование на окръжията	Посѣти земи съ тютюнъ въ декари				Произведеното количество тютюнъ въ килограмми			
		Прѣзъ 1892 г.	Прѣзъ 1893 г.	Прѣзъ 1894 г.	Прѣзъ 1895 г.	1892	1893	1894	1895
1	Софийски	39	16	14	239	1,234	512	186	4,586
2	Русенски	906	578	528	2,268	42,157	23,647	13,777	70,167
3	Варненски	1,497	871	570	2,277	86,380	42,894	16,680	58,986
4	Търновски	1,155	1,056	429	1,297	62,927	88,006	14,523	59,535
5	Шуменски	1,426	456	687	1,725	99,220	77,047	17,676	47,820
6	Разградски	1,100	993	1,053	2,499	76,662	61,428	32,402	106,115
7	Силистренски	3,084	2,618	1,594	4,776	209,526	140,111	71,222	241,472
8	Свищовски	285	178	231	586	15,777	5,685	3,809	22,249
9	Севлиевски	299	42	69	347	6,833	1,047	769	7,041
10	Ловчански	225	104	192	718	4,737	2,523	765	10,381
11	Плевенски	199	102	39	762	3,430	1,691	478	9,868
12	Братчански	285	87	201	663	3,971	1,556	1,847	9,231
13	Ломски	75	19	63	429	2,093	389	227	3,773
14	Видински	79	43	93	109	5,321	3,238	2,187	5,961
15	Кюстендилски	3,188	2,741	3,361	4,225	264,523	391,848	215,862	361,400
16	Трѣнски	—	—	—	1	—	—	—	40
17	Татаръ-Пазарджикски	1,801	1,664	1,131	1,830	96,385	115,743	42,036	34,394
18	Пловдивски	3,369	4,272	4,424	2,932	306,928	386,630	274,298	168,445
19	Старо-Загорски	899	1,289	846	1,887	53,865	101,920	29,522	79,044
20	Хасковски	9,571	10,454	8,115	10,406	759,585	748,819	431,971	631,946
21	Сливенски	147	167	135	311	6,259	12,905	5,051	10,510
22	Бургаски	231	188	199	706	9,272	6,926	4,239	12,700
	Всичко	29,860	27,938	23,974	41,023	2,116,885	2,214,566	1,279,532	1,955,664

Отъ статистиката за нашия износъ прѣзъ миналите 1894 и 1895 год. се вижда, че ние изнасаме тютюнови листа необработени, фурда отъ тѣхъ, махорка, тютюнъ за дѣвкане и тюмбекия, въ слѣдующите количества:

Държави	1894 год.		1895 год.	
	Количество въ килогр.	Стойност въ левове	Количество въ килогр.	Стойност въ левове
Австро-Унгария	10.648	15.197	3.699	4.302
Англия	90.780	8.641	58.153	90.127
Белгия	50.337	50.337	—	—
Германия	55.217	42.974	27.134	26.053
Гърция	9.166	9.767	41.580	41.580
Романия	5.599	2.992	—	—
Русия	—	—	1.418	1.418
Сърбия	528	613	82	246
Турция	17.996	19.525	18.251	16.956
Франция	13.557	13.557	26.638	25.858
Всичко	253.828	243.603	176.955	206.540

Отъ статистическите свѣдения за пространствата, които ежегодно се засѣватъ съ тютюнъ се вижда, че отъ 27.938 декара прѣзъ 1893 г. слѣдъ приемане на двойните бандероли и естественото понижение цѣните на сировия тютюнъ, това пространство прѣзъ 1894 г. се намалява на 23.974 декара, а прѣзъ 1895 г. то се въскачва изведнажъ на 41.023 декара!

Прѣгледаме ли по редъ статистическите свѣдения за засѣтите пространства съ тютюнъ прѣзъ 1894 и 1895 години, ще видимъ, че въ всичките окрѫжия това пространство се е увѣличило, съ изключение на Пловдивското окрѫжение, гдѣто отъ 4424 декара прѣзъ 1894 год. то е спаднало на 2932 декара въ 1895 год.

Причините на този упадъкъ, Пловдивското Акцизно отдѣление намира: 1) въ ниските цѣни, по които търговците купуватъ сировия тютюнъ отъ селените и 2) скъпите бандероли които не даватъ възможностъ на фабрикантите да издигнатъ цѣните на сировия тютюнъ. Послѣдната причина слѣдователно създава първата.

Ако къмъ това се притуратъ строгостите на закона за тютюна, измамите отъ страна на търговците спрямо селените — производители и слабия износъ на тютюнъ вънъ отъ Княжеството, ние вече ще имаме прѣдъ себе си почти всички причини, които замедяватъ и спрѣватъ развитието на тютюневото производство у насъ. Тѣните на сировия тютюнъ се опредѣлятъ слѣдователно отъ фабрикантите. Тѣ не зависятъ отъ външната конкуренция, тѣ се съобразяватъ съ бандеролите и разносите за фабрикуването.

Обаче, не сѫ ли тия сѫщите условия, въ които се движи тютюневото производство въ Хасковското окрѫжение, гдѣто отъ 8115 декара прѣзъ

1894 год. това пространство е нарастило на 10406 декара въ 1895 год.?

Отъ приведените по-горѣ цифрови данни се вижда, че пространството което се засѣва съ тютюнъ е нарастило много и може би още ще да прогресира.

Наистина, нашите тютюни съ нѣкои изключения, благодарение на лошиятъ условия, при които става сушението имъ, не сѫ отъ много високо качество, което се търси на Европейските пазари.

Тая е една отъ главните причини, за гдѣто ние не можемъ да усилимъ износъта на нашите тютюни, а и това което се изнася, се продава по съвършено ниски цѣни.

Съ изключение на увеличението нашия вносъ въ Гърция, Турция, и Франция и което єдва ли достига цифрата 85,000 лева, износъта на тютюнътъ намалява отъ 243,603 лева прѣзъ 1894 г. на 206,540 лева прѣзъ 1895 година.

Срѣдните цѣни на тютюнътъ, които се изнася єдва ли достигатъ 1 левъ за килограмъ, а даже се намаляватъ и до 80 ст.

При такива условия, естественно се появява въпросътъ, защо тогава се увѣличава пространството на тютюневата култура, когато при тия очевидни несгоди то би трѣбвало да намалява?

Отговора на този въпросъ трѣбва да се търси не другадѣ, а въ условията, въ които днес живѣе нашето земедѣлие.

Шепеницата, ржъята, царевицата, ячмикътъ и овѣсътъ — петь най-важни артикули на нашето земно производство не се ползватъ съ благоприятни цѣни и земедѣлците, както се спомѣна и въ началото на настоящия докладъ, се намиратъ прѣдъ очевидни загуби!

Добитъкътъ — който послѣ зърнените храни заема най-видно място въ производството, така сѫщо нѣма цѣни!

Произвѣденията на лозята — виното, вслѣдствие на слабата вѫтрѣшна консумация и нищожния износъ, тоже нѣма износни цѣни!

И ето, кризата испѣвка по всички направления!

Тогава какво да се прави?

Безъ да се захвѣрли производството на зърнените храни, което нѣма да бѫде възможно и подиръ стотини години, трѣбва да се развие скотовъдството и дрѣбните специални отрасли на земедѣлието.

Тоя е пѫтя, по който до сега е слѣдвало отдѣлението, за да отговори поне отчасти на съврѣменните нужди на нашето земедѣлие.

Нашето земедѣлческо население по настоящъ се намира въ отчаяна борба, безъ да знае отъ кѫдѣ тя произлиза; то се улавя съ горѣщи надѣжди: на едни мѣста за копринарството, на други — за лозарството, на трети — за тютюнопроизводството; тукъ прави опити съ картофи, тамъ съ цвѣкло, защото не може да се стои съ кръстосани ржцѣ, трѣба да се работи!

На тая именно нужда служатъ Земедѣлческиятѣ Надзиратели като органи на Министерството и отдѣлението има всичките основания да мисли, че тѣ сѫ упражнили едно сериозно влияние, за увѣличаване пространството на тютюневата култура, както това ще се види и по-долу.

Ако се вземе въ съображение, че 1 килогр. тютюнево сѣме е достатъчно за да произведе растения за засажданието на 50 декара пространство, то слѣдва, че раздаденото 184 кгр. тютюнево сѣме „Енидже-Бохча“ прѣзъ 1895 г. е послужило за посажданието на около 9200 декара съ тютюнъ.

Распрѣдѣлението на това тютюнево сѣме по окрѣжия е слѣдующето:

1)	Въ Бургазский	Окрѣжъ . . .	5 килогр.
2)	Варненский	" . .	10 "
3)	Видинский	" . .	5 "
4)	Вратчанский	" . .	10 "
5)	Кюстендилский	" . .	—250 гр.
6)	Ломский	" . .	1 килогр.
7)	Ловчанский	" . .	10 "
8)	Пловдивский	" . .	40 "
9)	Плѣвенский	" . .	10 "
10)	Русенский	" . .	6 "
11)	Разградский	" . .	5 "
12)	Свищовский	" . .	5 "
13)	Софийский	" . .	—250 гр.
14)	Ст.-Загорский	" . .	1 килогр.
15)	Севлиевский	" . .	10 "
16)	Сливенский	" . .	2 "
17)	Търновский	" . .	15 "
18)	Т.-Пазарджикский	" . .	12 "
19)	Трѣнский	" . .	—10 гр.
20)	Шуменский	" . .	30 килогр.
21)	Хасковский	" . .	5 "
Всичко . . .			184 к. 760 г.

Въ Ломското окрѣжие, гдѣто отъ $63\frac{1}{2}$ декара въ 1894 г. това пространство се е увѣличило на 429 декара въ 1895 г.; главния виновникъ на тоя успѣхъ е Земедѣлческиятѣ надзирателъ, както това се констатира и съ рапорта

на г. Ломскиятѣ Окрѣп. Управителъ отъ 10 Януари т. г. подъ № 96.

Сѫщото се констатира и отъ г. Сливенскиятѣ Окрѣп. Управителъ съ рапортъ отъ 6 Априлии т. г. подъ № 1175.

За да се види още по-добре положението на тютюневото производство въ Пловдивско и Хасковското окрѣжие, два главни цетра, които сѫ прочути, отдѣлението излага по-долу рапортитѣ на Пловдивскиятѣ и Хасковскиятѣ Земедѣлчески Надзиратели по тоя въпросъ отъ 1894 год.

Ето какво донася Пловдивскиятѣ Земедѣлчески Надзирателъ:

„Въ отговоръ на окрѣжното Ви прѣдписание отъ 18 Октомври т. г. подъ № 10775, честъ имамъ съ настоящето да Ви донеса, Господине Министре, свѣденията по тютюневата производителностъ въ повѣрения ми районъ.

Тукъ прилагамъ списъкъ на общинитѣ въ Пловдивскиятѣ окрѣжъ, които обработватъ тютюнъ, въ който списъкъ е распредѣлено, коя община колко пространство обработва, между колко производители е распредѣлено пространството, колко е добило и какво пространство е засѣто отъ мѣстно и Енидже-Бохча, който списъкъ служи за отговоръ на 1-ї и 2-ї въпросъ на въпросното окрѣжно. Начина на обработванието на тютюна въ цѣлия Пловдивски районъ е почти еднакъвъ, понеже распространяванието на тая култура не е станало изъ единъ путь изъ цѣлия окрѣжъ, а постепенно, така що начина на обработванието е заимствуванъ отъ една община въ друга.

За да се посѣе една нива съ тютюнъ, тютюнопроизводителя я изорава на есенъ или на пролѣтъ рано, послѣ идатъ двѣ други орани на нивата и едно завличане съ дѣска или набраздяване съ оралото. Ако времето е дѣждовно, което много обичатъ тютюнопроизводителите при насажданието, тогава само завличать нивата, ако ли пѣкъ ще я сади на мѣста, слѣдъ като я заливатъ съ вода, набраздяватъ нивата. Садението става посредствомъ колчета, като правятъ съ тѣхъ дупки и полагатъ коренчетата въ тѣхъ, а около имъ затъняватъ празнинитѣ. Ако времето е сухо поливатъ новонасадените растения съ вода, която прѣнасятъ съ котли, ако мѣстото е близо до вода, а ако е далече докарватъ я съ бѣчви. Ако пѣкъ мѣстото се пои то по брѣздитъ пуштатъ вода и подиръ садѣтъ. Щогато растениета се завзематъ наполово отъ засажданието имъ, става първата копанѣ,

която има това пръвимущество, че растроша затвърдялата се почва около разсадът и улъснява бързото нарастване. Когато тютюна по-растне на 25—30 см. пръкопава се втори път и се заравя.

За да се ускори узръванието му, когато тютюна почне да цъвти окършват всички цвѣтъ, отъ което последва повръщане на храната въ листата и скорото узръвание. Сушението е така също еднообразно въ всичките общини. Тютюна се бере сутринъ рано, нанизва се на канапъ, навързва се ягко на саръци, които се излагатъ на слънце за сушение въ нарочно направени за тая цѣль сушилни, които се наричатъ *скелета*. Има два начина при сушението, които въ едни и същи общини ся прилагатъ разно, именно: за да се добие добръ жълтъ тютюнъ, прѣди да го изнесътъ на сушение, нарѣждатъ го въ тъмни и влажни мѣста, гдѣто стои три дена и слѣдъ като се забѣлѣжи, че е почнало да жълтѣе, нанизватъ го и изнасятъ на сушилните, а пъкъ други практикуватъ по следующия начинъ: веднага слѣдъ нанизването го полагатъ въ сушилните като доближаватъ низите една до друга гъсто; тютюнътъ пожълтява отъ испаренията, но много пъти се развали за това повече прѣдпочитатъ 1-я начинъ.

За обработванието на единъ декаръ нива за тютюнъ, нужни сѫ приблизително 34 лева както слѣдва:

1) За прѣораване три пъти на единъ декаръ, сѫ нужни да се заплати по 3 лева на всѣко оране .	9 лева.
2) За завличане или набраздяване	1 "
3) За насаждане и прѣкарване вода	3 "
4) За поливане	1 "
5) " първа мотика	2 "
6) " втора "	2 "
7) " кършение цвѣта, брание и називане	8 "
8) За саръци, които служатъ отпослѣ	8 "
Всичко	34 лева.

Тѣзи цифри е земена ако мястото е на сухо, ако ли пъкъ е на вода може да се намали съ 2 лева т. е. 32 лева на декаръ.

Отъ единъ декаръ нива насаденъ съ тютюнъ при добри години, както бѣ миналата, се добива до 100 kgr. и то отъ мястния видъ,

а отъ енидже 50 kgr. При сухи години, както е настоящата, прѣполага се да се добие до 70 kgr.

Цѣните на тютюна въ повѣренни ми районъ сѫ разни, защото купувачите много исхвѣрлятъ и дѣлятъ тютюна на качества, за да правятъ спѣнки при пазарлька. Най-висока цѣна е достигнала до 2 лева kgr. а най-ниската до 40 стот. kgr. Прѣзъ миналата година цѣната бѣше достигнала до $1\frac{1}{2}$ лева kgr.. така сѫщо и прѣзъ настоящата — цѣната сѣ около тази цифра се движи. Най-голѣмите търгища на тютюна въ повѣренния ми районъ сѫ: въ Перуница, Устина, Кукленъ и Тополово. Продажбата се извѣрва най-много прѣзъ Октомврий, Ноемврий до 15 Декемврий, при всичко, че тютюнътъ прѣзъ това време не сѫ още на китки и не прочетени отъ властите. Понеже отъ тѣзи общини най-много тютюнъ изнасятъ фабриканти отъ Сѣверна България, които бързатъ прѣзъ това време да си назематъ тютюнъ за да могатъ да го прѣнесатъ прѣзъ балкана, докѣ не е хваналъ снѣгътъ, то тогава става най-голѣма конкуренция въ пазарътъ. Когата отпослѣ фабриканти си заминатъ цѣните съвършено падатъ и въ тоя случай се ползватъ Пловдивските фабриканти. Независимо отъ това, якои отъ фабриканти правятъ спѣнки на производителите и ги турятъ въ трудно положение. Така напр. миналата година единъ Пловдивски фабриканть условилъ съ нѣколко производители тютюните имъ по 1 л. 25 ст. оката; като му се видѣло скжно оставилъ ги на производителите да ги пазятъ отъ запалване прѣзъ цѣлата година. Освѣнъ това, сега, когато иска да ги прѣнесе въ фабриката си, иска отъ производителите да му отстѫнятъ по наполовина за да ги вдигнатъ. Отъ друга страна ако тѣ не му отстѫнятъ то той исхвѣрля отъ 40—70 оки отъ тютюна, като не годенъ и имъ дава по 40 стот. за оката.

Изнасянието на тютюна става отъ разните общини отъ разни търговци въ по главните центрове като: Устина, Перуница, Тополово, Кукленъ, Брѣстовица и др. отъ кѫдето се изнася най-много отъ фабриканти въ Пловдивъ, Т.-Пазарджикъ, София, Орхание, Свищовъ, Русе, Габрово, Сливенъ и Ст.-Загора, а въ останалите села се изнася отъ близските околийски фабриканти.

Както спомѣнахъ и по-горѣ, начинътъ на обработванието на тютюна сѫ е заимствувало отъ една община на друга, та за това и обработва-

нието имъ е почти еднообразно. Никой тютюнопроизводител до сега не е направилъ нѣщо по рационално въ сушението, освѣнъ единъ случай който е приложенъ отъ мене за опитъ. Този начинъ е слѣдующия: намѣсто да наизвамъ тютюна, полагахъ го хоризонтално единъ до други върху плѣва, така парѣждахъ нѣколко ката и го оставяхъ да сѣди дѣлго врѣме. Отъ стоешието, плѣвата истѣглила всичката мокрота и тютюна добре жълтъ, при това листата стоятъ много прави и не сгърчени. Този начинъ на сушение е добре, но изиска за тая цѣль особни мѣста. Въ обработването на тютюна въ Пловдивски окрѣгъ сѫществуватъ недостатъци най-много въ това, че производителите не торѣтъ никакъ почвитъ си, вслѣдствие на което, нивитъ като истощени не могатъ да дадатъ добре тютюнъ съ добра арома. Втори недостатъкъ се състои въ това, че никакъ не сортиратъ тютюните при правенето имъ на китки, отъ което сортирание постепенно може да се повдигне и цѣната на тютюна.

Ето и свѣдѣната за пространствата на тютюна въ всяка община:

№ по редъ	Название на околните и общините	Числото на производителите	Отъ кой видъ		Всичко произведено	Забѣлѣжка
			Мѣстенъ	Енидженъ		
			декари	кил.	гр.	
<i>Пловдивска околия.</i>						
1. с. Тополово	454	1740	300	189688	—	
2. " Устина	349	1076	100	123172	—	
3. " Бѣлестовица	27	81	—	6638	—	
4. " Ф. Радинандово	13	39½	—	4388	—	
5. " Полатово	1	2	—	43	—	
<i>Конюшска околия.</i>						
1. с. Тополово	112	2	362	27090	—	
2. " Кукленъ	104	331	—	23221	—	
3. " Козаново	31	22	19	2657	500	
4. " Дур. Нова-Махла	18	—	34	1728	—	
5. " Долни-Воденъ	6	—	13	1234	—	
6. " Арапово	6	—	9	287	—	
7. " Избиглий	5	6	—	151	250	
8. " Орешецъ	3	—	3	236	—	
9. " Чирвенъ	2	—	3	216	100	
10. " Горни-Воденъ	2	—	8	312	—	
11. " Кара-Рензово	1	—	3	80	—	
12. " Кара-Гачъ	1	—	2	45	—	
13. " Кочачево	1	—	1	16	500	
<i>Овчегълска околия.</i>						
1. с. Ляутларе	31	36	—	3950	—	
<i>Бръзговска околия.</i>						
1. с. Хамзаларе	3	5½	½	111	—	
2. " Доввиджи	2	—	7	105	500	
3. " Сарж-Демирджи	2	—	4	193	—	
4. " Чоба	1	—	2	57	—	
<i>Стрѣмска околия.</i>						
1. г. Карлово	1	2	2	72	—	
2. " Сопотъ	6	6	3	343	—	
3. с. Кърнаре	1	4	4	595	—	
Всичко	—	3353	8½	384730	250	

Тия свѣдѣния сѫдятъ 1893 година.

Отъ раздаденитѣ сѣмена „Енидже-Бохча“ прѣзъ мин. 93 г. година оказани въ приложения по-горѣ

списъкъ най-добри резултати сѫ дали въ общината Тополово, която е насадали 362 декара, Перущица 300 декара, Устина 100 декара, който резултатъ щѣше да бѫде още по-добъръ, ако не бѣ върлуvalа голѣмата суза.

Отъ Американскитѣ видове тютюнъ има раздадени между производителите прѣзъ 1891 г. отъ които видовете: Хавана, Виргини, Портопика и Ямайка, бѣхъ посадилъ и азъ прѣзъ сѫщата година. Резултата бѣше много добъръ, нѣ само на количество, а относително качеството му не доби почти никаква меризма; това азъ отдавамъ на: 1) че нивата бѣше много истощена и не наторена, и 2) че прѣзъ тази година вала много дъждъ, вслѣдствие на което тѣзи видове станаха много буйни и съ дебели листа“.

Ето и рапорта на Хасковския Земедѣлъчески Надзорателъ по тютюновото производство въ този окрѣгъ:

„Имамъ честь да Ви представя, Господине Министре, слѣдующите свѣдѣнія по тютюновата производителностъ въ повѣренния ми земедѣлъчески районъ, искани съ окрѣжното Ви предписание отъ т. г. подъ № 10775:

1) Въ Хасковски окрѣгъ се обработва 4 вида тютюнъ: а) Полски гологърленъ (Чиплакъ-боазъ) тютюнъ съ крушовидни дебели листа и е съ опашки; б) Полски пълногърленъ (долу-боазъ) — съ дѣлги тѣнки и широки листа, нѣ безъ опашки. Листата се почватъ отъ самото стъбло; в) Горски (кърджалийски) съ дѣлги, тѣнки и тѣсни листа. Тоя е измѣтната, аклиматизиранъ Енидженски тютюнъ и е пълногърленъ и г) Енидженски — съ сѫщо такива листа като на — Горский.

Всички тия видове се обработватъ смѣсено и въ тритѣ околии.

2) Начинътъ по който става обработването на тютюна въ Хасковски окрѣгъ е слѣдующия:

Взема се сѣмето, тури се въ една платнена торбичка, която периодически се наквасва съ по-малко топла вода и се дѣржи близо при печката или огнището около двѣ седмици, за да прокълни сѣмето. Къмъ края на мѣсецъ Мартъ се посъвва въ особени лѣхички (разсадници), които прѣдварително всяка пролѣтъ за тая цѣль се приготвляватъ, особено близо при рѣчките, отъ по наполовина песъчлива градинска прѣсть и изгнила двѣ годишени овчи или кози торъ. При посъванието сѣмето се смѣсва съ малко прѣсть и се распъръсва по лѣхичките, като се

прѣтуваш съ клончесъ върбовъ или другъ прѣтъ, за да се распъсне по равнобѣрно. При самото посѣваніе лѣхичкитѣ се поливаш съ рѣчна вода. Поливанието се повтаря всѣка сутрина и надвечеръ, освенъ въ облачните и дърдовни дни, докато разсада стане за разсаданіе.

Лѣхичкитѣ иматъ широчина единъ мѣтъ, а дължина — произволна. Тѣ се покриваш отгорѣ съ върбови клонки или тирне, та, при поливаніето имъ, водата да се распъсва и не пада въ купъ.

Щомъ листцата на тютюна достигнатъ на елна длани височина, пристижаш съ кѣмъ разсаданіето му на нивата. Разсаданіето става съ колчета въ прѣдварително изоранитѣ за тая цѣлъ браздни отъ 10—20 Май, продължава се даже и до 15 Юни. При посаданіето на разсада въ нивата се и полива. Нивата гдѣто се посѣва тютюна се изорава 2—3 пъти прѣзъ пролѣтта. Обикновено мѣстото за тютюнъ се тори за прѣдплода*) съ смѣсь отъ говежди, овчи, конски и кози товоре, като се остави да стои на купчини прѣзъ цѣлата есенъ и зима, а на пролѣтъ се заорава. За прѣдплодъ на тютюна бива нѣкое житно растеніе. На рѣдко се се самъ подиръ себѣ си.

Въ врѣме на вегетацията тютюна се прѣкопава 2—4 пъти, като се прорѣдява тамъ гдѣто се съятъ на гѣсто. Щомъ се покажатъ цвѣтнитѣ китки, веднага се прѣкършватъ, за да нарастнатъ листата и дозрѣятъ по-скоро. Подиръ кършението излизатъ въ пазвитѣ на листата нови стрѣкове и листа, които се прѣмахватъ. Това се нарича филизлидисваніе.

Слѣдъ като на листата по тютюна се съгледатъ жълтеніаки дамги, захваща се брането, като се почнова отъ най-долните листа. Врането захваща отъ 20—25 Юлий и се свѣршива до 10—15 Августъ, а въ случай, че захване дъждовно врѣме, то продължава и до края на мѣсецъ Септемврий.

Слѣдъ като се обераш листата, прѣнасяш се съ кошове въ дома, нанизаш се прѣзъ опашката на срѣдната жилка съ канапъ, привѣрзваш се низитѣ на саръци и се туряш два три дни въ яхъра надъ старъ буклукъ, за да се позапаряш (испотяш). Слѣдъ това низитѣ се изваждатъ на слѣнце да съхнатъ, като се гледа да ги не закачаш силнитѣ вѣтрове. Оставяш се така да съхнатъ на двора около десетина дена, като при това саръцитѣ всѣка вечеръ и прѣди

дъждъ се внасятъ подъ покривъ. Слѣдъ това, низитѣ се привѣрзваш по 4—5 на единъ кѣсъ саръкъ и се внасятъ подъ сайванитѣ, яхъритѣ, или подъ самитѣ стрѣхи на сушина. Въ това врѣме листата досъхватъ и прѣжълтиващъ. Въ втората половина на мѣсецъ Октомврий или въ първата на Ноемврий се почва калжпяваніето, като се взема листо по листо на колѣното и се свѣрзваш по 10—15 въ едно елпезе (пачка). Тия елпезета се нарѣждатъ едно върху друго въ два рѣда съ върховетѣ си на вѣтрѣ и се притисватъ посрѣдствомъ дѣски съ камъни или други нѣкакви тѣжки прѣдмети. Така притиснати се оставяш да улѣгнатъ 10—15 дни, подиръ което се нарѣждатъ и привѣрзваш въ денкове обвити въ рѣдко плетени козеневи чулчета. Въ това врѣме тютюна прѣвира, добива собственния си жълтеніакъ и жълто-червеніакъ цвѣтъ и става готовъ за прѣдаваніе. Населението не е на-викало да дѣли тютюна на качества. Въ сушението нѣма никаква разлика отъ една община въ друга.

3) Обработваніето на единъ дѣкаръ тютюнъ костува 38—40 лева заедно съ изсушваніето и калжпяваніето му, като се съмѣтатъ лихвата и амортизациата на капитала;

4) Въ селото: Теке-Къой, Чамурлии, Корашлии, Тополово, Бодрово и Дипизъ-Гьоль, главни тютюнопроизводителни центрове — се добива срѣдно отъ единъ дѣкаръ обикновено 85 килогр. сухъ тютюнъ;

5) Отъ страна на производителитѣ 1 кгр. сухъ тютюнъ ненарѣзанъ се продава отъ 30 ст. до 1 л. 50 ст.;

6) Въобще тютюнитѣ отъ Хасковската и Харманлийската околии се изнасятъ за Источната и Севѣро-Источната части на Бѣлгария, именно за въ градовете: Сливенъ, Шуменъ, Ямболъ, Разградъ, Русе, Силистра, Балчикъ, Казанлѣкъ, Ст.-Загора, Дрѣново и Бургазъ, а отъ Борисовградската околия тютюна се харчи въ г. г. Пловдивъ, Чирпанъ, Карлово и др. въ Севѣрната част на Бѣлгария;

7) Главнитѣ недостатъци при обработваніето на тютюна сѫ: 1) ранното откършиваніе на цвѣтнитѣ китки, прѣди започванието на брането, вслѣдствие на което листата, особено жилитѣ надебеляватъ. Само въ с. с. Тополово и Кетенлий почнаха да го кършатъ кѣсно, при добиранието му; 2) бѣрзото му бране; 3) сушението надъ буклущи и др. нечистотии; 4) не дѣленето на качества; 5) развѣрзванието на денковетѣ при второто му врѣние на пролѣтъ, на

*) Растението, което е заемало най-послѣ почвата.

мѣсто да се размѣстватъ само, защото иначе почерняватъ и се втвѣрдяватъ листата, и б) по-мѣщаванието на низитѣ и денковетѣ въ неудобни помѣщения. Тия недостатъци се срѣщатъ въ всичките общини въ окрѣга, които обработватъ тютюнъ;

8) Отъ раздаденитѣ прѣзъ настоящата година съмѣна отъ Енидже-Бахча, сѫ се получили най-добритѣ резултати въ: Тополово, Каляй, Козлукъ, Кара-Аланъ, Чамурлии, Теке-Къой, Хасобасъ, Олу-Дере, Татаръ-Къой, Юзузлеръ, Кору-Чешма, Кадж-Къой, Коватъ-Къой, Кованджиларъ, Аглемдеръ и Акъ-Башъ-Зииръ; а въ Новаково посъяли съмето въ разсадника, и въ това врѣме като дошли нѣколко постановления за глоба, то тѣ не го разсадили; въ Козъ-Бунаръ, Караджиларъ и Бѣлица е пострадалъ отъ сушата, а въ Самисча, Хасково, Паша-Къой и Мюселима е останалъ не посѣтъ, по причина, че малко кѫсно сѫ го получили.

Енидженския тютюнъ се обработва въ размѣръ $\frac{1}{10}$, а Горский (аклиматизиранъ Енидженски) — $\frac{1}{8}$ частъ отъ всичкия произвежданъ тютюнъ въ Хасковското окрѣжие, и

9) Отъ видовете на Американските тютюни никѫдѣ не сѫ развѣдени, защото мѣжно дозрѣватъ при тукашния климатъ.

Спорѣдъ вѣдомостта, посѣтото пространство съ тютюнъ прѣзъ настоящата година е по малко съ 1680 декара отъ миналогодишното, отъ което се вижда, че тютюнообработванието намалява. Тази е една отъ причинитѣ, гдѣто не се въвежда така скоро Енидженския тютюнъ, понеже тютюнопроизводителя и да произведе отъ този сортъ тютюнъ по добро качество, та на търговеца не изнася да му даде повече отъ $1\frac{1}{2}$ л. за килограмъ максимумъ, защото съ увеличаванието на бандеролното право, консомиранието на подобенъ изработенъ тютюнъ IV и III качество е слабо“.

Твѣрдѣ насырдителни сѫ опититѣ съ тютюнъ „Енидже-Бахча“ въ Кюстендилското окрѣжие.

Между демонстративнитѣ пиви е имало една на тютюнопроизводителя Атанасъ Крѣстевъ, отъ с. Багренци на пространство единъ декаръ. При разноски 22 лева той е получилъ 54 кгр. сухъ тютюнъ „Енидже-Бахча“.

Земедѣлецъ И. Митовъ, отъ сѫщото село при разноски 45 лева е получилъ 105 кгр. сухъ тютюнъ отъ 2 декара пространство.

Въ Силистренското окрѣжие, Куртъ-Бунарска околия, с. Чайръ-Махле, земедѣлецъ Мехмедъ Али Кѫшиловъ, отъ $2\frac{1}{2}$ декара при разноски

60 лева е получилъ 108 кгр. сухъ тютюнъ „Енидже-Бахча“.

Въобще въ Силистренското, Русенското, Ломското, Кюстендилското, Пловдивското и Хасковското окрѣжия, този видъ тютюнъ е повече распространѣнъ, и въ защото обработванието му е свѣрзано съ по-голѣми грижи, изиска се внимателно избиране и приготовление на почвата, както и внимателно сушение на листата, населението мѣжно привиква за това и мѣжно се рѣшава да го обработва отъ началото.

V. Ливадарски (крѣмни) растенія.

Спорѣдъ статистическите свѣдѣнія отъ 1891 г. въ Княжеството има подъ ливади 312.000 хектара. Срѣщу това пространство ние притѣжаваме:

1)	Рогатъ добитъкъ	1.767.974	глави
2)	Конѣ	347.946	"
3)	Овце	6.868.291	"
4)	Кози	1.263.772	"
5)	Катъри	8.264	"
6)	Магарата	81.610	"

Това количество добитъкъ има нужда отъ съно за храна въ голѣми размѣри. Ливадитѣ, слѣдователно, играятъ въ земедѣлието една сѫщественна роля, защото тѣ даватъ възможност да се отгледва добитъкъ въ по-голѣмо или по-малко количество, а сѫщеврѣменно отъ по-долно или по-високо качество, до колкото това стои въ прямая зависимост отъ храната.

„Много храна — много млѣко, много торъ, много жито — много пари“ е казалъ знаменития професоръ по скотовъдството въ земедѣлческата академия въ Хале (Германия), Кюнъ.

Производителнитѣ ливади даватъ възможност да се храни по-добръ добитъкъ, който играе най-сѫщественната роля въ земедѣлческото производство. Днесъ скотовъдството е станало единъ важенъ источникъ на доходи въ всички напрѣднали страни. Най-добри примѣри въ това отношение ни даватъ: Швейцария, много райони на Франция, Дания, Швеция, Финландия и пр.

При сегашното положение на нашитѣ ливади тѣхната производителностъ е съвѣршенно слаба. Ливадитѣ сѫ прѣпълнени съ тѣрници, бурени и къртичини; брануване, валяние и наторяване на ливадитѣ сѫ работи, които у насъ нѣматъ още своето приложение.

И до сега още у насъ се счита, че ливадитѣ могатъ да произвождатъ безъ никакви грижи отъ страна на земедѣлцитѣ.

Споредъ мѣстоположението което заематъ, ливадите даватъ не еднаквъ сѣнокосъ.

Тия, които сѫ расположени по край рѣките, отъ водите на които могатъ да се заливатъ обикновенно даватъ повече сѣно около 7—8000 килограма на хектаръ. Такива сѫ напр. ливадите расположени на ниските мѣста по течението на рѣките: Огоста, Искре, Янтра, Витъ, Камчия, Марица и жълътъ между Дунава и Тимока, както и нѣкои тѣсни завои по край течението на второстепенните наши рѣки и потоци. Ливадите, които се намиратъ въ долините така сѫщо произвождатъ добрѣ — зависи отъ съставъта на почвата.

Ливадите, които се намиратъ по Дунавската равнина въ: Ломско, Раховско, Никополско, Плевенско, Добруджанска равнина (Балчикско и Добричско) и Софийска равнина, съставляватъ по своето производство особена категория. Въ добри години тия ливади произвождатъ доста сѣно, нѣ въ сухи, особено при отсѫтствието на гори тѣ сѫ значително безплодни.

Послѣ идатъ ливадите, които се намиратъ по склоновете и стрѣмните на които производството достига по нѣкога по 1500 кгр. на хектаръ.

Най послѣ идатъ блатистите ливади, които даватъ сѣно отъ най-лошо качество, а даже и врѣдно въ здравословно отношение.

Благодарение на честитъ дѣждове прѣзъ пролѣтта, нашите ливади все произвождатъ до известна степень, нѣ тѣхното сѣно е далечъ отъ да може да удовлетвори нуждата.

Ако ние даже вземемъ, че единъ хектаръ наша ливада може да произвожда 10 кола сѣно най-много или 5000 кгр., то ще получимъ, че отъ 312000 хектара ливади годишния сѣнокосъ достига цифрата 1.560.000.000 килогр. сѣно. *)

Ако прѣсметнемъ само нуждата отъ храна за рогатия добитъкъ 1.767.974 глави, като се вземе въ съображение:

1) Че хранението съ сѣно трѣба да започва отъ 1 Октомври и ще сврши на 1 априлий, т. г. 6 мѣсяца или 180 дни;

2) Че на една глава трѣба да се дава споредъ възрастта най-много 12 килогр., а най-малко $4\frac{1}{2}$ кгр. или срѣдно 7 кгр. сѣно на денъ или 1260 кгр. за 180 дни, то ще получимъ, че само за рогатия добитъкъ е потребно 2.227.667.240 килограма сѣно!

Съ други думи при едно горѣ-долу добро хранение сѣното, което даватъ нашите ливади не стига само за рогатия добитъкъ!

Това е достатъчно за да си обяснимъ онова испаднало и мѣршаво състояние, въ което се на мира нашето скотовъдство.

За да се спаси това количество добитъкъ отъ гладъ, защото при такова положение на работите и при отсѫтствието на други кърмови храни, ние неможемъ и да говоримъ за нагояване, идатъ на помощъ пасбищата — които се използватъ у насъ „селски“.

Наистина, че сѣното у насъ е ефтино, нѣ главната причина на това е, че селяните не го употребяватъ за храна, а го продаватъ въ войската или по ханищата. Сlamата е която служи за храна на нашия добитъкъ.

Нашия добитъкъ слѣдователно, ако по количеството е много, то по качество е slabъ, защото главната си прѣхрана черпи отъ мѣритъ — пасбищата.

Като второстепенни крѣмни срѣдства у насъ играятъ роля; slamата, царевичните стебла, листниците отъ горите и кърмението на работния добитътъ: воловетъ съ трици и ярма и конетъ съ ячмикъ и овесъ.

Опаковането на нашите селени отъ недостатъкъ на сѣно е вече нѣщо обикновенно. Мѣритъ отъ денъ на денъ се разораватъ, а даже работата е отишла до тамъ, че много села водятъ помежду си дѣлги и широки процеси за владѣнието на всевъзможни мѣри и пасбища.

Колкото и да истина, че населението у насъ е рѣдко, много пространства стоятъ още неразработани у че при екстензивността на нашето земедѣлие, хранението добитъкъ на ясла ще бѫде една безполезна работа, все пакъ при очевидната нужда отъ кърмови срѣдства, Министерството би трѣбвало да вземе съответствующи въ случаи мѣрки, за да се удовлетвори нуждата.

Тия мѣрки трѣбва да се състоятъ въ:

1) Издигането доходността на нашите ливади, прѣзъ прѣпорожчване нуждите за това мѣрки;

2) Въвеждането, гдѣто се има възможностъ изкуственото трѣвосъенение, и

3) Распространението, тамъ гдѣто има нужните условия културата, крѣмното цвѣкло и слѣдъ него и на други крѣмни храни.

Унищожаванието на тѣрните и на вредителите бурени; прилаганието на брануванието, засъванието на сѣмена отъ кърмни трѣви, нато-

*) Споредъ статистиката отъ 1891 година сѣнокоса достига едва 566.773.432 килогр.!

ръванието съ разни торове и компости, изсушаванието, заводняването въ нашите естествени ливади съ работи, съ които тръбва земледѣлците да се отнасят много внимателно. Опитите първоначално въ малъкъ размѣр не тръбва да се прѣнебрѣгватъ и ако тия опити се укажатъ за успѣши — могатъ да се распространятъ и на по-голѣми пространства.

Независимо отъ това, най-главното, което тръбва да се има прѣдъ видъ е, дали слѣдъ прилаганието на тия подобрѣния върху естествените ливади, послѣдните ще могатъ да повърнатъ сторените расходи и да дадятъ съответствующа печалба.

Ето единъ важенъ въпросъ, върху който би трѣбвало да направи Министерството въ бѫдѫщите подробни ислѣдования, както въ фермите при земедѣлческия училища и конезаводи, така и въ частни имѣния, гдѣто ливадарството има по-голѣма важностъ.

Распространението на искусственото трѣвоядие при свободното пускане на добитъка изъ нивите и ливадите у насъ се явява една мячна работа, иъ и сѫщеврѣменно необходима заувѣличаванието количествата на фуражните припаси.

За правилното използване искусствените ливади, послѣдните трѣбва да бѫдѫтъ запазени съ огради или пъкъ да се намиратъ по мѣжду градини и бахчи, гдѣто добитъкътъ нѣма пристъпъ.

1. *Люцерна (Medicago Sativa)*. Люцерната е многогодишно растение и може да се държи на едно и сѫщо място твѣрдѣ дълго време, ако почвата ѝ благоприятствува. Като растение съ много дѣлти корени, за люцерната особена голѣма важностъ има подпочвата. Най-сгодните за люцерната почви сѫ: 1) ровките и дѣлбоки суглинести земи съ ровка подпочва; 2) ровките глинести почви съ пропускателна варовита подпочва; 3) лѣгките песъчливо-глинести и суглинести песъчливи почви съ пропускателна подпочва съ дѣржаща песъченъ мергель и 4) черноземитъ, гдѣто люцерната расте първите 4—5 години отлично. Най-несгодните за люцерните земи сѫ блатистите и послѣ земите съ твѣрди непропускателни подорници.

Съ дѣлбоките си корени люцерната използва влагата изъ твѣрдѣ дѣлбоките слоеве на подпочвата и за това тя много добре се удава въ въ мѣстности съ континенталенъ климатъ при изобилие на сълнчева свѣтлина и съ доста дѣлбоки почви. Влажните климати не ѝ благоприятстватъ. Силните мразове безъ снѣженъ покривъ

не може да прѣнася и често измрѣзватъ, особено въ младата си възрастъ. Траяните на люцерната е твѣрдѣ различно. Много пижти продължава да дава сѣно до 15-та година а има даже случаи, че достига и 30 години. Най обикновенното време прѣзъ което трае е отъ 9—12 години. Колкото по-сгодна е почвата, колкото тя по-добре е обработена и очистена отъ бурените, толкова повече може да трае люцерната.

Срѣдното производство сухо сѣно на хектаръ може да достигне за година (3—4 косения) до 12—13.000 килогр., иъ срѣдно се получава до 8.000 кгр. При Земедѣлческото училище въ Садово люцернищата учрѣдени въ 1884 г. до 1892 год. сѫ давали срѣдно 6500 кгр. сѣно на хектаръ отъ 3 косения.

Най-голѣмо количество сѣно се дѣбива въ четвѣртата или петата година. Между разните видове люцерна най-важната е *Medicago Sativa*, распространена най-много въ Южна Франция, гдѣто дава изобилно и отъ добро качество сѣно. Отъ тоя видъ сѫ раздавани сѣмена и у насъ. За да се видатъ резултатите отъ раздаденото прѣзъ 1895 г. люцерново сѣме, доста е да се изложатъ слѣдующите свѣдѣния:

1) Въ Кюстендилското окрѣжие. Отъ 12 демонстративни ниви прѣснати въ разни страни, отъ пространство 28 декара първата година е получено сухо сѣно 6000 кгр. отъ една косида.

Отъ тия ливади една се намира въ с. Соловляно, Кюстендилска околия, една въ с. Долно-Уйно-Босилоградска околия, една въ с. Червени-Брѣгъ, Дубнишка околия, една въ с. Периволъ Кюстендилска околия, една въ с. Коариново и 2 въ околността на Кюстендиль.

2) Въ Домското окрѣжие въ с. Вълчица, едно отъ първите земедѣлчески села, земедѣлещъ Евстати Дозановъ е устроилъ една ливада върху три декара, иъ защото я покосилъ, заедно съ посънния едноврѣменно ячникъ като покровно растение не е можилъ да опрѣдѣли количеството на добитото сѣно.

3) Въ Русенското окрѣжие между деветъхъ люцернови ливади за които се получиха въ отдаленето свѣдѣния, най-голѣмо внимание заслужаватъ:

а) Ливадата на П. Ханджиевъ отъ гр. Русе върху едно пространство отъ 9 декара и 600 квадр. метра засѣто на 9-и Априли съ 27 кгр. сѣме, като прѣварително почвата е приготвена съ двѣ орани и двѣ разбрѣквания съ бранни.

Отъ една косидба е получено 1200 кгр. сухо съно (първа година);

б) Ливадата на Ив. Т. Бабовъ отъ гр. Русе на едно пространство отъ 10 декара, отъ което първата година е получено 7 кола съно отъ 2 косидби и

в) Ливадата на Димитръ Георгиевъ отъ с. Козлукъ, Тутраканска околия на едно пространство отъ $3\frac{1}{4}$ декара отъ което е получено една кола съно при първа косидба.

4) Въ Силистренското окръжие, земедълецът Коста К. Николовъ отъ село Вътрешъ, Силистренска околия отъ $1\frac{1}{2}$ декаръ засъто пространство съ люцерна е получилъ 600 кгр. сухо съно — първа косидба. Така също въ това окръжие само за ливадите за които има свѣдѣния се вижда, че те достигатъ вече 27 декара. Наистина това е малко, нъ то е едно начало на бѫдѫщи успѣхи.

5) Въ Софийското окръжие земедѣлецът Генко П. Шойлековъ е устроилъ 30 декара люцернова ливада, а въ други мѣста на окръжието съ устроени още 20 такива на едно пространство отъ 55 декара.

6) Въ Т.-Пазарджикското окръжие отъ прѣставенитѣ въ Министерството свѣдѣния за 24 искусствени ливади прѣснати и въ четиритѣ околии: Т.-Пазарджикска, Ихтиманска, Панагюрска и Пещерска, най-добри резултати съ получени отъ:

а) Ливадата на свѣщенника Георги Симеоновъ отъ с. Куртово-Конаре Пещерска околия, която отъ пространство 3 декара е дала първата година двѣ косидби отъ 1500 кгр. сухо съно.

б) Ливадата на земедѣлецът Б. Динковъ отъ г. Т.-Пазарджикъ, която отъ 3 декара пространство при двѣ косидби, първата година е дала 1700 кгр. съно.

в) Ливадата на земедѣлецът М. Д. Манчоровъ отъ с. Попинци Панагюрска околия, която отъ едно косение и отъ единъ декаръ е дала първата година 750 кгр. съно.

г) Ливадата на Андонъ Т. Чордоковъ отъ сѫщото село, която отъ единъ декаръ е дала 700 кгр. сухо съно косена единъ пътъ.

Отъ засѣтитѣ 89 декара съ люцерна въ това окръжие, първата година се е добило 12193 килогр. сухо съно. Срѣдното производство на декаръ е 137 килогр. първата година.

2. Детелина (*Trifolium*). Има нѣколко вида детелина: червена детелина (*Trifolium pratense*), бѣла детелина (*Trifolium repens*), Шведска де-

телина (*Trifolium hybridum*) и *Trifolium incarnatum* — Инкарнадска детелина.

Червената детелина е растение двѣ годишно, нъ често бива и многогодишно. Отъ нея се различаватъ два главни вида: дивата червена детелина и тъзи влѣзла вече въ култура. Тия два вида може да се различаватъ; послѣдниятъ е произлѣзълъ отъ първия.

Детелината може да вирѣе въ различни почви отъ най-тѣжките до най-лѣгките. Нъ въобще се счита, че за нея най-годните почви сѫ тия съ срѣденъ съставъ.

Обикновено детелината, като 2 или 3 годишно кърмно растение влиза въ самото сѣдебообращение и дохожда на първото си място слѣдъ 4—5—6—7 години, зависи отъ растението, които съставляватъ сѣдбообращението. Нъ обикновено се счита, че трѣба да се мине най-малко 4 год. за да дойде на първото си място.

По отношение къмъ климата детелината е визисателна. Тя изисква влаженъ климатъ, вирѣе и дава най-добри приходи въ влажните мѣстности.

Отъ всичките видове детелини, червена детелина за насъ е най-полѣзна.

Прѣди 7—8 години когато тукъ-тамъ захваща да се говори за съянните на искусствени ливади, напитѣ земедѣлци разбираха детелината като трайно растение, нъ когато въ третата година слѣдъ посѣванието видѣхъ, че тя захваща да се прорѣдава, да се изгубва и да не дава никакви доходи, тѣ я захвѣрлихъ.

Ний нѣмаме сѣдебообращение за дѣтелината, а и климатътъ съ нѣкои исклучения не ѹ помага у насъ. Въ влажните мѣста би могла да се сѣе.

Отъ прѣставенитѣ въ Министерството свѣдѣния за распространението на детелината се вижда, че тя не е получила у насъ голѣмо распространение. Едва ли е можила да се въведе въ сѫществуващите образцови чифлици при Земедѣлческиятѣ училища и Окръжните образцови чифлици на Постоянните Комисии.

Въ испитателното поле въ Садово много пѫти е съяно червена детелина, нъ на твърдѣ малки пространства. На по-голѣми пространства е съяна прѣзъ 1891 и 1893 год. Прѣзъ пролѣтта на 1891 г. е била съяна на 15 Мартъ съ покровно растение — овесъ, а прѣзъ 1893 г. на 4 Мартъ съ покровно растение — ячмикъ.

Прѣзъ сѫщите години се е получило приходъ зърна, както отъ овесътъ тѣй и ячмикътъ, съ добавка още на едно слабо косение прѣзъ есенната.

Първата година като самостоятелно растение (втора година отъ посъванието ѝ — 1892 год.) тъзи която е била посъяна прѣзъ 1891 год. и 1894 год. (тъзи която е била посъяна прѣзъ 1893 год.) сѫ дали по 4 косения. Послѣдната, която е била посъяна на 95 квадратни метра е дала грубъ приходъ:

	отъ 95 □ м. пространство	отъ 1 хектаръ
	зелена храна	сѣно
1 косение на 16 Май	300 кгр.	60 кгр. 6315 кгр.
2 " " 17 Юни	134 "	27 " 2842 "
3 " " 26 Юлий	73 "	14.06 " 1536 "
4 " " 25 Септем.	67.500 "	13.50 " 1421 "
Всичко . .	574.500 к.	114.56 к. 12114 кгр.

Годината 1894, както е известно бѣше една отъ най-сухитѣ, поради което царевиците въ цѣла Южна България не станахѫ, а прѣзъ нея година е получено сѣно прѣсмѣтнато на 1 хектаръ 12114 килогр.

Втората година (трета отъ посъванието) тая детелина посъта прѣзъ 1891 г. е дала отъ 5 косения 17504 кгр. сѣно прѣсмѣтнато на хектаръ.

Третата година (четвърта отъ посъванието) е дала 10.071 килогр. сѣно прѣсмѣтната така сѫщо на хектаръ. Слѣдъ това детелината е била много ослабната и рѣдка, та не е заслужавала по-нататъшното ѝ държание за това се унищожи и сѫщото пространство се засѣя съ рапица (Орало, год. II брой 10-й).

Тия сѫ, Господине Министре, свѣденията, които отдѣлението може да изложи на кѫсо върху направенитѣ до сега опити съ разнитѣ земедѣлчески, индустриални и ливадарски растения, отъ които се има нужда въ нашето земедѣлие.

Както се вижда и отъ самото изложение на материалътъ, за една голѣма част отъ раздаденитѣ сѣмена липсуватъ свѣдения. Нѣкои отъ тия свѣдения ще бѫдѫтъ изложени въ годишнитѣ рапорти на земедѣлческиятѣ надзоратели.

При сегашното умствено развитие на нашата земедѣлческа масса, боравението съ подобни опити съставлява една мѫчна работа.

Подвѣдомственитѣ Ви Земедѣлчески надзоратели, при широкитѣ райони въ които дѣйствуваатъ, при разнообразната и широка работа, която имъ е възложена и при сѫществуващата земедѣлческа криза, едва сѫ успѣли и това да направятъ.

За да може повѣренното Ви Министерство и за напрѣдъ да дѣйствува за распространението съ още по-голѣмъ успехъ културата на тия растения, а и да въведе още други нови, не-

обходимо е да се имать прѣдъ видъ слѣдующите прѣдварителни мѣрки.

1) Въ образцовитѣ чифлици при нашитѣ земедѣлчески училища да се прѣдприематъ редъ опити най-главно върху вирѣянietо и економическиятѣ вигоди отъ въвѣжданието на нови растения въ нашето земедѣлие;

2) Да се устрояватъ периодически врѣменни курсове при сѫществуващи образцови чифлици у насъ за възрастнитѣ земедѣлци, за нагледно запознаване съ начинитѣ за водение една или друга култура;

3) Освобождаванието на нововеденитѣ растения за известно време отъ даждия, за да имать земедѣлци възможностъ по дѣлго време да правятъ съ тѣхъ опити;

4) Подномаганието за създаванie у насъ нѣколко складове съ добри качества сѣмена (мѣстни и инострани) за да могатъ земедѣлци тѣсно да се снабдяватъ съ такива;

5) Отпускането на парични прѣмии на тия земедѣлци, които сѫ устроили най-добри демонстративни ниви съ нѣкои отъ покровителствуемитѣ растения.

Прѣдъ широкитѣ нужди на нашето земедѣлие и щедрата поддържка, която то оказва на дѣржавата, не би трѣбвало да се скѫпватъ никакви жертви, за да може да му се помогне, особено сега, когато то има да се бори срѣщу конкуренцията на нови земедѣлчески страни.

Въ това отношение ние, колкото и да сме малка държава, може да ни послужи за примѣръ широката дѣятелност на Съединенитѣ Щати, които задаватъ голѣмъ страхъ на земедѣлческа Европа.

Въ Министерството на Земедѣлието въ Съединенитѣ Щати по настоящемъ сѫществува една организирана земедѣлческа администрация, която строго слѣди върху развитието на земедѣлието. Съ това именно се обяснява тая бѣрзина, съ която Американцитѣ всѣкой пѫтъ сѫ прѣдуправѣни за всѣкой единъ даже и най-малъкъ успѣхъ въ земедѣлието, въ която и да е страна въ Европа.

Така напримѣръ, ако се възбуди нѣкаждѣ какъвто и да е земедѣлчески въпросъ, който изисква внимателно разработване, той непрѣменно се прѣдава въ отдѣлътъ на експерименталната земедѣлческа станция, която незабавно го сѫобщава телографически на 70 други станции распрѣснати изъ разнитѣ части на страната, за всестранно изучване и даванието телографически

отговоръ за получения резултат по редът изложен въ особена програма; следъ това въ централното управление получените съвѣдения се групират и на основание на тѣхъ се взема това или онова рѣшеніе.

Ако се появи кѫде то и да е и каквото и да било земедѣлческо растение — за това се има на расположение особено „сѣменно бюро“ въ длѣноститѣ на което стои: безплатното распращане зърна и фиданки, освѣнъ на правителствените опитни станции, нѣ и на всичкитѣ записана въ особенния регистъ частни чифликчи и земедѣлци и на всѣкой, който би поискалъ, съ единствено условие, щото независимо следъ жътвата или беридбата, да съобщатъ на това бюро подробно за получените резултати.

По такъвъ начинъ единовременно съ държавните опити произвождатъ се хиляди и хиляди частни опити и съобщения върху резултатите отъ тѣхъ лѣтятъ въ Министерството на Земедѣлието отъ всичките части на страната. Когато тия резултати се събератъ, тѣ се предаватъ въ „отдѣлътъ за публикациите и илюстрациите“, който се намира при Самото Министерство на Земедѣлието, който пъкъ е задълженъ да се занимава съ публикуването на всички събрани съвѣдения въ форма на илюстрирани брошюри или афиши, които се разпръшватъ безплатно на всички записани като абонати крупни и малки земедѣлци.

По такъвъ начинъ, нито едно явление въ областта на земедѣлието не може да се скрие отъ окото на тая примѣрна организация; най-малкия прогресъ, най-нискожните усъвѣршенствования, полусъмнителните открития, които се отнасятъ до земедѣлието, независимо се подхващатъ отъ департамента за земедѣлието, предаватъ се на земедѣлческата преса, публикуватъ се въ отдѣлни брошюри и се довѣждатъ съ най-голѣма бѣрзина до знанието на всички земедѣлци въ страната.

Нарѣдъ съ това, прѣзъ всичкото свободно врѣме на годината се устрояватъ земедѣлчески конференции по градовете и селата, увеличаватъ числото на земедѣлческите училища, издаватъ милиони брошюри, книги, рисунки, водятъ земедѣлчески музеи и библиотеки, откриватъ изложения едно подиръ друго въ разните части на страната, урѣждатъ въздържателни дружества, устрояватъ народни празденства въ честь на земедѣлческия трудъ, поучителни бѣседи и свършватъ даже съ музикални вечеришки за

земедѣлците — за да накаратъ мало и голѣмо да мисли и разсѫждава за напрѣдъка на земедѣлието и въздиганието на общото благосъстояние.

ТЕЛЕГРАММИ.

(Agence Balkanique).

Виена, 10/ 22 ноември. На тази вечершния дворцовъ обѣдъ присѫствуваха — сърбския кралъ заедно съ свитата си, йозина архиудици, персонала на сърбската легация, министър Голуховски и нѣкои други министри.

Римъ, с. д. Министър Синео казалъ на избирателитѣ отъ Карманиола по случай търговския договоръ съ Тунисъ и като тълкувалъ единодушното чувство на страната: ние искаме да живѣемъ въ сърдеченъ и истински миръ съ Франция. Прѣговоритѣ ни дадоха случай да констатираме добри расположения и отъ двѣтѣ страни, които обѣщаватъ да оплодотворятъ едно по-широко икономическо землище. Относително Абисиния министъръ казалъ, че тройния съюзъ ржкоплеска на мира. Италия, която се домогва да бѫде велика европейска държава, трѣбва да се откаже отъ желанието си да стане велика африканска сила. Мирътъ позволява на Италия да проучи съ спокойствие колонията и военните задачи и разни реформи за едно доброденствено бѫдѫше на Италия.

Бордо, с. д. На изборитѣ за камирата надви социалистътъ Форо който внезапно умрѣ въ минутата на прогласяванието избора. — Работниците въ фабrikата за освѣтителния газъ сѫ започнали стачка. Службата по освѣтлението на града е уздравена до гейде чрезъ войските Градско общински съвѣтъ, който въ по голѣмата си част е социалистически, е склонилъ да се дадѫтъ войските въ помъщъ на дружеството за произвеждането на газъ.

Лондонъ, с. д. Официална Колонията на Западна Индия сѫ направили соѣзни представления на английското правителство относително критическото положение на захарната промишленностъ. Необходими сѫ мерки за да се поправи злото. Правителството възнамѣрява да изучи въпроса на мястото.

Бѣлградъ, с. д. Щетитѣ причинени отъ наводненията сѫ твърдѣ голѣми. Единъ комитетъ зи събиране помощи ще се отнесе посредствомъ сърбските консули, къмъ вѣнчий съвѣтъ. Бѣлградскиятъ кметъ Богицевичъ е назначенъ директоръ на държавните желѣзници а инспектора при министерството на вѣтрѣшавите работи Стефановичъ — за Бѣлградски кметъ.

Виена, 11/23 ноември. Присѫтствието на Бѣлгарския Князъ Фердинанда въ Ебенталь има за цѣль да се намѣри на празника за 80 годишнината на майка си, Н. Ц. В. Княгиня Клементина, която годишнина ще бѫ е отпразнувана прѣзъ тази година семейно при присѫтствието на твърдѣ много поканени и всичките роднини. Князътъ є вчера нѣколко часове въ Виена, за да вземе съвѣта на нѣкои медици. Сега въ Негово Царско Височество посѣти Бѣлгарското Агенство.

Щрасбургъ, с. д. На в. Post съобщаватъ изъ Морсмунстеръ, че единъ германски лѣсничий убилъ единъ французинъ ловецъ, който билъ — гъримъл срѣщу него много пѫти и го билъ ранилъ.

О Б Я В Л Е Н И Я.

Министерство на Общ. Сгради, Пътищата и Съобщенията.
 (Главна дирекция на пощите и телеграфите).

ОБЯВЛЕНИЕ № 24296.

Обявява се за знание на интересуващи се, че на 28 тек. ноември ще се произведатъ публични търгове за отдаванието на предприемачи прѣнасянието на пощата, за цѣлата 1897 год., по пощенския трактове, означени въ долната таблица, при слѣдующите по-главни условия:

№ по редъ	Г раг тъ	За колко часа ще става прѣнасянието	Колко пъти въ седмицата	Търгътъ ще се произведе въ:				
				Каква тежестъ ще се прѣнася	Какъвъ залогъ се изисква	На каква сума поръчителство се изисква	Първонач. мѣсячна цѣна при малонадаванието	
1	Балчикъ—Каварна	2	3	50	60	1000	100	Балчикъ.
2	Провадия до гарата	—	—	—	36	1000	60	Провадия.
3	Разградъ до гарата	—	—	—	42	—	70	Разградъ.
4	Тетевенъ—Ябланица	4	3	50	42	1000	70	Тетевенъ.
5	Братца—Бѣла-Слатина—Киѣжа	10	3	50	120	1000	200	Братца и Бѣла-Слатина.
6	Разградъ—Кеманларь—Аккаджиларь	12	3	150	180	2000	300	Разградъ, Кеманларь и Аккаджиларь.
7	Разградъ—Попово	5	2	150	36	1000	60	Разградъ и Попово.
8	Самоковъ—гара Баня-Костенецъ	5	4	150	120	1500	200	Самоковъ.
9	Кюстендилъ—Дубница	6	3	50	90	1000	150	Кюстендилъ и Дубница.
10	Кюстендилъ—Босилиградъ	6 ^{1/2}	2	50	36	1000	60	Кюстендилъ и Босилиградъ.
11	Трѣвна—Габрово	3	3	50	42	1000	70	Трѣвна и Габрово.
12	Дубница—Кочериново	4	2	50	36	1000	60	Дубница.
13	Самоковъ—Дубница	6	3	50	60	1000	100	Самоковъ и Дубница.
14	Шуменъ—Прѣславъ	3	3	50	30	1000	50	Шуменъ и Прѣславъ.
15	Орхание—Вратца	8	3	100	90	1500	150	Орхание и Вратца.
16	Орхание—Етрополе	4	3	50	36	1000	60	Орхание.
17	Ловечъ—Троянъ	7	3	50	48	1000	80	Ловечъ и Троянъ.
18	Бѣла—Свищовъ	8	3	150	150	3000	250	Бѣла и Свищовъ.
19	Видинъ—Бѣлоградчикъ	9	3	50	72	1000	120	Видинъ и Бѣлоградчикъ.
20	Видинъ—Кула	5	3	100	90	2000	150	Видинъ и Кула.
21	Берковица—Вратца	8	3	100	90	1500	150	Берковица и Вратца.
22	Трѣнъ—брѣзникъ—Радомиръ	8	3	50	60	1000	100	Трѣнъ, Брѣзникъ и Радомиръ.
23	Саранци—Златица—Пирдопъ—Копривица	11	3	50	90	1000	150	Пирдопъ.
24	Никополь—Плѣвенъ	8	3	100	180	2000	300	Никополь и Плѣвенъ.
25	Севлиево—Габрово	5	3	50	48	1000	80	Севлиево и Габрово.
26	Балбунаръ—Вѣтово	4	2	50	42	1000	70	Балбунаръ.
27	Силистра—Аккаджиларь	6	3	150	150	1500	250	Силистра и Аккаджиларь.
28	Харманлий до гарата	—	—	—	48	1000	80	Харманлий.
29	Аккаджиларь—Куртбунаръ	5	2	50	60	1000	100	Аккаджиларь и Куртбунаръ.
30	Царибрдъ—Трѣнъ	6	3	50	60	1000	100	Царибрдъ и Трѣнъ.
31	Карлово—Троянъ	9	2	50	48	1000	80	Карлово и Троянъ.
32	Новоселци до гарата	—	—	—	42	1000	70	Новоселци.
33	Търново—Павликени	6	2	50	48	1000	80	Търново и Павликени.
34	Айтосъ до гарата	—	—	—	42	1000	70	Айтосъ.
35	Бучино—Искрецъ	2	3	50	30	1000	50	Искрецъ.
36	Сливенъ—Котель	9	3	50	102	1000	170	Сливенъ и Котель.

Переторжки ще се произведатъ на слѣдующий денъ.

Предложения за намаляване, подадени слѣдъ окончателното произвеждане на търговетъ, нѣма да се взиматъ въ внимание.

Гр. София, 7 ноември 1896 год.

1—3

Отъ главната дирекция.

Видинско окръжно управление.

ОБЯВЛЕНИЕ № 10697.

Видинското окръжно управление, отдѣление финансово, обявява на интересуващи се, че на 20 ноември и. г.,

въ 3 часа послѣ обѣдъ, въ канцеларията на Видинската окр. постоянна комиссия, ще се произведе търгъ съ явна конкуренция, за отдаванието подъ наемъ риболовството по р. Дунавъ, въ Видинския окръгъ и блатото при „Чобанъ-Кюприя“, между гр. Видинъ и с. Видбодъ.

Желающитѣ да взематъ участие, могжть всѣки присѫтственъ день и часъ да прѣглеждатъ поемнитѣ условия, които ще се намиратъ въ постоянната комиссия.

За право участвуваие въ тѣргътъ, изисква се 1500 л. залогъ, който да е вложенъ въ Българската Народна Банка, клоноветѣ й, Държавното Ковчежничество, или главно бирничество.

Ако би въ растояние на 24 часа отъ произвеждане първоначалния тѣргъ, се яви нѣкой, който да нададе 5% върху получената сума, то тѣргътъ ще се поднови.

Гр. Видинъ, 31 октомври 1896 год.

Окр. управителъ: Дръ Златаревъ.

3—(5359)—3 Финан. началникъ: Ив. Ангеловъ.

Българска Народна Банка.

ОБЯВЛЕНИЕ № 16497.

Българската Народна Банка, Търновския клонъ, обявява съ настоящето си, че свидѣтелството ѹ подъ № 471 за л. златни 100 отъ 25 априлий н. г., издадено на името на Теодоръ х. Петровъ за 6 години, съ капитализиране на лихвите, се е изгубило, вслѣдствие на което му се издаде вмѣсто дубликатъ друго свидѣтелство подъ № 529, а изгубеното свидѣтелство се унищожава и счита за бѣла книга.

Търново, 18 октомври 1896 год.

3—(5356)—3

Банката.

Русенска окръжна постояннa комиссия.

ОБЯВЛЕНИЕ № 4668.

Русенската окр. постояннa комиссия обявява на интересуващи се лица, че тѣргътъ обявенъ съ обявление № 4189, за 19 и 25 октомври н. г., за доставката на двѣ парни машини заедно съ инсталациите имъ върху кладеаците по артизийска система, въ мѣстността „Дели-Орманъ“, и съ построяването фондомента и двѣ бараки, не състоя по причина, че не се получиха удовлетворителни цѣни, то за сѫщата цѣлъ се обявява, че ще се произведе на ново тѣргъ на 25 ноември т. г., а переторжка на 30 сѫщия мѣсяцъ.

Желающитѣ господа да взематъ участие въ тѣргътъ, трѣбва да се съобразятъ всѣцѣло съ закона за публичнитѣ тѣргове.

Искани залогъ е 5% отъ цѣлата стойностъ на предприятието 25000 лева — 1200 лева, който трѣбва да е вложенъ въ Българската Нар. Банка или въ държавното ковчежничество.

Поемнитѣ условия, плана и чертежа могжть да се виждатъ всѣки присѫтственъ день и часъ въ канцеларията на постоянната комиссия.

Гр. Русе, 1 ноември 1896 год.

Предсѣдатель: Хр. Касабовъ.

1—(5380)—1 За чл. секретаръ: И. Вратоевъ.

Силистренска окр. постояннa комиссия.

ОБЯВЛЕНИЕ № 2082.

Подъ надзора на комиссията отъ 30 октомври, се намиратъ слѣдующитѣ безстопански (юва) добитъци: 1) единъ конь, 10 год., косъмъ алесть и на задния лѣви кракъ има бѣло; 2) единъ конь, 11 год., косъмъ кулестъ, грива и оашка черни и на дѣсното ухо оима, заедно съ една дър-

вена каруца, два конски хамута, единъ чифтъ юзи, единъ биволски чулъ, двѣ торби, единъ човѣль и двѣ парчета отъ заблово платно.

Ако до 41 день отъ горната лата не се явятъ стопанинитѣ имъ да си ги получатъ, ще бѫдатъ продадени за въ полза на окръжната касса.

Гр. Силистра, 31 октомври 1896 год.

Предсѣдатель: Н. Пейчевъ.
1—(5379)—1 Чл.-секретарь: Н. Д. Златаровъ.

Лѣсковски мирови сѫдия.

ОПРѢДѢЛЕНИЕ № 576.

Лѣсковски мир. сѫдия, днесъ на 23 октомври 1896 год., въ частно засѣдане взе на разглеждане отношението на пом. сѫд. приставъ при Търновски окр. сѫдъ, на III участъкъ, отъ 16 октомври т. г., подъ № 6049, регистрирано подъ вх. № 3939, съ което, на основание чл. 1026 отъ гражд. сѫдопроизводство, испраща исполнителното съдѣло подъ № 222/96 год., за прѣглеждане и утвърждане станалата по него продажба на слѣдующето недвижимо имущество, принадлежащо на дължника Моско Христовъ, отъ гр. Лѣсковецъ, а именно: къща, находяща се въ гр. Лѣсковецъ, марада „Св. Димитръ“, надъ мааза, обемающа 4 стаи, дължина 10 метра, широчина 9 метра и височина 5 метра, съ дворъ половина декартъ, при граници: улица, Танасъ Кочевъ, Маринъ Дервишевъ, Димитръ Кацовъ и Парашкевича Златкината.

Мировият сѫдия като взе предъ видъ: 1) че отъ цѣлото производство на исполнителното съдѣло се вижда, че по продажбата на въпросното имущество сѫ опазени всички законни предписания и формалности, и 2) че отъ протоколитѣ на това съдѣло отъ 23 септември и 5 октомври 1896 год., се вижда, че пом. сѫд. приставъ окончателно възложилъ въпросното имущество (на най послѣдния наддавачъ Пеню Геновъ, отъ гр. Лѣсковецъ, за сметка на довѣрителя му Никола Ив. Барабаревъ, отъ сѫщия градъ, за сумма 2500 лева.

Въз основание чл. 1027 отъ гражд. сѫдопроизводство, опрѣдѣли: утвърдва продажбата на въпросното имущество, съ предвидението по-горѣ съсѣди; тъй сѫщо се признава тъй станалитѣ разноски по нея, въ размѣръ на сумма 70 л. и 25 стотинки.

Исполнителното съдѣло подъ № 222/96 г по описътъ на сѫщия приставъ, да се повърне обратно, заедно съ прѣпись отъ настоящето опрѣдѣление; тъй сѫщо да се испрати на надлѣжния нотариусъ да издаде владѣлчески актъ на купувача, срещу установленото отъ закона за това мято.

Настоящето опрѣдѣление е неокончателно съ право на обжалване отъ недоволната страна предъ Търновски окр. сѫдъ въ 7 дневенъ срокъ, съгласно чл. 133 отъ гражданс. сѫдопроизводство, отъ публикуването му въ „Държавни Вѣстникъ“.

1—(5304)—1

Мировият сѫдия: Ст. Рожевъ.

Силистренски градски мирови сѫдия.

РЕЗОЛЮЦИЯ.

Въ името на Н. Ц. В. Фердинандъ I, Князъ Български, Силистренски градски мир. сѫдия, въ публично сѫдебно засѣдане на 27 септември 1896 година, като разгледа гражд. съдѣло № 2138 по описътъ за 1895 г., заведено по

искътъ на Михаилъ Вълчовъ, отъ с. Бабукъ, противъ банкерската кантара „Меркуръ“, за 544 лева.

На основание чл. чл. 58, 80, 107, 110, 121, 122 и 128 отъ гражд. съдопроизводство, задочно рѣши: осужда представителя на банкерската кантара „Меркуръ“, по настоящемъ съ неизвѣстно мѣстожителство, да плати на Михаилъ Вълчевъ, отъ с. Бабукъ, Силистренска окolia, 544 лева, наедно съ лихвите 10% годишно отъ 30 ноември 1895 год., до исплащанието, 42 лева и 70 стот. за разноски и водение дѣлто, а сѫщо и разноските по публикуване настоящата резолюция въ „Държ. Вѣстникъ“.

Рѣшението е не окончателно и подлежи на обжалване предъ Силистренския окр. съдъ по аппелативенъ редъ въ двѣ недѣлни срокъ отъ днесъ за ищеща, а за отвѣтника отъ дена на публикуване резолюцията въ „Държ. Вѣстникъ“.

1—(5324)—1

Мир. съдия: Г. Ивановъ.

Берковский мирови съдия.

ЗАДОЧНА РЕЗОЛЮЦИЯ № 694.

Въ името на Н. Ц. В. Фердинандъ I, Князъ Български, Берковски мир. съдия, въ публично съдебно засѣдане на 28 октомври 1896 година, като разгледа гражданското дѣло № 958 по описът за 1896 год., заедно по искътъ на Стефанъ Първановъ отъ гр. Берковица, противъ наследниците на покойния Савво Антоновъ, живущи въ Бѣлградъ (Сърбия), за 940 лева по полица.

На основание ст. ст. 58, 59, 80, 107, 110, 121, 122 и 128 отъ гражд. съдопроизводство за мировите съдии, задочно рѣши: осужда наследниците на покойния Савво Антоновъ, живущи въ Бѣлградъ (Сърбия), да платятъ отъ имотите на последния, дѣлгътъ му къмъ ищеща Стефанъ Първановъ 940 лева по полица, съ лихва по 10% годишно, начиная отъ завеждането на искътъ, 27 юни т. г., до окончателното исплащане, както съдебаватъ, за публикация и други по дѣлто разноски 90 лева.

Рѣшението е неокончателно и подлежи на обжалване предъ Ломски окр. съдъ по аппелативенъ редъ въ двѣ недѣлни срокъ отъ днесъ за ищеща, а за отвѣтната страна отъ публикуването му единъ пътъ въ „Държ. Вѣстникъ“.

1—(5325)—1

Мир. съдия: Н. Ш. Василевъ.

Видинский мирови съдия.

РЕЗОЛЮЦИЯ № 845.

Въ името на Н. Ц. В. Фердинандъ I, Князъ Български, I Видински мир. съдия, въ откритото съдебно засѣдане на 21 октомври 1896 год., като разгледа гражданското дѣло № 2076, по описът за 1895 год., заведено по искътъ на Ангелъ Г. х. Ангеловъ, отъ гр. Видинъ, противъ банкерската кантара „Меркуръ“, за 440 лева.

На основание чл. чл. 58, 59, 80, 121, 122 и 128 отъ гражд. съдопроизводство, рѣши: осужда задочно банкерската кантара „Меркуръ“, въ Цариградъ, да брои на Ангелъ Г. х. Ангеловъ, 440 лева, стойност из три лоза, лихви по 10% год., отъ 26 септември 1895 год., до исплащанието на суммата, 37 лева за съдебни и по водение на дѣлто разноски и тѣзи които ще послѣдватъ по публикацията на рѣшението ищеща да плати за въ полза на казната 1 левъ за 1 неплатена призовка.

Това рѣшение е не окончателно и подлежи на обжалване предъ Видински окр. съдъ, по въззванието редъ въ

двѣ недѣлни срокъ отъ днесъ за ищеща, а за отвѣтната страна отъ единократното публикуване въ „Държавни Вѣстникъ“.

I Мир. съдия: Г. Мариновъ.

1—(5326)—1

Секретарь: Д. Поповъ.

Хасковский съдебенъ приставъ.

ЗАПОРНА ПРИЗОВКА № 10650.

До господинъ Пеню Цвѣтковъ, отъ с. Юрчий, Борисовградска окolia, а сега съ неизвѣстно мѣстожителство, наследникъ на Цвѣтко Колевъ, отъ сѫщото село.

Понеже не заплатихте дѣлгътъ си къмъ Недю Митревъ, отъ Чирпанъ, по испълн. листъ № 386, издаденъ отъ Борисовградски мир. съдия, въ размѣръ на 796.50 лева, съгласно чл. 979 отъ гражд. съдопроизводство, налагамъ запоръ на слѣдующите би недвижими имоти, находящи се въ Юрчийско землище. 1) нива, 3.2 дек., въ мѣстн. „Съзлъкъ“; 2) нива, 12.8 декара, въ мѣстн. „Съзлъкъ“; 3) нива, 11.6 дек., въ мѣстн. до „Кюприцата“; 4) нива, 1 дек., въ мѣстн. до „Кюприцата“; 5) нива, 4.9 дек., мѣстн. до „Рѣката“; 6) ливада, 4 дек., мѣстн. до „Азмака“; 7) нива, 9.2 декара, мѣстн. до „Азмака“; 8) нива, 6.1 декара, мѣстн. „Маноловий-бунаръ“; 9) нива, 22.3 декара, мѣстн. „Адитъ“, и 10) нива, 5.2 дек., мѣстн. „Катлака“.

И ако до 31 дено отъ послѣдното трикратно публикуване настоящето въ „Държ. Вѣстникъ“, не внесете дѣлгътъ, ще пристъпя къмъ описъ и продажба на тѣзи имоти.

Гр. Борисовградъ, 23 октомври 1896 год.

3—(5258)—3

Пом. съд. приставъ: К. М.

Ломский съдебенъ приставъ.

ОБЯВЛЕНИЕ № 9620.

Подписанний, Р. М. Грънчаровъ, пом. съд. приставъ при Ломски окр. съдъ, на III Фердинандски испълн. участъкъ, въ допълн. на обявленето ми подъ № 6050 отъ 29 юлий и. год., обнародвано въ „Държ. Вѣстникъ“, въ броеве подъ № № 178, 180 и 181 отъ 21 августъ и. 1896 год., и съгласно чл. чл. 1004—1037 отъ гражд. съдопроизводство, обявявамъ за всеобщо знание, че слѣдъ 15 дни отъ послѣдното трикратно публикуване настоящето въ „Държ. Вѣстникъ“ и послѣ 31 дено, ще продавамъ ва явна проданъ, продаваемия имотъ съ горното ми обявление, който при първата проданъ неможе да се продаде съ първоначалната оцѣнка.

Наддаванието ще почне отъ цѣната която ще даде първия явивши се купувачъ.

Желающите господа да купятъ рѣчените имоти, могатъ да се явяватъ всѣки присъственъ денъ и работи часове въ канцелариата ми въ гр. Фердинандъ, да разглеждатъ книжата по продажбата и да наддаватъ.

Гр. Фердинандъ, 23 октомври 1896 год.

3—(5265)—3 П. съд. приставъ: Р. М. Грънчаровъ.

Братчанский съдебенъ приставъ.

ОБЯВЛЕНИЕ № 7978.

Съд. приставъ при Братчански окр. съдъ, на I участъкъ, В. Димитровъ, обявява за знание, че прѣзъ 31 дено отъ послѣдното трикратно обнародование на това обявление въ „Държ. Вѣстникъ“ и слѣдъ 1-мѣсецъ, часътъ отъ 9—5 послѣ обѣдъ, въ канцелариата на вѣреа. си участъкъ, ще

продава слѣдующата недвижимостъ, принадлежаща на по-
койния Ангелъ К. Съслековъ, отъ гр. Вратца, а именно:
една къща, съ дворъ и двуетъ подъ нея, находяща се въ
гр. Вратца, улица „Орханийска“, при съсѣди: Георги К.
Съслековъ, Цено Бѣговски и улица.

Поменатият имотъ не е заложенъ никому, продава се за
удовлетворение искътъ на Василия А. Съслекова, отъ гр.
Вратца.

Книжата, относящи се по публичната проданъ, сѫ до-
стъпни на всички желающи, въ присъственни дни и часове
отъ 8—12 предъ пладнѣ и отъ 2—5 послѣ пладнѣ.

Гр. Вратца, октомврий 1896 год.

3-(5260)-3 Съд. приставъ: В. Димитровъ

ОБЯВЛЕНИЕ № 8110.

Съдебния приставъ при Вратчански окр. съдъ, на
I участъкъ, В. Димитровъ, обявява за знание, че прѣзъ
31 день отъ послѣдното трикратно обнародование на тога
въ „Държ. Вѣстникъ“ и слѣдъ единъ мѣсяцъ, частъ отъ
9—5 послѣ пладнѣ въ канцеларията на вѣбр. си участъкъ
продава слѣдующата недвижимостъ, принадлежаща
на Нешко и др. Христови, отъ с. Вѣрбешница, а именно:
единъ хантъ съ 3 декара селище, въ с. Вѣрбешница,
при съсѣди: Вълчо Дановъ, Нешко Христовъ, Иванъ Ди-
митровъ и пътъ, оцѣнена за 525 лева.

Поменатият имотъ не е заложенъ никому, продава се
за удовлетворение искътъ на Ангелъ Димитровъ, отъ гр.
Вратца. Книжата, относящи се до публичната проданъ, сѫ
достъпни на всички желающи въ присъственни дни
и часове отъ 8—12 предъ пладнѣ и отъ 2—5 послѣ.

Гр. Вратца, 24 октомврий 1896 год.

3-(5295)-3 Съд. приставъ: В. Димитровъ

Варненски съдебенъ приставъ.

ОБЯВЛЕНИЕ № 5108.

За удовлетворение искътъ на Савва Марковъ, отъ Коза
Ибрамъ Ахмедовъ, по исполнителния листъ № 3127, изда-
денъ отъ III Варненски мир. съдия, обявявамъ, че слѣдъ
трикратното обнародование настоящето и до 31 день, ща
произведа публична проданъ, съгласно чл. чл. 1021 и 1025
отъ гражд. съдопроизводство, на слѣдующите отвѣтникови
имоти: 1) къща, въ Индже-къой, първа цѣна 170 лева;
2) нива, 3 декара 2 ара — 19; 3) нива, 3 дек. 2 ара —
19 лева; 4) нива, 14 дек., 9 ара — 138; 5) нива, 25
дек. 6 ара — 336; 6) нива, 6 дек. 6 ара — 39; 7) нива,
10 дек. — 60; 8) нива, 24 дек. — 96; 9) нива, 20
дек. — 120 лева.

Желающите да ги купятъ, нека се явятъ въ канце-
ларията ми.

Варна, 26 октомврий 1896 год.

3-(5203)-3 Пом. съд. приставъ: Кутевъ.

ОБЯВЛЕНИЕ № 8958.

Подписаный, Ст. Н. Чокшевъ, помош. съд. приставъ
при Варненски окр. съдъ, на IV Провадийски участъкъ,
на основание исполнит. листъ, № 1339, издаденъ отъ
Варненски окр. съдъ на 29 януари 1896 г., въ полза
на Провадийската земл. касса, противъ Желѣзъ Велковъ,
изъ гр. Провадия, за 24360 лева златни и др., съгласно
чл. чл. 1021—1025 отъ гражд. съдопроизводство, обя-
явявамъ на интересуващите се лица, че слѣдъ дѣлъ недѣли
отъ послѣдното трикратно публикуване настоящето въ

„Държ. Вѣстникъ“, ще започне и ще трае 31 день пуб-
личната проданъ на слѣдующите дължникови имоти, на-
ходящи се въ землището на с. Байларъ-Кьой, Провадийска
околия, а именно: 1) нива, „Кашла-Аркаш“, отъ 128 де-
кара, до съсѣди: Ферадъ Алиевъ, В. Куртевъ, Ж. Вел-
ковъ и пътъ, оцѣн. за 1280 л.; 2) нива, „Фетте-къой-
полу“, отъ 32 декара, до съсѣди: Ст. Ноевъ, Хал. Сю-
люмановъ и Фазлъ Халиловъ, оц. за 320 лева; 3) нива,
„Фиджакъ“, отъ 64 дек., до съсѣди: Хюс. Арифовъ,
Ж. Велковъ, пътъ и айкънъ, оц. за 640 лева; 4) нива,
„Фиджакъ“, отъ 48 декара, до съсѣди: Курти Ку-
ловъ. Коли Каровъ, Ж. Велковъ и пътъ, оц. за 480 л.;
5) нива, „Ача-ачъ“, отъ 160 декара, до съсѣди: Я. Ми-
ховъ, Г. Маноловъ, Ж. Вълковъ и пътъ, оц. за 1600 л.;
6) нива, „Кашла-Ялъ“, отъ 96 декара, до съсѣди: Ж.
Велковъ, Ст. Димитровъ и пътъ, оцѣнена за 960 лева;
7) нива, „Кору-Аркаш“, отъ 64 дек., до съсѣди: Коли
Петровъ, драка и отъ дѣлъ страни пътъ; оц. за 640 л.;
8) нива, „Байръ Юстю“, отъ 16 декара, до съсѣди: Ж.
Вълковъ, Добри Колевъ и Ст. Димитровъ, оц. за 160 л.;
9) нива, „Байръ Алтжъ“, отъ 24 декара, до съсѣди: Ст.
Ноевъ, Хас. Сейдовъ и Исмаилъ х. Мехмедовъ, оцѣн. за
240 лева; 10) нива, „Щ.-Иолу“, 24 декара, до съсѣди:
Ст. Димитровъ, Ив. Върбановъ и Добри Колевъ, оцѣн. за
240 лева; 11) нива, „Армутлукъ“, отъ 8 дек., до съ-
сѣди: пътъ, Х. Сейдовъ, Й. Х. Мехмедовъ и Х. Салиевъ,
оцѣнена за 80 лева; 12) нива, „Боаза“, отъ 40 декара,
до съсѣди: Д. Куртевъ, Д. Колевъ, Я. Миховъ и пътъ,
оцѣнена за 400 лева; 13) нива, „Шабанъ-Тарла“, отъ
56 дек., до съсѣди: В. Куртевъ, Г. Стойковъ, Ж. Вел-
ковъ и В. Куртевъ; оцѣн. за 560 лева; 14) нива, „Ман-
тарлукъ“, отъ 72 декара, до съсѣди: Кр. Янковъ, П.
Кръстевъ, Ж. Вълковъ и пътъ, оц. за 720 л.; 15) нива,
„Дерменъ-Иолу“, отъ 40 дек., до съсѣди: Ил. Зафировъ,
В. Кръстевъ, Ж. Велковъ и пътъ, оцѣнена за 400 л.;
16) нива, „Дерменъ-Иолу“, отъ 112 декара, до съсѣди;
Д. Хюсениновъ, В. Кръстевъ, Ж. Велковъ и пътъ, оцѣн.
за 1120 лева; 17) нива, „Берзазлукъ“, отъ 48 декара,
до съсѣди: Ив. Николовъ, М. Георгевъ, Ж. Велковъ и
пътъ, оцѣнена за 480 лева; 18) нива, „Кюпрю-Башъ“,
отъ 16 дек., до съсѣди: Хр. Доковъ, К. Колевъ, С. Ах-
медовъ и рѣка, оц. за 160 лева; 19) нива, „Ени-Къой-
Иолу“, 24 дек., до съсѣди: Ст. Ноевъ, рѣка и пътъ, оц.
за 240 лева; 20) нива, „Узунъ-Тарла“, отъ 96 декара,
до съсѣди: М. Бекировъ, Ж. Велковъ, пътъ и Канкъзъ
гечиди, оц. за 960 лева; 21) ливада, отъ 48 декара, въ
иѣстн. Кадж-къой-иолу“, до съсѣди: Курти Колевъ, Ст.
Добревъ и рѣка, оцѣнена за 576 л.; 22) ливада, „Дер-
менъ-Кърпжъ“, отъ 48 дек., до съсѣди: Георги Мано-
ловъ, рѣка, пътъ и дерменъ кюпрюю, оцѣн. за 576 л.;
23) гора, „Кючукъ-кору“, отъ 80 декара, при съсѣди:
Ж. Велковъ, Канара алтжъ, Каялъ чешме и К. Иолу, оц.
за 800 лева, и 24) гора, „Майржъ кору“, отъ 48 дек.,
до съсѣди: Ж. Велковъ, Кайнакъ иолу, В. Колевъ и пътъ,
оцѣнена за 600 лева.

Търгътъ ще се произведе въ канцеларията ми въ г. Про-
вадия и ще трае часа до 5 слѣдъ обѣдъ на послѣдния
31 день.

Желающите да купятъ горните имоти могатъ да се
явяватъ всѣки присъственъ денъ и часъ въ канцелари-
ята ми и да записватъ наддаванията си.

3-(5264)-3 Пом. съд. приставъ: С. Н. Чокшевъ.

ОБЯВЛЕНИЕ № 1080.

Подписаній, З. Мѣдникаровъ, пом. сжд. приставъ при Варненскій окр. сждъ, на II Добричкій участъкъ, на основание чл. чл. 1004—1026 отъ гражд. сждопроизводство, обявявамъ че отъ денътъ на трикратното публикуваніе настоящето въ „Държ. Вѣстникъ“, до 31 день послѣ 10 дневенъ срокъ за правонаддаваніе 5% въ канцеларията си въ г. Добричъ, ще продавамъ слѣдующите недвижими имоти, находящи се въ землището на с. Финджакъ, Добричка околия, а именно: 1) нива, „Четалъ югъ“, 12 декара, съсѣди: Топалъ Петръ, Иванъ Димовъ, Богданъ Динковъ и Исмаилъ Ахмедовъ, оцѣн. 78 лева; 2) нива, „Мера“, 11 дек., съсѣди: Исмаилъ Мехмедовъ и Топалъ Петръ Динковъ, оп. 48 лева; 3) нива, „Сейдалийски синоръ“, 4½ декара, съсѣди: Петръ Динковъ, Господинъ Динковъ, Петръ Динковъ и синоръ, оп. 28 л.; 4) нива, „Мера“, 12 дек., съсѣди: Господинъ Динковъ, Исмаилъ Ахмедовъ, Хасанъ Бекировъ и мера, оп. 48 л.; 5) нива, „Кирезликъ“, 7½ декара, съсѣди: Господинъ Динковъ, Петръ Динковъ, Ахмедъ Исмаиловъ и орманъ, оп. 68 л.; 6) нива, „Кирезликъ“, 8 декара и 5 ара, съсѣди: Сали Белбери, Динко Желевъ, пътъ и орманъ, оцѣн. 58 лева; 7) нива, „Ливада“, 11 декара, съсѣди: Османъ Юмеровъ, пътъ, рѣка и Османъ Исмаиловъ, оп. 19 лева; 8) нива, „Добричкій пътъ“, 13 декара, съсѣди: пътъ и орманъ, оп. 78 лева; 9) нива, „Кеоръ-Кую“, 9½ дек., съсѣди: Ж. Руссовъ, Базауртскій пътъ, Абидъ Аптулловъ и Етемъ Исмаиловъ, оп. 60 лева, и 10) нива, „мера“, 6½ дек., съсѣди: Петръ Динковъ, Исмаилъ Ахмедовъ и мера, оп. 48 лева.

Тези имущества приголмжатъ на покойний Илия Райчевъ, отъ с. Базауртъ, Добричка околия, а ще се продадутъ за исплащаніе дългътъ на Мария Чернева, като настойница по массата на покойний Илия Райчевъ, за удовлетворение искътъ на Черни Пенчевъ, отъ с. Алфатлари, Силистренска околия по испълнит. листъ № 1070, отъ 17 октомври 1895 година, на II Добричкій миросъдия, състояща се отъ 720 лева.

Горните имоти не сѫ заложени никому.

Наддаванието ще почне отъ оцѣнката.

Интересуващи се могатъ да виждатъ книжата по продажбата всѣки присъственъ день и часъ въ канцеларията ми.

Гр. Добричъ. 15 април 1896 год.

3—(5288)—3 Пом. сжд. приставъ: З. Мѣдникаровъ.

ОБЯВЛЕНИЕ № 2772.

Подписаній, обявявамъ за интересуващи се, че на основание испълн. листъ подъ № 1337, издаденъ отъ III Варненскій мир. сждия на 15 априлъ т. год., въ полза на Фатиа Мустафова, отъ Варна, противъ Реджебъ Мустафовъ, отъ сѫщия градъ, за искъ отъ 600 лева златни, съгласно чл. чл. 1004—1009, 1021 и 1025 отъ гражданско сѫдопроизводство, въ теченіе на 31 день, начиная отъ първия день слѣдъ двѣ недѣлни срока отъ последното трикратно публикуваніе настоящето ми въ „Държавни Вѣстникъ“ и въ 10 дневенъ срокъ за правонаддаваніе 5%, ще произведа публична продавъ на слѣдующия отвѣтниковъ имотъ, именно: една къща въ III участъкъ на гр. Варна, между съсѣди: Хюсенъ Юмеровъ, Ахмедъ Мустафовъ, Хамза Мустафова и пътъ, построена на около 50 кв. метра, отъ прости дървенъ материалъ, съ

3 отдѣленія, измазана съ каль и покрита съ керемиди, съ дворъ около 50 кв. метра.

Продажбата ще почне съ наддаваніе върху първона-чална оцѣнка 800 лева.

Желающитѣ да взематъ участие въ търгътъ могатъ да се явяватъ и прѣглеждатъ книжата по продажбата въ канцеларията ми въ гр. Варна всѣки присъственъ день и часъ.

Гр. Варна, 30 септември 1896 год.

3—(5242)—3 Пом. сжд. приставъ: Н. Т. Новаковъ.

ОБЯВЛЕНИЕ № 4315.

Въ допълнение обявленіето си № 1823, публикувано въ „Държ. Вѣстникъ“, броеве 90, 92 и 94 отъ т. год., и съгласно чл. чл. 1025, 1029 и 1037 отъ гражд. сѫдопроизводство, обявявамъ че единъ мѣсецъ слѣдъ трикратното публикуваніе настоящето въ „Държ. Вѣстникъ“ и до 31 день въ канцеларията си въ гр. Добричъ, ще продавамъ вторично недвижимите имоти на Драгни Г. Попиовъ, отъ гр. Варна, подробно изложени въ горното ми обявление.

Наддаванието ще почне отъ цѣната която даде първия явивши се купувачъ.

Гр. Добричъ, 5 август 1896 год.

3—(5287)—3 Пом. сжд. приставъ: З. Мѣдникаровъ.

ОБЯВЛЕНИЕ № 4314.

Въ допълнение обявленіето си № 2023, публикувано въ „Държ. Вѣстникъ“, броеве 128—130 отъ т. год., и съгласно чл. чл. 1025, 1029 и 1037 отъ гражд. сѫдопроизводство, обявявамъ че слѣдъ трикратното публикуваніе настоящето въ „Държ. Вѣстникъ“ и до 31 день въ канцеларията си въ гр. Добричъ, ще продавамъ вторично недвижимите имоти на Георги Вѣлчевъ, отъ с. Гзибей, подробно изложени въ горното ми обявление.

Наддаванието ще почне отъ цѣната която даде първия явивши се купувачъ.

Гр. Добричъ, 5 август 1896 год.

3—(5289)—3 Пом. сжд. приставъ: З. Мѣдникаровъ.

Търновски сѫдебенъ приставъ.

ОБЯВЛЕНИЕ № 3295.

Подписаній, Иванъ К. Абаджиевъ, пом. сжд. приставъ при Търновскій окр. сждъ, на V Дрѣновскій участъкъ, обявявамъ на интересуващи се лица, че въ допълнение на обявленіето ми № 2532 отъ 12 августъ в. г., публикувано въ броеве № № 190, 191 и 192 отъ и год. въ „Държ. Вѣстникъ“, и съгласно чл. чл. 1029—1037 отъ гражд. сѫдопроизводство, ще продавамъ на публиченъ търгъ недвижимите имоти на дѣлжника Иванъ Кръстевъ, отъ с. Ялово, описани подробно въ горното обявление, въ теченіето на 31 день отъ последното трикратно публикуваніе настоящето въ „Държ. Вѣстникъ“.

Наддаванието ще почне отъ цѣната, която даде първия купувачъ.

Интересуващи се могатъ да се явяватъ всѣки присъственъ часъ въ канцеларията ми да наддаватъ, като се съобразятъ съ ал. II на чл. 1017 отъ гражданско сѫдопроизводство.

Ако въ горниятъ срокъ се явятъ купувачи, продажбата ще продължи още 10 дни за наддагране 5%, което, ако се

случи, ще продължава още 21 день, следъ това се свързва.

Гр. Дръново, 25 октомври 1896 г.

Пом. съд. приставъ: И. В. К. Абаджиевъ.

3—(5270)—3

ОБЯВЛЕНИЕ № 4723.

Подписанний, Цоню И. Стояновъ, съдеб пристав при Търновски окр. съдъ, на I участъкъ, на основание испълнителниятъ листове подъ № № 5043 и 787, издадени отъ I Търновски мирови съдия и Търновски окр. съдъ, въ полза на Василка Димитрова, отъ г. Търново, срещу Костадинъ Радевъ, отъ същия гралъ, първий за сума по 5 лева мѣсяечно, отъ датата 19 май 1895 г. до разрѣшение окончателно въпроса за развода отъ духовните власти, а вторий — за сума 10 л. мѣсяечно отъ 7/II 1895 год. до 10 години, за прѣхрана на детето, и съгласно чл. чл. 1007—1028 отъ гражд. съдопроизводство, съ настоящето си честь имамъ да обяви на интересуващите се лица, че двѣ недѣли отъ последното трикратно обнародование настоящето ми въ „Държ. Вѣстникъ“ и до 31 день въ канцелариата си въ градъ Търново, ще продавамъ на публиченъ търгъ слѣдующето длѣжниково недвижимо имущество, а именно: къща, въ г. Търново, мащала „Асънова“, на три етажа, долният етажъ се състои отъ една мааза, единъ люгентъ и една малка стаичка; средният — се състои отъ единъ чардакъ; горният — се състои отъ единъ чардакъ, соба, ашево и една голѣма стая, височина къмъ рѣката 6 метра 50 см., широчина 10 м. и дължина 8 м., височина къмъ пътя —, покривъ керемидъ, съ граници: главната улица, р. „Янтра“ и Паскалъ Фурнаджиита, оцѣнена за 150 лека.

Желающите да купятъ горѣпоменатия имть, могатъ да се явяватъ всѣки присѫтственъ день и часъ въ канцелариата ми и да наѣдаватъ.

Гр. Търново, 10 октомври 1896 г.

3—(5255)—3 Съдебенъ приставъ: Ц. И. Стояновъ.

ОБЯВЛЕНИЕ № 6056.

Подписанний, пом. съд. приставъ при Търновски окр. съдъ, на III Г.-Орѣховски участъкъ, обявявамъ, че слѣдъ двѣ недѣли отъ трикратното публикуване настоящето въ „Държ. Вѣстникъ“ и до 31 день слѣдъ това съ правонаддаване 5% въ 10 дни, ще продавамъ въ канцелариата си въ г. Г. Орѣховица, слѣдующиъ недвижими имущества на покойния Христо Хр. Манушевъ, отъ градъ Лѣсковецъ, именно: 1) лозе, въ землището на градъ Лѣсковецъ, на „Бара“, около 2 декара и 8 ара, при граници: Маринъ Дервишевъ и Стамо Дицовъ, оцѣнено за 336 л.; 2) лозе, въ същото землище, на „Прѣдувицъ“, около 1 декаръ и 3 ара, при граници: Калчо Русковъ, Ив. Тодорановъ и пътъ, оцѣнено за 156 лева; 3) нива, въ същото землище, на „Гробищата“, около 6 ара, съ граници: Иорго Каваклиевъ и пътъ, оцѣнена за 30 л.; 4) нива, въ същото землище, на „Бѣрзаковото“, около 3 декара и 5 ара, съ граници: Станю П. Цаневъ и Димо х. Никовъ, оцѣнена за 175 л.; 5) нива, въ същото землище, на „Бѣрзаковото“, 1 декаръ и 5 ара, при граници: Димитъ х. Миковъ, оцѣнена за 75 лева; 6) нива, въ същото землище, на „Зайковъ-Кладенецъ“, 7 декара и 5 ара, съ граници: Стамо Дицовъ и Иорго Рогевъ, оцѣнена за 375 лева; 7)

нива, въ същото землище, на „Чортовецъ“, 4 ара, съ граници: Ив. М. Манушевъ и Димо Георгевъ, оцѣнена за 20 лева; 8) нива, на „Монура“, въ същото землище, 6 ара, съ граници: Ивънъ М. Манушевъ и Цоню Петковъ, оцѣнена за 30 л.; 9) нива, на „Могилите“, въ същото землище, около 1 декаръ и 5 ара, съ граници: Василь Н. Боневъ и пътъ, оцѣнена за 75 л.; които ще се продаватъ на основание испълн. листъ № 1635, издаденъ отъ Лѣсковски мир. съдия, на 20 май 1896 г.

Наддаванието ще почне отъ първоначалнитѣ имъ оцѣнки на горѣ.

Зainteresуванитѣ могатъ да се явяватъ въ присѫтственни дни и часове да наѣдаватъ.

Гр. Г. Орѣховица, 16 октомври 1896 г.

3—(5256) 3 Пом. съд. приставъ: х. Л. х. Христовъ.

Плѣвенски съдебенъ приставъ.

ОБЯВЛЕНИЕ № 5888.

Подписанний, Ив. А. Гърковъ, съд. приставъ при Плѣвенски окр. съдъ, на I участъкъ, съ настоящето си обявявамъ за всесобщо знание, че отъ денътъ на последното трикратно публикуване настоящето въ „Държ. Вѣстникъ“ и до 31 день ще продавамъ на втора публична проданъ въ канцелариата си въ гр. Плѣвенъ, недвижимите имоти на Никола Ивановъ, отъ с. Дасевица, подробно описани въ обявленето ми № 4903, публикувано въ „Държавни Вѣстникъ“, броеве 190—192

Наддаванието ще почне отъ оцѣнката която ще даде първий явивши се купувачъ.

Желающите г. г. да купятъ горѣпоменатите имоти, могатъ да се явяватъ на мѣстопродаванието всѣки присѫтственъ день да наѣдаватъ и прѣглеждатъ книжата относящи се по проданъта.

Гр. Плѣвенъ, 24 октомври 1896 год.

3—(5283)—3 Съд. приставъ: Ив. А. Гърковъ.

ОБЯВЛЕНИЕ № 6283.

Подписанний, Иванъ Чолаковъ, пом. съд. приставъ при Плѣвен. окр. съдъ, на II уч., на основание испълнителниятъ листъ № 3503, отъ 10 април 1896 год. издаденъ отъ Русенски окр. съдъ, въ полза на застрахователното дружество „България“, въ гр. Русе, противъ Тодоръ Кристовъ, отъ гр. Плѣвенъ, за искъ 2000 л. зл съ лихвата имъ по 12% год., начиная отъ 4 ноември 1895 год., до окончателното исплатление, и съгласно чл. чл. 1003, 1033 и 1038—1040 отъ гражд. съдопроизводство, съ настоящето си обявявамъ на интересуващите лица, че 2 нед. ли слѣдъ трикратното публикуване настоящето ми въ „Държ. Вѣстникъ“ и до 31 день, ще продавамъ на публиченъ търгъ, слѣдующи длѣжникъ недвижимъ имотъ, 1) една двуетажна къща, на горния етажъ двѣ стаи и салонъ, отъ долу една стая и мааза подъ половината на зданието, построена отъ дървенъ материалъ, камъкъ и керпичъ, (паянена), висока 6 м. широка 6 м. и на дължъ 9 м., покрита съ керемиди, и въ същия дворъ още едно отдалено здание, което служи за зимникъ и до него една стая, съ дворно празнно място около 1 дек., широко 6 м., високо 3 м., тоже покрита съ керемиди, построена съ дървенъ материалъ (коробина), отъ камъкъ и керпичъ, при съѣди: Горанъ Савчовъ, Иванаки Илиевъ Дочовъ, Никола Табака и пътъ, оц. за 3500 л.

Продаваещите имоти съм ипотекирани на същото дружество.

Наддаванието ще почне отъ първоначалната цена на горѣ.

Желаещите г. г. да купятъ продаваещиятъ се имотъ, умоляватъ се да се явяватъ въ канцеларията ми всѣки присъственъ дѣнь и часове, да надаватъ и разглеждатъ книжата по проданъта.

Гр. Плѣвенъ, 17 октомври 1896 год.

3-(5284)-3 П. сѫд. приставъ: И. Чолаковъ.

Бургазки сѫдебенъ приставъ.

ОБЯВЛЕНИЕ № 4908.

Подписаный, Т. Я. Панайотовъ, пом. сѫд. приставъ при Бургазки окр. сѫдъ, на IV Ахиал. участъкъ, на основание испълн. листъ подъ № 450, издаденъ отъ Бургазки окр. сѫдъ, въ полза на Хюсенинъ Бикъ х. Салио оглу, отъ гр. Ахиало, противъ Али Бей Изетъ Беевъ, отъ сѫщия градъ, за искъ отъ 1450 лева, лихви и др., и съгласно чл. чл. 1004—1026 отъ гражд. сѫдопроизводство, обявявамъ, че слѣдъ истичанието на двѣ недѣлни срокъ отъ послѣдното трикратно обнародване настоящето ми въ „Дѣрж. Вѣстникъ“ и до 31 денонощие, ще продавамъ слѣдующата ипотекирана $\frac{1}{2}$ част отъ къща и дворъ, находяща се въ г. Ахиало, въ „Турска маҳала“, отъ 1 аръ, 84 кв. метра и 65 кв. десиметра, до съѣди: Георги п. Ивановъ, аркъ и пътъ, опѣн. съгласно ипотеката за 1450 лева.

Желаещите да купятъ този имотъ, могатъ да се явяватъ всѣки присъственъ дѣнь въ канцеларията ми и наддаватъ.

Гр. Ахиало, 25 септември 1896 год.

3-(5292)-3 Пом. сѫд. приставъ: Т. Я. Панайотовъ.

ОБЯВЛЕНИЕ № 4906.

Подписаный, Т. Я. Панайотовъ, пом. сѫд. приставъ при Бургазки окр. сѫдъ, на IV Ахиалски испълнителъ участъкъ, на основание испълн. листъ подъ № 1425, издаденъ отъ Бургазки окр. сѫдъ, въ полза на Кемаль Мурдахаевъ, отъ гр. Бургазъ, противъ Еленка Б. Моллова, отъ гр. Ахиало, за искъ отъ 2240 лева лихви и др., и съгласно чл. чл. 1004—1026 отъ гражд. сѫдопроизводство, обявявамъ, че слѣдъ истичанието на двѣ недѣлни срокъ отъ послѣдното трикратно обнародване настоящето ми въ „Дѣрж. Вѣстникъ“ и до 31 денонощие, ще продавамъ слѣдующий ипотекиранъ дължниковъ недвижимъ имотъ, а именно: $\frac{1}{2}$ част отъ една двуетажна къща, находяща се въ гр. Ахиало, въ маҳалата „Митрополь“, съ пространство отъ 1 аръ и 40 $\square$ метра, съградена отъ дървенъ и каменъ материалъ, покрита съ керемиди, до съѣди: Фотини и София Басса Манолови, черковна градина и пътъ, опѣн. за 2240 лева златни, съгласно ипотеката

Желаещите да купятъ тоя имотъ, могатъ да се явяватъ всѣки присъственъ дѣнь въ канцеларията ми и наддаватъ.

Гр. Ахиало, 25 октомври 1896 год.

3-(5293)-3 Пом. сѫд. приставъ: Т. Я. Панайотовъ.

ОБЯВЛЕНИЕ № 4904.

Подписаный, Т. Я. Панайотовъ, пом. сѫд. приставъ при Бургазки окр. сѫдъ, на IV Ахиалски участъкъ, на основание испълн. листъ подъ № 1565, издаденъ отъ Месемврийски мир. сѫдия, въ полза на Георги Д. Тураковъ и Хр. Михайлъ, отъ гр. Бургазъ, противъ училъщното настоятелство на с. Ораманъ (Ахиалска околия), за искъ отъ 950 лева и др., и съгласно чл. чл. 1004—1026 отъ гражд. сѫдопроизводство, обявявамъ, че слѣдъ истичанието на двѣ недѣлни срокъ отъ послѣдното трикратно обнародване настоящето въ „Дѣрж. Вѣстникъ“ и до 31 денонощие, ще продавамъ слѣдующий дължниковъ недвижимъ имотъ, а именно: единъ дюгенъ, находящъ се въ с. Ораманъ, съ яхъръ, катой и хамбаръ, подъ единъ покривъ, до съѣди: отъ три страни пътъ и мегданъ, опѣненъ за 1750 лева.

Желаещите да купятъ този имотъ, могатъ да се явяватъ всѣки присъственъ дѣнь въ канцеларията ми и наддаватъ.

Гр. Ахиало, 25 октомври 1896 год.

3-(5294)-3 П. сѫд. приставъ: Т. Я. Панайотовъ.

ПРИЗОВКА № 5604.

Подписаный, сѫд. приставъ при Бургазки окр. сѫдъ, на I участъкъ, на основание испълн. листъ № 854, издаденъ отъ Созополски мир. сѫдия, на 7 юни 1896 год., въ полза на Георги Григорияди отъ гр. Созополь, противъ Софица Иоану Зографу, бивша жителка на гр. Созополь, а по настоящемъ съ неизвестно място живее, за искъ на 800 лева, лихвитъ имъ по 12% год., отъ 23 юли 1888 год., до окончателното исплащане и сѫдебни разнески 70 лева и 90 стотинки, призовавамъ, съгласно чл. чл. 225—227, 979 отъ гражд. сѫдопроизводство, горѣ-поменатата Софица Иоану Зографу, да заплати доброволно рѣчената сума въ 1-мѣсяченъ срокъ, считанъ отъ послѣдното трикратно публикуване настоящата ми въ „Дѣрж. Вѣстникъ“, въ противъ случаи, че постъпя съгласно чл. 985 отъ сѫщото сѫдопроизводство, като ще прастгии къмъ описъ и продажба на слѣдующий ѝ имотъ: единъ дюгенъ, състоящъ се съ двортого му място заедно отъ 100 $\square$ метра, находящъ се въ г. Созополь, въ улицата „Панагия“, между съѣди: Еленко Г. Теодосоглу, Смаргда Продраму и отъ двѣ странъ пътъ

Гр. Бургазъ, 16 октомври 1896 год.

3-(5302)-3 Сѫд. приставъ: П. Богдановъ.

Софийски сѫдебенъ приставъ.

ОБЯВЛЕНИЕ № 5311.

(Първоначално) за продажба на недвижимъ имотъ.

Подписаный, Д. Зараковъ, пом. сѫдебенъ приставъ при Софийски окр. сѫдъ, на V участъкъ, обявявамъ на интересуващи се, че на основание испълн. листъ № 6516, издаденъ отъ Соф. окр. мир. сѫдия, на 5 май 1895 год., въ полза на Петър Цѣновъ, отъ г. София, противъ Лозанъ Спасовъ, отъ с. Обеля, за 400 лева и др., и съгласно чл. чл. 1004—1028 отъ гражд. сѫдопроизводство, ще продавамъ повторно въ канцеларията ми на публиченъ търгъ прѣз течението на 31 дни, начиная отъ послѣдното трикратно обнародване настоящето въ „Дѣрж. Вѣстникъ“, слѣдующата дължниковъ недвижимъ имотъ: една нива, находяща се въ района на с. Обеля, въ мястн. „Лозище“ („Голѣмата Бе-

равица“), отъ около 80 декара, при съсѣди: Илия Георевъ, Милошъ Спасовъ, Пиротско шоссе и Ваклинъ Бѣлевъ.

Желающитѣ да взематъ участие въ тая проданъ, могътъ да се явяватъ всѣки присѫтственъ часъ въ канцеларията ми за да наддаватъ.

Наддаванието начина отъ оцѣнката.

Ако въ горниятъ срокъ се явятъ купувачи, то проданътъ ще се продължи още 10 дни за наддаване 5%, и ако въ случай се яви и такова; то тя ще се продължи още 21 дни и слѣдъ това врѣме проданътъ ще се приключи и имота окончателно ще се присѫди върху послѣдния наддавачъ.

Гр. София, 1 ноември 1896 г.

2—(5360)—3 Пом. съд. приставъ: Д. Заиковъ.

ОБЯВЛЕНИЕ № 6706.

(Първоначално) за продажба на недвижимъ имотъ.

Подписанний, Н. Д. Ковачевъ, пом. съд. приставъ при Софийский окр. съдъ, на II и III участъкъ, обявявамъ на интересуващите се, че на основание исполнителни листъ № 885, издаденъ отъ II Софийский градски мир. съдия, на 16 февруари 1896 г., въ полза на Христо Николовъ, отъ гр. София, противъ Коле Георевъ, отъ с. Малешевци, за 515 л. сребрни и др., и съгласно чл. чл. 1004—1028 отъ граждан. съдопроизводство, ще продавамъ въ канцеларията ми на публиченъ търгъ прѣзъ течението на 31 дни, начиная отъ послѣдното трикратно обнародование настоящето въ „Държав. Вѣстникъ“, слѣдующитѣ длѣжникови недвижими имоти: 1) виза, въ землището на село Орландовци, въ мѣстн. „Биримирския-Пътъ“, отъ около 3 дек., между съсѣди: Бр. Котеви и Бр. Стефанови, оцѣнена за 120 лева; 2) нива, въ землището на село Орландовци, въ мѣстн. „Мехмедовъ-Пътъ“, отъ около 2 уврата, при съсѣди: Бр. Стоичкови, пътъ и Бр. Стефанови, оцѣнена за 120 л.; 3) ливада, въ землището на село Малешевци, въ мѣстн. „Юллука“ („Селище“), отъ около 3 уврата, при съсѣди: Бр. Гусеви, Стоилъ Геровъ, Бр. Илиеви и Бане Андреевъ, оцѣнена 198 лева; 4) нива, въ землището на село Малешевци, въ мѣстн. „Надъ с. Еленделийско“, около 2 уврата, при съсѣди: Бр. Стоичкови, Ст. Геровъ, Кръстю Стефановъ и пътъ, оцѣнена 43 л.; 5) нива, въ землището на село Малешевци, въ мѣстн. „Могилите“, отъ около 5 уврата, при съсѣди: Геле Кръстановъ, Братия Маринкови, Стоилъ Гьоревъ и пътъ, първоначално оцѣнена за 113 л.

Желающитѣ да взематъ участие въ тая проданъ, могътъ да се явяватъ всѣки присѫтственъ часъ въ канцеларията ми за да наддаватъ.

Наддаванието начина отъ оцѣнката.

Ако въ горниятъ срокъ се явятъ купувачи, то проданътъ ще се продължи още 10 дни за наддаване 5% и ако въ (лучай се яви и такова; то тя ще се продължи още 21 дни и слѣдъ това врѣме проданътъ ще се приключи и имота окончателно ще се присѫди върху послѣдния наддавачъ.

Гр. София, 4/XI 1896 год.

1—(5290)—3 Пом. съд. приставъ: Н. Д. Ковачевъ.

Разградски съдебенъ приставъ

ПРИЗОВКА № 6678.

До банкерската кантора „Меркуръ“ въ България, по настоящемъ съ неизвестно мѣстоизходжене.

Съобщавамъ на банкерската кантора „Меркуръ“, че согласно членъ 21 отъ закона за съдебните пристави и тѣхните помощници, и на основание исполнителни листъ № 4785, издаденъ отъ I-й Разградски мирови съдия, на 12 септември т. г., тя е длѣжна да заплати прѣзъ менъ на Д. Н. Камбуровъ, отъ с. Батембергъ, 135 л., съ лихвите имъ 10% годишно отъ 29 януари т. г., 23 лева 45 ст. разноски.

Ако до 10 дни отъ публикуването на тази ми призовка въ „Държав. Вѣстникъ“, не платите длѣгъти си, ще пристъпя къмъ секвестриране сумата, която кантората имъ да получава отъ Българската Народна Банка въ София.

Гр. Разградъ, 16 октомври 1896 г.

1—(5286)—1 Пом. съд. приставъ: Д. И. Чоневъ.

ОБЯВЛЕНИЕ № 1846.

Въ допълнение на обявленето ми подъ № 709/95 год., обнародвано въ броеве 132, 133 и 134/95 г. на „Държав. Вѣстникъ“, съ настоящето обявявамъ на публиката, че подновявамъ търга на една къща, находяща се въ г. Разградъ, въ участъкъ „Варошъ“, при съсѣдите: П. С. Коенджиевъ и отъ двѣтѣ страни улица, построена отъ камъкъ-тухла, покрита съ керемиди, състояща отъ 6 стаи, мааза, други 3 стаи подъ тѣкъ, двѣ въ долния етажъ, сайвангъ и двъръ 200 □ м., почва отъ първа оцѣнка 10,000 лева.

Продаваемата къща е подъ ипотека на Българската Народна Банка, а се продава по искане на Д. В. Мантевъ и Миччу Русевъ, съгласно испълн. листове № № 298 и 2004/9 г. година.

Търгъ ще продължи 31 день послѣ единъ мѣсяцъ отъ трикратното обнародование настоящето обявление въ „Държав. Вѣстникъ“

Желающитѣ да купятъ, да се явяватъ въ канцеларията на съдебни пристави въ г. Разградъ, всѣки присѫтственъ денъ, като се съобразятъ съгласно чл. 1017 отъ граждан. съдопроизводство.

Гр. Разградъ, 8 май 1896 г.

1—(536)—3 Съдебенъ приставъ: Д. Чомовъ.

Кюстендилски съдебенъ приставъ.

ОБЯВЛЕНИЕ № 10832.

Въ допълнение на обявленето ми отъ 31 януари т. г. № 1012, публикувано трикратно въ брой 98 отъ 7 май т. год., съ настоящето си обявявамъ, че двѣ недѣли отъ послѣдното трикратно обнародование настоящето въ „Държав. Вѣстникъ“ и до 31 май втори пътъ публично ще продавамъ подробно изложенѣ въ горното обявление недвижими длѣжникови имоти.

Желающитѣ да ги купятъ, свободно могътъ да се явяватъ всѣки присѫтственъ денъ и часъ въ канцеларията ми въ гр. Дубница да наддаватъ.

Понеже продажбата е вторична, то наддаванието ще почне отъ първата, която ще даде първия явивши се купувачъ на горѣ.

Гр. Дубница, 7 октомври 1896 г.

Пом. съд. приставъ: Д. К. Джермански.

1—(5343)—3